

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА**

# **ПАРАЛЕЛЬ**

**Українська мова для початківців**  
**Базовий курс**

**Навчальний посібник**

Харків – 2022

УДК 811.161.2'243(075.8)

П 18

**Рецензенти:**

**Г.О. Гетманець** – доцент кафедри мовної підготовки іноземних громадян Харківського національного медичного університету, кандидат філологічних наук;

**Т.М. Лагута** – доцент кафедри української і російської мов як іноземних Центру міжнародної освіти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, кандидат філологічних наук.

*Затверджено до друку рішенням*

*Вченої ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна  
(протокол № 2 від 25 січня 2019 року)*

**ПАРАЛЕЛЬ. Українська мова для початківців. Базовий курс:**

**П 18** навчальний посібник / Н.І. Ушакова, Т.М. Алексєєнко, І.М. Кушнір, І.П. Петренко. – Харків. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. – 133 с.

Посібник орієнтований на іноземних студентів англомовної форми навчання, що не мали попередньої мовної підготовки. Мета базової частини курсу – формування аспектних навичок (фонетичних, лексичних, граматичних) та вмінь у видах мовленнєвої діяльності, що відповідають рівню А2. Видання містить тексти, діалоги, вправи, завдання для самостійної роботи та граматичні таблиці.

УДК 811.161.2'243(075.8)

© Харківський національний університет  
імені В. Н. Каразіна, 2022

© Ушакова Н. І., Алексєєнко Т. М., Кушнір І. М.,  
Петренко І. П., 2022

---

*Навчальне видання*

**Ушакова Наталя Ігорівна**  
**Алексєєнко Тетяна Миколаївна**  
**Кушнір Ірина Миколаївна**  
**Петренко Ігор Петрович**

**Паралель**  
Українська мова для початківців. Базовий курс

*Навчальний посібник*

### ЗМІСТ

	<b>Лексичний аспект</b>	<b>Граматичний аспект</b>	<b>Читання</b>	<b>Діалогічне мовлення</b>	<b>Монологічне мовлення</b>
<b>УРОК 1 С. 6</b>	-Перехідні дієслова. -Іменники для позначення прийомів їжі, різновидів їжі, продуктів. -Прикметники зі значенням характеристики їстівних продуктів.	-Називний, клічний, знахідний відмінки іменників, прикметників, особових займенників.  -Просте розповідне речення. - Просте речення, ускладнене звертанням. -Питальне речення з питальним словом <i>Що ...? / Кого...? / Про що ...? / Про кого ....?</i> - Спонукальне речення для вираження прохання.	Навчальний текст «Що їдять українці?»	-На перерві в університеті. - У кафе / у їадальні. - У продуктовому магазині.	- Розповідь про харчування протягом дня.
<b>УРОК 2 С. 26</b>	- Діеслова руху: <i>іти, їхати.</i> - Іменники для позначення місця призначення руху. - Іменники для позначення днів тижня, пори року. - Прикметники зі значенням характеристики локацій, опису погоди.	-Знахідний відмінок іменників, прикметників, особових займенників для позначення напрямку руху.  -Прості спонукальні речення для вираження пропозиції кудись піти / поїхати. -Складносурядне речення зі сполучниками <i>I, A.</i> - Складнопідрядне речення зі сполучником <i>ТОМУ ЩО.</i>	-Дописи про професії викладача, лікаря, касира.	-Розпитування про улюблені сезони та улюблену погоду. -Розпитування про майбутні плани на відпочинок.	- Розповідь про свій розклад занять та улюблені предмети. - Розповідь про власний робочий тиждень. - Розповідь про відпочинок на вихідних.
<b>УРОК 3 С. 40</b>	-Іменники для позначення місця розташування осіб або предметів. - Прикметники зі значенням характеристики локацій.	-Місцевий відмінок іменників, прикметників, особових займенників для позначення місця розташування. - Питальне речення з питальним словом <i>Де ...?</i>	-Допис про місце навчання та відпочинку іноземних студентів.	-Розпитування про місце проживання, роботи / навчання, відпочинку. -Пошук місця розташування локацій у місті навчання.	- Розповідь про свої улюблені місця.

		<p>- Просте речення, ускладнене вставними конструкціями для встановлення контакту: <i>Вибачте, пане, пані / Перепрошую / Скажіть, будь ласка.</i></p>			
<b>УРОК 4</b> <b>С. 54</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Дієслова доконаного та недоконаного виду.</li> <li>- Прислівники для вираження часу або завершеності / незавершеності дії.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>-Складносурядне речення зі сполучниками <i>A, АЛЕ.</i></li> </ul>	<p>-Навчальний текст «Вранці».</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- У бібліотеці.</li> <li>- Розпитування про розпорядок дня.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Розповідь про свій робочий день.</li> </ul>
<b>УРОК 5</b> <b>С. 65</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Присвійні займенники.</li> <li>-Запитальні займенники <i>чий, чия, чие, чий.</i></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Родовий відмінок іменників, прикметників, особових займенників для позначення належності.</li> <li>-Просте речення для позначення наявності або відсутності зі словами <i>Є / НЕМАЄ.</i></li> <li>- Питальне речення для вираження прохання дати щось.</li> <li>-Питальне речення з питальним словом <i>Чий, чия, чие, чий ...? / Звідки ...?</i></li> </ul>	<p>-Навчальний текст «Адам і його сім'я».</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- У студентському середовищі.</li> <li>- Покупки різних речей у магазині.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Опис інтер'єра.</li> <li>- Розповідь про свою родину.</li> </ul>
<b>УРОК 6</b> <b>С. 82</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Іменники для позначення місяців.</li> <li>- Дієслово <i>подається.</i></li> <li>-Інфінітиви дієслів для позначення уподобань.</li> <li>- Числівники.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Давальний відмінок іменників, прикметників, особових займенників для позначення непрямого об'єкта дії, пасивного суб'єкта.</li> <li>-Спонукальне речення для вираження прохання дати щось.</li> <li>- Пасивні конструкції для вираження уподобань і віку особи.</li> </ul>	<p>-Навчальний текст «День народження дядька».</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Привітання з Днем народження.</li> <li>- Вибір подарунків.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Розповідь про себе (свій вік, свої уподобання).</li> </ul>

<b>УРОК 7</b> <b>С. 98</b>	- Зворотні дієслова <i>займатися, цікавитися, захоплюватися, зустричатися, знайомитися.</i>	- Орудний відмінок іменників, прикметників, особових займенників для позначення непрямого об'єкта дії; сумісності. - Питальне речення з питальним словом <i>Чим / З чим ...?, Ким / З ким ...?</i> - Розповідне речення з діесловами <i>бути / стати.</i>	- Навчальний текст «Наші захоплення».	- Привітання з різними святами. Висловлювання побажань.	- Розповідь про свої захоплення. - Розповідь про улюблені свята.
<b>УРОК 8</b> <b>С. 116</b>	- Іменники та прикметники для позначення частин тіла, захворювань. - Діеслова <i>боліти, хворіти.</i>	- Множина іменників, прикметників, особових займенників.	- Навчальний текст «Український лікар».	- У поліклініці / лікарні. - В аптекі.	- Опис власного стану здоров'я, відчуття.

# УРОК 1

- Відмінки в українській мові. The Cases in the Ukrainian language
- Називний відмінок. Питання: *Хто? Що?* The Nominative. Questions: *Who? What?*
- Кличний відмінок. Як до кого звертатися? The Vocative case. Addressing people by their names
- Знахідний відмінок: об'єкта(питання: *Кого? Що?*). The Accusative denoting: a) an Object. Questions *Whom? What?*
- Особові займенники в знахідному відмінку. Personal Pronouns in the Accusative
- Прикметники, вказівні та присвійні займенники в знахідному відмінку. The Adjectives, Possessive and Demonstrative pronouns in the Accusative
- Комунікативна тема: «Їжа. Продукти». The topic: "Food. Meal".

## §1. Повторення. Let's revise

В українській мові 7 відмінків. Ви вже знаєте перший відмінок (№1) – **Називний**. Це питання: *Хто? Що?*

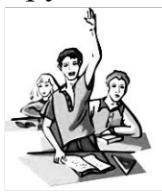
There are 7 cases in the Ukrainian language. You already know the first case (№1) – the **Nominative**. These are questions: *Who? What?*

## §2. Називний відмінок (Наз. в.) The Nominative (Nom.)

- **Хто** це?
- Це студент.



- **Хто** відповідає?
- Мій друг відповідає.



- **Що** це?
- Це книга.



- **Що** стоїть?
- Комп'ютер стоїть.



## §3. Кличний відмінок (Кличн. в.) The Vocative (Voc.)

Звертаючись до кого-, чого-небудь, українці вживають іменники в клічному відмінку (№7). Звертатися можна на ім'я, по батькові, на прізвище або за назвою наукового, військового та іншого звання, посади, професії тощо, наприклад: *пане Андрію* (Андрій), *пані Тетяно* (Тетяна), *студенте* (студент), *докторе* (доктор), *декане* (декан)...

When addressing yourself to someone, something, the Ukrainians use nouns in the vocative case (№7). You can speak to someone by name, by patronymic, by surname, by the scientific title, military rank, position, profession, etc., for example, *пане Андрію* (Andriy), *пані Тетяно* (Tetiana), *студенте* (student), *докторе* (doctor), *декане* (dekan)...



— Алло, **Марто**, це ти?  
 — Так, це я, **Галю**. Як справи?  
 — Добре, думаю, що робити сьогодні ввечері.  
 — Може, підемо в клуб та потанцюємо?  
 — О, це гарна ідея!  
 — Тож о восьмій на зупинці «Ботанічний сад»?  
 — OK!

— Hallo, Marta, are you on the phone?  
 — Yes, it's me, Galya. How are you?  
 — Fine! I think, what can we do tonight?  
 — Maybe, let's go to the club and dance?  
 — Oh, it's a nice idea!  
 — So, at 8 p.m. on the bus station “Ботанічний сад”?  
 — OK!

## 1. Як ми утворюємо форму кличного відмінка? How to make the Vocative case?

	Називний відмінок №1 Nominative case	Кличний відмінок №7 Vocative case	
Чоловічий рід (він) Male gender (he)	Микола Іван®, пан®, містер® Андрій	Миколо Іване, пане, містере Андрію	а→о о→е й→ю
Жіночий рід (вона) Female gender (she)	Оксана, мама Галя, Оля	Оксано, мамо Галю, Олю	а→о я→ю
Запам'ятайте! Memorize!	тато – тату, син – сину, дід – діду, друг – друге		

## 2. Доповніть діалог. Complete the dialogues

- Mam\_\_ і тат\_\_, ми вас  
уже любимо!  
 — Так, дон\_\_ і син\_\_, ми  
теж вас уже любимо.



- Шановний сту-  
дент\_\_, чому Ви  
відпочиваєте?  
 — Та ні, пан\_\_  
професор\_\_, я  
працюю.



## §4. Знахідний відмінок (Зн. в.) The Accusative (Acc.)

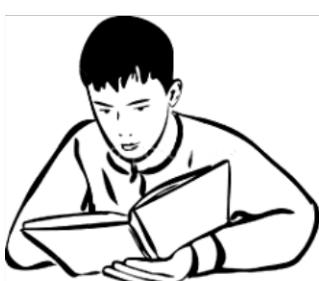
Знахідний відмінок (Зн. в.) – це четве-  
ртий відмінок української мові. Він  
передає:

The accusative (case №4) is used to  
denote:

1)

прямий об'єкт дії (без при-  
йменника).  
Це питання **Кого? Що?**

a direct object of an action. It is used to  
answer the questions **Whom? What?**



— **Що** читає студент?  
What is the student reading?  
 — Він читає **книгу**.  
He's reading the book.  
 — **Кого** слухають студенти?  
Who(m) are the students listening to?  
 — Вони слухають **викладача**.  
They are listening to the teacher.



### 3. Читайте парами. Read in pairs

1. – Віро, хто це?



Це мій друг Віктор.

А це хто?



Це моя мама, Ніна Іванівна.



– А хто це? Твоя сестра або подруга?



– Це моя подруга Наталя. А це

моя сестра Марія.



– А це твій брат?



– Ні, це мій батько Сергій Миколайо-

вич. А це мій брат Борис.



– Віро, а що це?



– Це університет.



– А що це?

– Це готель «Київ».



– А це площа?

– Так, площа.

– А це театр?

– Ні, це не театр, це музей.

– А це що?

– Це собор.

2.– Ви любите музику?

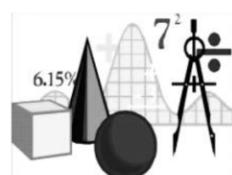


– Так, дуже.

– А ваша подруга Ніна?

– Ні, вона не любить музику.

Вона любить математику. А я математику не розумію й не люблю.



3.– Я бачив сьогодні Сану.



– Кого?

– Сану.

– А хто це?

– Це наша студентка.

1. – Viro, who is this?

– This is my friend Viktor.

– And who's this?

– This is my mother, Nina Ivanivna.

– And who is this? Your sister or a friend?

– This is my friend Natalia. And this is my sister Maria.

– And is this your brother?

– No, this is my father Sergiy Mykolayevych. And this is my brother Boris.

– Viro, and what is this?

– This is the university.

– And what about this?

– This is the Kiev hotel.

– And is this a square?

– Yes, it's a square.

– And is this a theatre?

– No, this is not a theatre, this is a museum.

– And what is this?

– This is the cathedral.

2. – Do you like music?

– Yes, very much.

– And what about your friend Nina?

– No, she doesn't like music. She likes mathematics. And I neither understand nor like mathematics.

3. – I've seen Sana today.

– Who(m)?

– Sana.

– Who's this?

– This is our student.

## §5. Знахідний відмінок іменників. The Accusative Case of the Nouns

Рід Gender	Відмінок Case		<b>Закінчення</b> Endings
	<b>Називний відмінок №1</b> Nominative Case <i>Xто? Що?</i>	<b>Знахідний відмінок №4</b> Accusative Case <i>Кого? Що?</i>	
<b>Чоловічий рід (він)</b> Male gender (he)	брат <u>о</u> геро <u>й</u> батько <u>о</u>	брата <u>а</u> героя <u>я</u> батька <u>а</u>	о→а й→я о→а
	текст <u>о</u> музей <u>й</u> олівець <u>ь</u>	текст <u>о</u> музей <u>й</u> олівець <u>ь</u>	=№1 no change
<b>Середній рід (воно)</b> Neutral gender (it)	вікно <u>о</u> море <u>е</u> заняття <u>я</u>	вікно <u>о</u> море <u>е</u> заняття <u>я</u>	=№1 no change
<b>Жіночий рід (вона)</b> Female gender (she)	мама <u>а</u> сім'я <u>я</u> аудиторія <u>я</u>	маму <u>у</u> сім'ю <u>ю</u> аудиторію <u>ю</u>	а→у я→ю ія→ію
	ніч <u>о</u> сіль <u>ь</u>	ніч <u>о</u> сіль <u>ь</u>	=№1 no change

**Запам'ятайте дієслова, після яких вживається знахідний відмінок!** Memorize! These verbs require the Accusative Case

любити (to love)	чekати (to wait for)	знати (to know)
будувати (to build)	бачити (to see)	дивитися (to look at/ watch)
чути (to hear)	слухати (to listen to)	брати (to take)
купувати (to buy)	читати (to read)	писати (to write)
робити (to do / make)	вирішувати (to decide/solve)	одержувати (to receive)
вивчати (to study)	зустрічати (to meet)	перекладати (to translate)
їсти (to eat)	пити (to drink)	пояснювати (to explain)
шукати (to search / look for)	хотіти (to want)	загубити (to lose)
	готувати (to prepare, to cook)	

## §6.

**Запам'ятайте дієвідмінювання**  
**дієслів!** Memorize the verbs' conjugation!

<b>хотіти</b>		<b>любити</b>		<b>шукати</b>	
Я хочу	Ми хочемо	Я люблю	Ми любимо	Я шукаю	Ми шукаємо
Ти хочеш	Ви хотите	Ти любиш	Ви любите	Ти шукаєш	Ви шукаєте
Він, вона хоче	Вони хоті- чуть	Він, вона любить	Вони люб- лять	Він, вона шукає	Вони шука- ють
хотів, хотіла, хотіли		любив, любила, любили		шукав, шукала, шукали	
		Люби! Любіть! Любімо!		Шукай! Шукайте! Шукаймо!	
* * *					
<b>їсти</b>		<b>пити</b>		<b>брати</b>	
Я їм	Ми їмо	Я п'ю	Ми п'ємо	Я беру	Ми беремо
Ти їси	Ви їсте	Ти п'єш	Ви п'єте	Ти береш	Ви берете
Він, вона їсть	Вони їдять	Він, вона п'є	Вони п'ють	Він, вона бере	Вони беруть
їв, їла, їли		пив, пила, пили		брав, брала, брали	
Їж! Їжте! Їжмо!		Пий! Пийте! Пиймо!		Бери! Беріть! Берімо!	

### 4. Що ми їмо та п'ємо? What do we eat and drink?



1. картопля



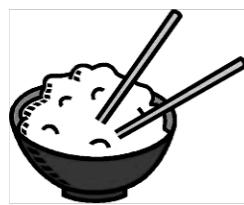
2. чіпси



3. риба



4. піца



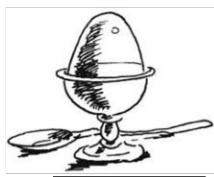
5. рис



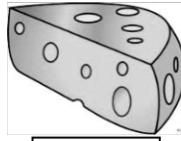
6. хліб



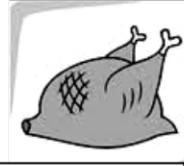
7. булочка



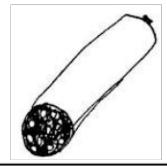
8. яйце



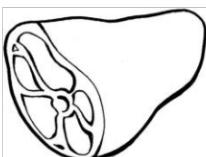
9. сир



10. курка



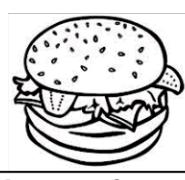
11. ковбаса



12. м'ясо



13. бутерброд,  
сендвіч



14. гамбургер



15. хот-дог



16. шаурма



17. шашлик



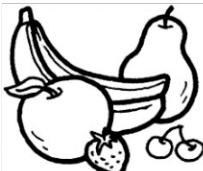
18. суп



19. овочі



20. салат



21. фрукти



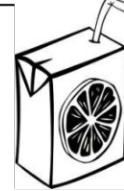
22. морозиво



23. торт



24. батончик



25. сік



26. кола



27. чай

28. коробка цукерок  
(цукерки)

29. кава



30. вино

31. банка консервів  
(консерви)

**Зверніть увагу на такі слова!** Notice the following words!

сніданок, снідати – breakfast, to have breakfast  
 обід, обідати – lunch, to have lunch  
 вечеря, вечеряти – dinner, to have dinner  
 смажити – to fry, смажений – fried  
 варити – to boil, варений – boiled

**5. Доповніть діалоги, використовуючи подані малюнки.** Complete the dialogues using the pictures given above

1. – Завтра твій день народження?

– Так.

– Я куплю (28)\_\_\_\_\_ і (30)\_\_\_\_\_.

– Чудово! Дякую!

\*\*\*

2. – Я дуже хочу їсти! У тебе є що-небудь? Do you have anything to eat?

– От (6)\_\_\_\_\_ і (27)\_\_\_\_\_, а там відкрий (31)\_\_\_\_\_.

\*\*\*

3. – Хто готував (10)\_\_\_\_\_? Дуже смачно!

– Це Самір смажив її сьогодні вранці.

4. – Бери (12) \_\_\_\_\_ і (20) \_\_\_\_\_. Там свіжі (fresh) (19)  
\_\_\_\_\_ і (21) \_\_\_\_\_.  
–Дякую!

\*\*\*

5. – Будемо готувати (17) \_\_\_\_\_ сьогодні?

– А ти купив (12) \_\_\_\_\_ і (19) \_\_\_\_\_ ?

– Так, купив.

– А що будемо пити?

– (25) \_\_\_\_\_ і (26) \_\_\_\_\_.  
\*\*\*

6. – Ти снідав сьогодні?

– Ще ні. Вдома вранці я не снідаю, а снідаю зазвичай у кав'янрі в університеті.

– А що ти береш?

– (4) \_\_\_\_\_, (24) \_\_\_\_\_ і (29) \_\_\_\_\_.  
\*\*\*

7. – Я обідаю о 3-ій годині, а ти?

– Зазвичай о 2-ій.

– А що ти їси?

–(18) \_\_\_\_\_,  
(1) \_\_\_\_\_,(11) \_\_\_\_\_ i  
(26) \_\_\_\_\_.  
\*\*\*

8. –Уже вечір. Будемо вечеряти?

– Так, я варю (5) \_\_\_\_\_, Ганна смажить (3) \_\_\_\_\_ і робить (20)  
\_\_\_\_\_.

– А (9) \_\_\_\_\_ ?

– Із задоволенням.

\*\*\*

9. – Не знаю, що купити : (13) \_\_\_\_\_,  
(14) \_\_\_\_\_, (15) \_\_\_\_\_ або  
(16) \_\_\_\_\_ ?

–Тут добре готують (16) \_\_\_\_\_. Купи її.

\*\*\*

10. – Я дуже люблю (1) \_\_\_\_\_, а тому й (2) \_\_\_\_\_.  
–Купімо цей (29) \_\_\_\_\_. Ось і буде наш сніданок.

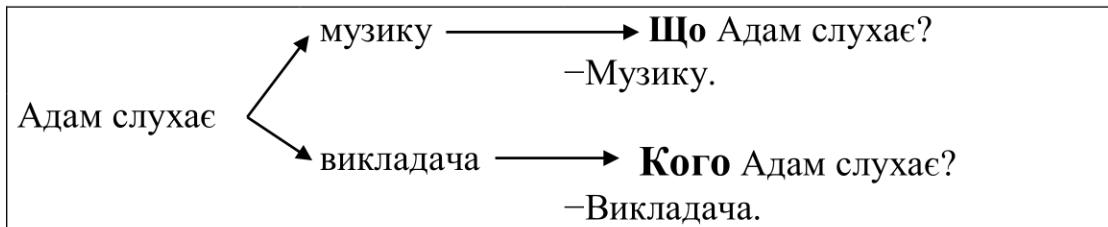
\*\*\*

11. Ну що, смачне (tasty) (22) \_\_\_\_\_ ?

– Так, дуже смачне. I (23) \_\_\_\_\_ теж смачний.

**6. Використовуючи подані вище малюнки, розкажіть...** Using pictures given above tell... що ви єсте (п'єте), що їдять (п'ють) ваші друзі, що їсть (п'є) ваш друг, що їсть (п'є) ваш український друг (ваша українська подруга), що люблять їсти (пити) люди у вашій країні та в Україні.

## §7. Зверніть увагу! Notice the following!



### 7. Читайте і вчіть діалоги. Read and learn the dialogues

1. – Я бачу, ти робиш домашнє завдання? – Так, я пишу вправу. – Вона важка? – Не дуже.		2. – Це твій новий телевізор? – Так. – А що ти дивишся? – Програму «Спорт». – Цікаво? – Дуже, особливо футбол!		3. – Кого викладач запитував сьогодні? – Джона і Марію. – Вони знали діалог? – Так, вони дуже добре відповідали!		4. – Ти завжди тут купуєш піцу? – Так, я часто купую тут піцу, салат і м'ясо.	
***		***		***		***	
5. – Кого ти сьогодні зустрічаєш? Сестру? – І брата теж. Вони будуть тут учитися.		6. – Дивися, хто стойть! – Це Самір. Він чекає на подругу. – А хто його подруга? – Ти знаєш Айшу? Вона його подруга.		7. – Ви вивчаєте фізику? – Так. – А що ви вивчаете ще? – Хімію, біологію, гістологію та анатомію.		8. – Маріє, що ти робила вчора? – Я повторювалася граматику. – Відмінок №4? – Так, відмінок №4. Це питання: <i>Кого? Що?</i>	

8. Складіть діалоги за зразком, використовуючи малюнки. Make up the dialogues, using the pictures.

– Що трапилося?		What's happened? It seems, I lost (forgot) the key.
-----------------	--	--




**9. Нещодавно Адам та його друзі були на екскурсії в Голівуді. Кого вони там бачили? Запитайте їх.** Recently Adam and his friends were on excursion in Hollywood. Who did they see? Ask them.



1. *Адам – Мадонна*

- Адаме, кого ти бачив у Голівуді?
- Я бачив Мадонну.

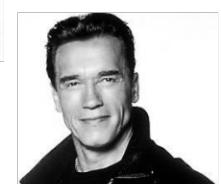


\*\*\*

2. *Джон – Арнольд Шварценегер, Термінатор*

– Джоне,

–



3. *Самір – Сільвестр Сталлоне, Рембо*

– Саміре,

–



4. *Христина – Брэд Пітт*

– Христино,

–



\*\*\*

5. Віктор – Міла Куніс

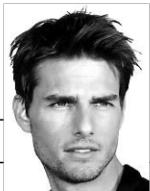
– Вікторе, \_\_\_\_\_  
– \_\_\_\_\_



\*\*\*

6. Ірина – Том Круз

– Ірино, \_\_\_\_\_  
– \_\_\_\_\_



\*\*\*

7. Антон – Джулія Робертс

– Антоне, \_\_\_\_\_  
– \_\_\_\_\_



## §8. Знахідний відмінок іменників. Питання: *Про кого? Про що?*

The Accusative of Nouns. Questions: *About whom? About what?*

Ви вже знаєте значення знахідного відмінка. Це:

а) прямий об'єкт (запитання: *Кого? Що?*)

**Кого** любить мама? Вона любить **сина**.

**Що** ти читаєш? Я читаю **книгу**.

Ще одне значення знахідного відмінка: значення об'єкта мови або думки.

Запитання: **Про кого? Про що?**

You know already the meanings of the Ukrainian Accusative: a) the direct object. Questions: *Who(m)? What? Who(m)* does a mother love? She loves her **son**.

Now there is one more meaning of the Ukrainian Accusative to denote the object of speaking or thinking.

Questions: *About whom? About what?*

**Запам'ятайте!** Memorize!

**Думати** (to think) + **Про кого? Про що?**

Я думаю

Ми думаємо

Ти думаєш

Ви думаєте

Він, вона думає

Вони думають

думав, думала, думали

Думай! Думайте!



– **Про кого** думає Іра?  
– Вона думає **про друга**.

– **Про що** думає Антон?  
– Він думає **про машину**.

- Саміре, чому ти сумний?
- Я хочу додому. Я думаю про маму, про тата, про брата, про сестру.
- А де вони?
- Вони вдома в Ірані.



- Samir, why are you sad?
- I want to go home. I think about my mother, my father, my brother, my sister.
- Where do they live?
- They live in Iran.

**10. Перекладіть та запам'ятайте дієслова, після яких уживають знахідний відмінок (у відповідях на запитання: *Про кого? Про що?*). Translate and memorize these verbs. They require the Accusative case. Questions: *About whom? About what?***

згадувати	
говорити	
думати	
забувати	
мріяти	
співати	
писати	
розповідати	
повідомляти	
питати, читати	

**Про кого? Про що?**

**11. Напишіть закінчення.** Write the endings.

**Розповідати** (to tell) + **Про кого? Про що?**

Я розповіда <u>      </u>	Ми розповіда <u>      </u>
Ти розповіда <u>      </u>	Ви розповіда <u>      </u>
Він (а) розповіда <u>      </u>	Вони розповіда <u>      </u>
розповідав, розповідала, розповідали	
Розповідай! Розповідайте!	



- **Про кого** розповідає викладач?
- Вона розповідає **про поета Шевченка**.

**12. Читайте парами.** Read in pairs.

- Ахмед думає про маму. – **Про кого – про кого?** – Про маму. (мама – про маму)
- А я думаю про іспит. **Про що – про що?** – Про іспит. (іспит – про іспит)
- Мохаммед думає про викладача. **Про кого – про кого?** – Про викладача. (викладач – про викладача)
- Аня думає про сім'ю. – **Про що – про що?** – Про сім'ю. (сім'я – про сім'ю)
- Іван розповідає про море. – **Про що – про що?** – Про море. (море – про море)

5. – Mariam пише про гуртожиток. – **Про що – про що?** – Про гуртожиток.  
(гуртожиток – про гуртожиток)
6. – Сашко розповідає про музей. – **Про що – про що?** – Про музей. (музей – про музей)

### 13. Запитайте. Ask questions.

1. \_\_\_\_\_  
Мій друг часто думає про маму і тата.
2. \_\_\_\_\_  
Алі розповідає про Ірак.
3. \_\_\_\_\_  
Кожного дня Mariam думає про брата.
4. \_\_\_\_\_  
Ахмед написав пост про Україну.
5. \_\_\_\_\_  
Потім Адам буде думати про Харків.
6. \_\_\_\_\_  
Учора студенти говорили про футбол.
7. \_\_\_\_\_  
Друзі говорили про погоду (weather) ввечері.

**14. Пишіть, про що або про кого думає ваш друг.** Write what and whom your friend thinks about?

1. Скоро іспит. Мій друг думає про іспит.
2. Його сім'я далеко (far). Він \_\_\_\_\_.
3. Де телефон? Він \_\_\_\_\_.
4. Це Харків. Я \_\_\_\_\_.
5. У друга завтра лекція. Він \_\_\_\_\_.
6. Там красива дівчина. Він \_\_\_\_\_.



### §9. Знахідний відмінок особових займенників.

The Accusative of Personal Pronouns

№ 1	Хто? Who?	я	ти	він воно	вона	ми	ви	вони
№4	<b>Кого?</b> Whom?	мене'/	тебе'/	його'/	її'/	нас	vas	їх
	<b>Про кого?</b> About whom?	про ме'/не	про те'/бе	про ньо/го	про не'ї	про нас	про вас	про них

## 15. Доповніть речення правильною формою особових займенників.

Complete the sentences with the correct form of the personal pronouns

Зразок (model):

— Це він. Ви знаєте його?

1. — Це я. Ви чуєте \_\_\_\_\_?
2. — Це вони. Ви знаєте \_\_\_\_\_?
3. — Це ми. Ви думаєте про \_\_\_\_\_?
4. — Це він. Ти бачила \_\_\_\_\_?
5. — Це ти. Я слухаю \_\_\_\_\_.
6. — Це ви. Ми розуміємо \_\_\_\_\_.
7. — Це вона. Він мріє про \_\_\_\_\_.
8. — Це він. Ти думав про \_\_\_\_\_?
9. — Це вона. Ти чув про \_\_\_\_\_?
10. — Це ви. Я згадувала про \_\_\_\_\_.

## 16. Доповніть діалоги. Complete the dialogues

1. — Вітаю!

— Вітаю!

— Як \_\_\_\_\_ звуть?

— \_\_\_\_\_ звуть Абдалла.



2. — Ви студентки?

— Так. Ми студентки-медики. \_\_\_\_\_ звуть Гаял та Іра.



3. — Ти слухаєш \_\_\_\_\_?



— Так, я слухаю \_\_\_\_\_ щодня.

5. — Привіт, Саміре!

— Привіт, Ахмеде!



— Що ти будеш купувати?

— Я буду купувати \_\_\_\_\_ і \_\_\_\_\_.



4. — Що ти робиш увечері?

— Я дивлюся \_\_\_\_\_.



— Ти часто дивишся \_\_\_\_\_?

— Ні, іноді (sometimes).



6. — Що ти там бачиш?

— Я бачу \_\_\_\_\_.

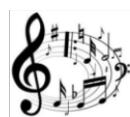


— Це моя нова \_\_\_\_\_.

— Японська \_\_\_\_\_?

— Так, «Тойота».

7. — Що ви слухаєте?

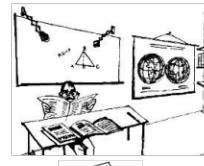


— Ми слухаємо \_\_\_\_\_.

— Це українська \_\_\_\_\_?

— Ні, це арабська \_\_\_\_\_.

8. — Кого ти бачиш?



— Я бачу \_\_\_\_\_.

— Що він робить?



— Він читає \_\_\_\_\_.

## 17. Складіть діалоги за зразком. Make up the dialogues according to the model.

- |  |                              |
|--|------------------------------|
| 1. – Добре, що ти прийшов. Ми якраз говорили про тебе. | ви – допомога                |
| – Про мене? А в чому справа?                           | він – консультація           |
| – Нам потрібна твоя порада.                            | ти – паспорт                 |
|  | вона – фотографія            |
|  | Максим – нова адреса         |
| 2. – Кажуть, вона тепер банкір?                        | вчителька – Олена            |
| – Про кого ви говорите? Про Марію?                     | стюард – Юрій                |
| – Так, про неї.  | лікар – Самір і Зейд         |
|  | викладач – Сергій Мороз      |
|  | декан – Ганна Степанівна     |
| 3. – Це правда, що він любить вареники?                | шаурма – Кумар               |
| – Ти про кого? Про Сергія?                             | сирники – Ахмад              |
| – Так, про нього.                                      | м'ясо – Саня                 |
| – Так, це правда.                                      | риба – Джон                  |
|  | овочі – дідусь               |
|  | Єгипет, Каїр – Настя і Костя |
| 4. – Як Антон?   | Самех                        |
| – Не знаю, я давно про нього нічого не чув.            | Рана                         |
|  | твій викладач                |

## 18. А. Читайте та відповідайте на запитання. Read and answer the questions

### Текст

Зараз практичне заняття. Українська мова. Студенти сидять і уважно слухають викладача. Він пояснює граматику. Викладач бере крейду і пише правило на дощці. Студенти читають, повторюють і пишуть приклади. Потім викладач питає, а студенти відповідають:

- Що ви вивчаєте?
- Ми вивчаємо медицину.
- Кого ви бачите?
- Ми бачимо декана й викладача.
- Про кого ви думаєте?
- Ми часто думаємо про нашу родину.



## Б. Відповідайте на запитання. Answer the questions

1. Зараз перерва?	
2. Кого студенти уважно слухають?	
3. Що робить викладач?	
4. Що викладач бере?	
5. Що він пише?	
6. Де викладач пише правила?	
7. Де пишуть правила студенти?	
8. Що викладач робить потім?	
9. Що студенти вивчають?	
10. Кого студенти бають?	

## В. Діалог.



- Привіт, Аню!
- Привіт, Ахмеде!
- Що трапилось? Чому ти така сумна?  
Про що ти думаєш? Або про кого? Ти за-  
кохалася (fall in love)?
- Я думаю про мої іспити. Скоро сесія, а  
я нічого не знаю.
- Я не вірю (believe). Ти дуже багато пра-  
цюєш, але мало відпочиваєш.
- Я працюю багато, але все забуваю  
(forget). Голова не працює.
- Ти дуже багато думаєш про іспити.  
Моя мама завжди говорить: «Я не буду  
думати про це зараз. Я буду думати про  
це завтра».
- Дякую за добру пораду (advice).

- Hello, Anna!
- Hello, Ahmed!
- What's happened? Why are you so sad?
- What are you thinking about? Or whom do you think about? Have you fallen in love?
- I think about my exam. It will be a session soon, but I know nothing.
- I do not believe you. You work a lot, but you rest a little.
- I work a lot, but I forget everything. My head does not work.
- You think a lot about session. My mother always says: "I will not think about it now. I'll think about it tomorrow"
- Thank you very much for the good advice.

## Г. Відповідаємо на питання. Answer the questions.

1. Чому Аня сумна?
2. Про що вона думає?
3. Як Аня працює і відпочиває?
4. Чому вона все забуває?
5. Що говорить мама Ахмеда?

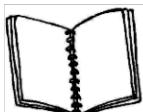
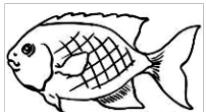


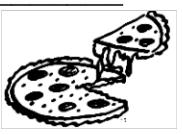
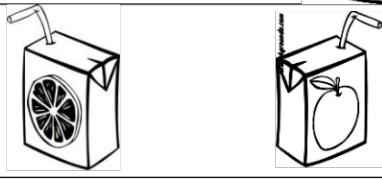
**§9. Прикметники, присвійні та вказівні займенники**  
**у знахідному відмінку.** The Adjectives, Possessive and Demonstrative pronouns in the Accusative

Rід	№1 Називний в. (Nom.) Який? (хто?)	№4 Знахідний в. (Acc.) Якого? (кого?)	Закінчення
Чоловічий (він)	новий студент цей професор той лікар	нового студента цього професора того лікаря	-(ъ)ого  = №1
	мій, твій, наш, ваш, їхній	брат	мо <sup>го</sup> , тво <sup>го</sup> , нашо <sup>го</sup> , ва <sup>шого</sup> , їхн <sup>ього</sup>
			брата
	Який? (що?)	(В, на) який?(що? куди?)	
	синій зошит цей підручник той словник	синій зошит цей підручник той словник	
Середній (воно)	мій, твій, наш, ваш, їхній	будинок	мій, твій, наш, ваш, їхній
			будинок
	Яке? (що?)	(В, на) яке? (що? куди?)	
Жіночий (вона)	те нове вікно синє море це вікно	те нове вікно (на) синє море це вікно	-у/-ю
	мо <sup>є</sup> , тво <sup>є</sup> , наше, ваше, їхн <sup>є</sup>	фото	мо <sup>є</sup> , тво <sup>є</sup> , наше, ва <sup>ше</sup> , їхн <sup>є</sup>
			фото
	Яка? (хто? що?)	(В, на) яку? (кого? що? куди?)	
	гарна подруга синя ручка ця книга та дівчина	гарну подругу синю ручку цю книгу ту дівчину	
	моя, твоя, наша, ваша	кімната	мо <sup>ю</sup> , тво <sup>ю</sup> нашу, вашу
			кімнату

**19. Доповніть діалоги, використовуючи малюнки.**

Complete the dialogues, using the pictures.

1. – Що ти купуєш? – _____.	цей синій _____	
2. – Що ти їси? – _____. Алі дуже смачно готує _____.	смажена _____	

3. – Що ти береш? – _____	ця смачна італійська _____ 
4. – Дивися, що тут можна купити? – Купімо _____	справжня арабська _____ 
5. – Що будеш пити? – _____ . Я дуже люблю _____. 6. – Який сік будемо пити? – _____ . – А я буду пити _____ .	чорна _____  

## 20. А. Читайте текст. Read the text.

### Що їдять українці?

Українці зазвичай їдять тричі на день: уранці – сніданок, удень – обід, увечері – вечера.

На сніданок ми зазвичай їмо бутерброди, кашу, сосиски, яйця або сир. Ми п'ємо каву або чай.



млинці



вареники

Наш обід – це салат, суп (борщ, розсольник), м'ясо або риба. Ми любимо й макарони, і рис, і картоплю. Ми п'ємо сік, воду або чай.

Увечері ми їмо вдома. На вечерю

ми любимо їсти млинці, вареники, сир, ковбасу. П'ємо зазвичай сік, молоко або чай.

**борщ – українська національна перша страва**<sup>meal</sup>



сосиски



каша



Українці люблять вареники

## **Б. Відповідайте на запитання.** Answer the questions

1. Скільки разів на день їдять українці?	
2. Що українці зазвичай їдять на сніданок? Що вони п'ють?	
3. Що українці зазвичай їдять і п'ють на обід?	
4. Що українці зазвичай їдять і п'ють на вечірку?	
5. Які національні українські страви ви знаєте?	

**21. Читайте та інсценуйте діалоги.** Read and act out the following dialogues.

### **УНІВЕРСИТЕТСЬКЕ КАФЕ**

#### *Діалог 1*

Студент 1: Зараз перерва. І вже обід. Я хочу їсти.

Студент 2: Я теж хочу їсти! Ходімо в кафе.

Студент 1: Ходімо. На який поверх?

Студент 2: Ходімо на четвертий. Там смачна їжа.

#### *Діалог 2*

Покупець: Добриден!

Продавець: Доброго дня!

Покупець: Дайте мені, будь ласка, цю піцу.

Продавець: Холодну чи гарячу?

Покупець: Теплу, будь ласка.

Продавець: Ось, візьміть. Що будете пити?

Покупець: Чорний несолодкий чай.

Продавець: Візьміть, будь ласка. До сплати 30 гривень.

.... (Покупець дає гроші)

Продавець: Дякую. Смачного! Приходьте ще.

Покупець: Дякую.

### *Діалог 3*

Покупець: Добриден!

Продавець: Доброго дня!

Покупець: Дайте мені, будь ласка, несолодкий пиріжок.

Продавець: Яку начинку хочете: картоплю чи капусту?

Покупець: Картоплю, будь ласка.

Продавець: Ось, візьміть. Що будете пити?

Покупець: Чорну солодку каву.

Продавець: Візьміть, будь ласка. До сплати 25 гривень.

.... (Покупець дає гроші)

Продавець: Дякую. Смачного! Приходьте ще.

Покупець: Дякую.

## **22. Говоріть.** Let's speak.

1. Запитайте, що їдять на сніданок у вашій країні.
2. Запитайте, що ваш друг єсть на сніданок.
3. Ви чекаєте гостей. Розкажіть, що буде на обід.
4. Ви і подруга у кав'янрі. Що ви замовите на вечерю?

### 23. Розв'яжіть кросворд. Solve the puzzle



- |             |              |              |             |
|-------------|--------------|--------------|-------------|
| 1. батончик | 2. борщ      | 3. булочка   | 4. вареники |
| 5. вино     | 6. кава      | 7. каша      | 8. ковбаса  |
| 9. консерви | 10. морозиво | 11. м'ясо    | 12. піца    |
| 13. риба    | 14. хліб     | 15. картопля | 16. яйце    |
| 17. сир     | 18. курка    | 19. шашлик   | 20. суп     |
| 21. овочі   | 22. сік      | 23. кола     | 24. чай     |
| 25. рис     | 26. салат    | 27. сендвіч  | 28. торт    |
| 29. фрукти  | 30. цукерки  | 31. чіпси    | 32. шаурма  |

## УРОК 2

Відмінки в українській мові. The Cases in the Ukrainian language.

Знахідний відмінок:

✓ напрямку руху (питання: *Куди?*).

The Accusative denoting: direction. The Question *Where to?*

Дієслова руху: *іти, їхати*. The Verbs of Movement: *to walk, to go*

Комунікативна тема: «Навчання й відпочинок».

The topic: "Studying and rest".

### §1. Знахідний відмінок (Зн. в.) The Accusative (Acc.)

Знахідний відмінок (Зн. в.) – це четвертий відмінок в українській мові. Він передає не лише об'єкт дії, а й таке значення:

The accusative (case №4) is used also to denote:

**напрямок руху.** Це питання *Куди?*

**direction of movement.** It is used to answer the question *Where to?*



– **Куди** йде дівчина? Where is the girl going to?

– Вона йде **в офіс**. She is going to the office.

#### 1. Читайте парами. Read in pairs.



1.– Куди ви йдете?

– Ми йдемо у кав'ярню.

– Я теж іду у кав'ярню. Чекайте на мене!

1. – Where are you going to?

– We're going to the café.

– I'm also going to the café. Wait for me!

2. – Добридень, Ахмеде.

– Вітаю, Богдане.

– Що робиш зараз?

– Я в метро. Їду в університет і повторюю анатомію. Сьогодні залік. А ти?

– А я їду в супермаркет. Хочу купити рис, цибулю, моркву, чай. Буду готувати обід у дома.

– Ну, гаразд. Бувай.

– Нехай щастить.

2. – Good morning, Ahmed.

– Hello, Bogdan.

– What are you doing now?

– I'm in the subway. I go to university and repeat anatomy. Today's test. And you?

– And I'm going to the supermarket. I want to buy rice, onions, carrots, tea. I will cook dinner at home.

– Okay. Bye.

– Good luck.

3. – Альо. Привіт, Софіє.	3. – Hello, Sofia.
– Привіт, Денісе.	– Hello, Denis.
– Зручно говорити?	– Is it convenient to speak?
– Вибач, але не зовсім. Я їду в аптеку.	– Sorry, but not quite. I'm going to the pharmacy.
– Що трапилось? Ти захворіла?	– What happened? Are you sick
– Ні, я не захворіла. Хочу купити вітаміни. А ти куди їдеш?	– No, I'm not sick. I want to buy vitamins. And where are you going?
– А я у фітнес-центр. Буду тренуватися там.	– I'm going to the fitness center. I will train there.

## §2. Дієслова руху. Verbs of Movement



– Куди йде викладач?  
– Він ІДЕ в університет.



– Куди їде викладач?  
– Він ЇДЕ в університет.

Українські дієслова **ЙТИ / ІТИ** та **ЇХАТИ** позначають різні види руху.  
**ЙТИ / ІТИ** – ногами, пішки, без використання транспорту.  
**ЇХАТИ** – з використанням різних видів транспорту. Наприклад, *їхати трамваем, автобусом, метро...*

The Ukrainian verbs **ЙТИ / ІТИ** and **ЇХАТИ** convey different modes of movement:  
**ЙТИ / ІТИ** – to walk, to go on foot, but  
**ЇХАТИ** – to go by any kind of transport (by bus, by trolleybus, by tram, by metro, by taxi, etc.).

**Запам'ятайте!** Memorize!

### ІТÍ, ЙТÍ

Я йдú (іду)



Ми й(i)демó

Я їду

Ти йдéш (ідеш)

Ви й(i)детé

Ти їдеш

Він, вона йдé (іде)

Вони й(i)дуть

Він, вона їде

ішóв, ішлá, ішлý = йшóв, йшлá, йшлý

Ідí! Ідítъ! = Йдí! Йдítъ! Ходíмо!

### ЇХАТИ



Ми їдемо

Ви їдете

Вони їдуть

їхав, їхала, їхало, їхали

Ідь! Ідьте! Їдъмо!

## 2. Доповніть діалоги.

Complete the dialogues.

- Хто це?
- Це Самір.
- Він їде?
- Ні, він \_\_\_\_\_.



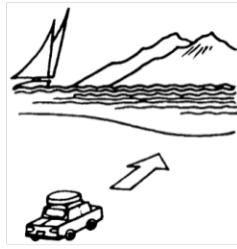
- Хто це?
- Це мій дідусь.
- Він іде?
- Ні, він \_\_\_\_\_.



### §3. Запам'ятайте! Memorize!

Відповідаючи на запитання **КУДИ?**, використовують західний відмінок (№4).

Answering the question **КУДИ?**, we use the Accusative.



– **КУДИ** йде дівчина?  
– Вона йде **в офіс**.

– **КУДИ** йдуть мати й дочка? – **КУДИ** їде сім'я?  
– Вони йдуть **у поліклініку**. – Сім'я їде **на море**.

чоловічий рід (він)	жіночий рід (вона)	середній рід (воно)
------------------------	-----------------------	------------------------

№1. що?	№4. куди? іти, йти, їхати	№1. що?	№4. куди? іти, йти, їхати	№1. що?	№4. куди? іти, йти, їхати
новий стадіон	на новий стадіон	своя кімната	у свою кімнату	велике озеро	на велике озеро
історичний музей	в історичний музей	наша аудиторія	в нашу аудиторію	Чорне море	на Чорне море
				практичне заняття	на практичне заняття
№1 = №4 no change		<div style="text-align: center;">           -a → -y          -ia → -io          -o → -o          no change       </div>		№1 = №4 no change	

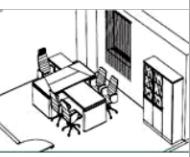
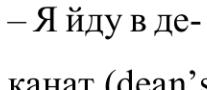
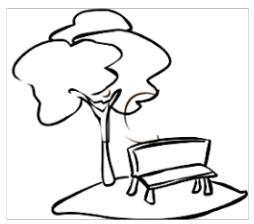
### Запам'ятайте! Memorize!

у/в центр  
в університет  
в аудиторію  
у/в бібліотеку  
у/в кав'янню  
у/в крамницю  
у/в музей  
у/в театр  
в офіс  
в аптеку  
у/в лікарню  
у/в поліклініку

**ІТИ, ЙТИ,  
ЇХАТИ**

на вулицю  
на площу  
на поверх  
на факультет  
на заняття  
на іспит  
на лекцію  
на роботу  
на фабрику  
на завод  
на стадіон

### 3. Читайте діалоги парами. Read the dialogues in pairs

1. – Куди ти йдеш, Ахмеде? – В аудиторію. А ти? – Я йду в деканат (dean's office).	2. – Студенти, куди ви зараз ідете? – Зараз буде анатомія. Ми йдемо на лекцію.	3. – Самір іде у крамницю? – Ні, він іде в парк.
  		

### 4. Доповніть діалоги. Complete the dialogues

1. – Ми йдемо у французьку \_\_\_\_\_ чи ні?

– Звичайно, йдемо!

Це дуже гарна \_\_\_\_\_ .



3. – Куди \_\_\_\_\_ ви-кладач?

– Він йде в національний \_\_\_\_\_ .



2. – Куди їдуть друзі?

– Вони їдуть на новий \_\_\_\_\_ ,

будуть дивитися футбол.



4. – Куди їде інженер?

– Він їде на великий \_\_\_\_\_ .



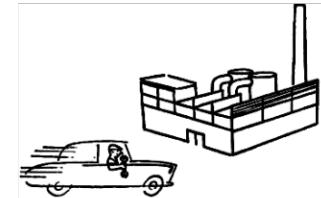
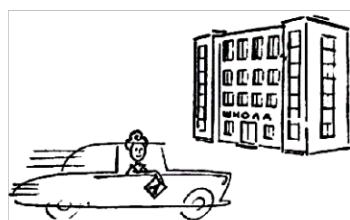
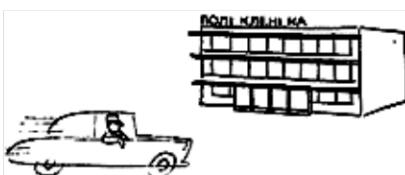
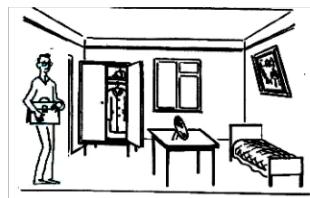
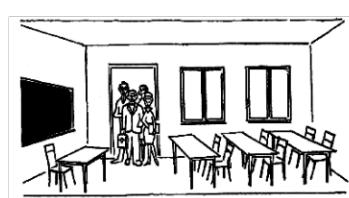
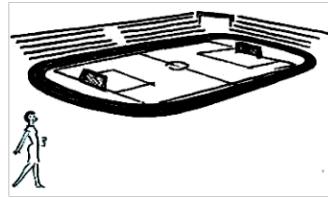
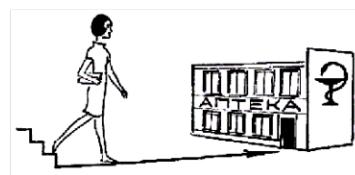
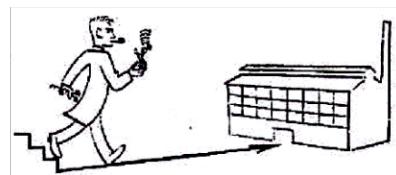
### 5. Дайте відповіді на запитання, використовуючи слова, подані праворуч.

Answer the questions using the words given on the right.

- Куди ви йдете зараз?
- Куди їдуть ваші друзі?
- Куди йдуть ці студенти?
- Куди ви ідете?
- Куди йде ваша група?
- Куди ви ідете влітку?
- Куди ви йдете в неділю?

- міська лікарня  
хімічна лабораторія  
Центральна бібліотека  
новий стадіон  
цікава екскурсія  
сонячна Одеса

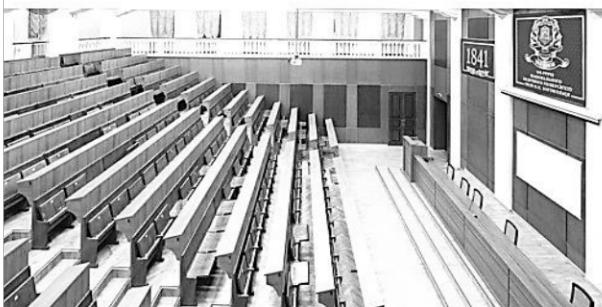
## 6. Хто куди йде (іде)?



## 7. А. Прочитайте дописи. Скажіть: про які професії пишуть люди?

Read the posts. Tell: what professions do people write about?

Уранці я їду в університет. Там іду в аудиторію та читаю лекції. Вдень обідаю в університетському кафе. Зазвичай я їм теплий суп, смажене м'ясо та овочевий салат. Потім іду в бібліотеку.



Подобається

Коментувати

Увечері я їду в супермаркет. Там беру свою персональну картку та йду до каси (to the cash). Там я усміхаюся. Завжди говорю: «Добрий вечір!». Потім беру гроши й даю чек.



Подобається

Коментувати

Удень я їду в лікарню. Там іду у свій кабінет, п'ю солодку каву і їм чорний шоколад. Потім беру свій білий халат і йду в палати, тому що піклуюся (take care) про кожного свого пацієнта.



Подобається

Коментувати

*Слова для довідок:* касир, викладач, лікар.

**Б. Напишіть допис про ваш день: куди ви йдете / їдете і що там робите вранці, вдень і ввечері.** Write a post about your day: where you go and what you do there in the morning, afternoon and evening..

---

---

---

---

---

---

#### §4. Повторіть! Let's repeat!

	<b>Який день тижня?</b>	<b>Коли?</b>
<b>Т</b>	Понеділок	у понеділок
<b>И</b>	Вівторок	у вівторок
<b>Ж</b>	Середа	у середу
<b>Д</b>	Четвер	у четвер
<b>Е</b>	П'ятниця	у п'ятницю
<b>Н</b>	Субота	у суботу
<b>Ь</b>	Неділя	у неділю

**8. Розподіліть слова з попередньої таблиці (завдання 7) на два стовпчики.** Divide the words from the previous table into two columns:

Робочі дні	Вихідні
Понеділок....	
_____	_____
_____	_____
_____	_____

#### 9. Читайте та доповніть текст. Розкажіть про свій робочий тиждень.

Read and complete the text. Tell us about your work week.

##### ПРО СЕБЕ

Моє ім'я \_\_\_\_\_ .

Я студент-медик.(Я студентка-медик).

Мій університет імені В.Н. Каразіна.

У понеділок ми вивчаємо хімію, у вівторок – фізику та латинську мову, у середу – біологію, у четвер гістологію та українську мову, у п'ятницю – анатомію.

Я люблю \_\_\_\_\_ .

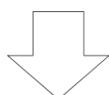
У суботу та неділю ми відпочиваємо.

Я люблю мій медичний факультет.

#### 10. Скажіть, хто куди планує їхати і коли.

Please tell who plans to go and when.  
Зразок:

**Олег Романович** – викладач: медичний університет – перша лекція – понеділок, ранок.



Олег Романович – викладач. Він їде в медичний університет на першу лекцію в понеділок уранці.

<b>Рахул</b> – студент: свій університет – практичне заняття – вівторок, ранок.	<b>пані Оксана</b> – продавчиня: центральний супермаркет – робота – п'ятниця, вечір.
<b>Ахмед</b> – інтерн: клінічна лабораторія – медична практика – середа, ранок.	<b>Назар</b> – мій друг: оперний театр – український балет – наступна субота.
<b>пан Андрій</b> – лікар: міська лікарня – запланована зустріч – четвер, день.	<b>Дарина</b> – моя подруга: сонячна Одеса – великий пляж – минула неділя.

**11. А. Читайте розповідь і доповніть текст.** Let's read the story and complete the text.

### МІЙ ТИЖДЕНЬ

Мене звати Раджап. Я студент.

У понеділок уранці я їхав в _____.		Там я слухав _____.		Потім йшов в універ-
ситетську _____.		і обідав. Їв смач-		
ний український _____.				
У вівторок я не їхав на _____.				

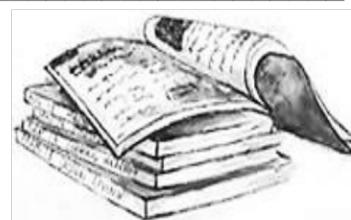
Це був вільний день. Уранці я ішов у \_\_\_\_\_.



Там бачив свою \_\_\_\_\_.  
і говорили про Україну.

Ми тренувалися разом

У середу вдень я йшов у \_\_\_\_\_.



Хотів

брати \_\_\_\_\_



та читати про нові

захворювання. Але побачив свою \_\_\_\_\_.  
читали , а тихо говорили про наші країни.

Ми не

У четвер увечері я їхав у турецький \_\_\_\_\_.



Я хотів

вечеряти. Думав про смачний \_\_\_\_\_.



і

печені \_\_\_\_\_. .



Там я зустрів ... Кого?



Знову свою \_\_\_\_\_.

Ми не їли. Пили смачну турецьку \_\_\_\_\_ про красиве місто Харків.



і говорили

**У п'ятницю** вранці я їхав у \_\_\_\_\_ .



Там наша практика.

### куратор



Я зустрів \_\_\_\_\_ .

Ми говорили про важкі захворювання.



Як думаете? Я бачив там свою \_\_\_\_\_ ?

### куратор



Так... Але ми не говорили. Ми слухали нашого \_\_\_\_\_

**У суботу та неділю** я нікуди не їхав. Я був у дома: відпочивав, читав



про медицину, вчив



А також я думав... Про кого? ...

### Б. Відповідайте на запитання: Let's answer the questions.

1. Що вивчає Раджап?
2. Про що любить читати Раджап?
3. Що любить робити Раджап?
4. Що любить робити його подруга?
5. Яку їжу любить Раджап?
6. Яку їжу любить його подруга?
7. Як ви думаете, що буде робити Раджап наступного тижня?

**В. Опишіть (усно та письмово):** Describe (orally and in writing):

- А) свій минулий тиждень;  
Б) свої плани на наступний тиждень.

### §5. Сезони (пори року)

Seasons

**УВАГА!** Attention!

ЯКИЙ СЕЗОН?	КОЛИ?
літо	в(у)літку
зима	в(у)зимку
весна	навесні
осінь	восени

**12. А. Прочитайте та вивчіть нові слова. Напишіть у заголовках таблиці: коли яка погода?** Read and learn new words. Write in the headings of the table: when is the weather?

Сніг (snow) Іде сніг Білі дерева (trees) Сильний мороз (frost) Дуже холодно	Зелена трава (grass) Зелене листя (leaves) Тепла погода (weather) Весняні квіти Блакитне небо
Яскраве (bright) сонце Зелені дерева Красиві квіти Свіжі (fresh) фрукти Жарко = спекотно Море та пляж	Дощ (rain) Іде дощ Жовте, червоне листя Сіре (grey) небо Брудні (dirty) вулиці

**Б. Пишіть фрази зі словами з таблиці.** Write phrases with words from the table.

1. Я люблю зиму, тому що взимку \_\_\_\_\_
2. Я люблю весну, тому що навесні \_\_\_\_\_
3. Я люблю літо, тому що влітку \_\_\_\_\_
4. Я люблю осінь, тому що восени \_\_\_\_\_

**В. Говоріть. Яку погоду ви любите? Які сезони ви любите? (поцікавтеся у ваших одногрупників: запитуйте один в одного).** Let's talk! What kind of weather do you like? What seasons do you like? (Ask your classmates: ask each other).

**13. А. Читайте й запитуйте один одного.** Read and ask each other.

- Оксано, куди їдеш навесні? - Я планую їхати в Запоріжжя. - Чому? - На медичну конференцію. - Як цікаво! Їдьмо разом!	- Дмитре, куди їдеш влітку? - Я планую їхати в Одесу. - Чому? - На пляж. Там тепле море. - Гарний відпочинок! Їдьмо разом!
- Я їду в Україну восени? - Чому? - Там мій університет. Я студент. - Я цікаво! - Їдьмо разом? - Дякую за пропозицію!	- Я їду в Київ узимку? - Чому? - На центральний майдан. Буду зустрічати Новий рік там. - Я цікаво! - Їдьмо разом! - Дякую за пропозицію!

**Б. Говоріть. Розкажіть про свої плани. Запросіть друзів.** Let's talk! Tell us about your plans. Invite friends.

**14. А. Читаймо полілог.** Let's read a polylogue.

**НАШІ ПЛАНИ**

Ірина Миколаївна: Студенти, завтра вихідні. Погода гарна, тепла. Які ваші плани?

Ахмед: Я їду в Київ. Там мої друзі. Вони теж студенти-медики.

Ірина Миколаївна: В Київ... Як цікаво! Київ – це чудове сучасне місто, столиця України.

Ахмед: Я знаю. Бачив фото. В суботу ми йдемо в Ботанічний сад. Восени там красиві квіти. Золота осінь. Потім їдемо в центр: Хрещатик, Софія Київська, Андріївська церква.

Адам: А в неділю ти будеш відпочивати?

Ахмед: У неділю я їду в село.

Маріам: Я почула правильно? В село?

- Ахмед: Ну, село – це музей.
- Адам: Ахмеде, ти не плутаєш?
- Ахмед: Це фолк-музей Пирогово. Там традиційні українські хати, посуд, одяг. Ми побачимо, як жили українці раніше. Також там буде концерт. Будуть співати українські пісні.
- Ірина Миколаївна: Як чудово! А куди їдуть інші?
- Адам: Я їду в Дніпро.
- Ахмед: Дніпро – це річка. Адаме, ти переплутав літо й осінь. Зараз вода вже холодна.
- Адам: Дніпро – це велике гарне місто. Ріка Дніпро там теж є. В суботу ми будемо гуляти там. Також підемо в Музей космосу.
- Алі: У Музей космосу?
- Адам: Так, до музею космосу. Дніпро – це аерокосмічний центр України. Там робили й роблять космічні ракети, мотори, обладнання. Це дуже цікаво!
- Ірина Миколаївна: А ви, Алі, Маріам і Зіяде? Куди їдете?
- Алі: Я нікуди не їду. Буду в Харкові. Але хочу йти до Оперного театру. Я буду дивитися балет уперше.
- Маріам: А я їду.
- Адам: Куди?
- Маріам: Я їду за місто в Екопарк. Я люблю квіти. Зараз там білі, рожеві, жовті, червоні хризантеми. Це дуже красиво! Я хочу побачити це. Також там є зоопарк, озеро, кафе. Ми будемо відпочивати.
- Ірина Миколаївна: Зіяде, а ваші плани?

Зіяд:

Я і Джон йдемо в Одесу. Я хочу побачити Чорне море, Оперний театр. Я багато чув про нього. Говорять, що театр дуже красивий. Ми йдемо на екскурсію. Одеса – це перлина України.

Ірина Миколаївна: Ваші плани чудові! Ви добре відпочините й побачите різні українські міста.

**Б. Заповніть таблицю. Розкажіть про плани студентів, використовуючи інформацію з таблиці.** Fill in the table. Explain students' plans using the information in the table.

Хто?	Куди їде?	Коли?	Чому?
Ахмед			
Маріам			
Адам			
Алі			
Зіяд			

**15. Говоріть.** Say.

**А.** Розпитайте своїх одногрупників, куди вони йшли / їхали влітку.

**Б.** Розкажіть своїм одногрупникам, куди ви плануєте йти / їхати на вихідні.

Запропонуйте йти / їхати разом.

**В.** Розпитайте своїх одногрупників, куди вони йшли / їхали взимку ....

**Г.** Розкажіть своїм одногрупникам про свої плани: куди ви плануєте йти / їхати в понеділок ..... Чому?

**Д.** Зателефонуйте своїм друзям. Запропонуйте йти / їхати в цікаві місця.

## УРОК 3

- Місцевий відмінок у значенні місця дії (запитання: *Де?* *На (у) кому на (у) чому?*? Prepositional case of place. Question *Where*?
- Місцевий відмінок займенників і прикметників. Prepositional of Pronouns and Adjectives.
- Конструкція: *що* розташовано *де*. Grammatical construction *what is situated where*.
- Комунікативна тема: «*Де ви любите відпочивати?*» The theme: "Where do you like to have a rest?"

### §1

Місцевий відмінок – це шостий (№ 6) відмінок в українській мові. Він позначає:

The Prepositional is the sixth (№ 6) Case in Ukrainian. This Case is used to denote:

місце (дії). Запитання **Де?**  
**На (у) кому? На (у) чому?** the place (of action).  
Question **Where?**

- **На кому** була гарна сукня?  
Where was a nice dress (on)?
- **На сестрі** була гарна сукня.  
There was a nice dress on my sister.



- **Де** працює викладач?  
Where does the teacher work?
- **Він** працює **в університеті**.  
He works at the university



- **Де (на чому)** посмішка?  
Where's a smile?
- **Посмішка на обличчі**.  
There's a smile on face.

#### 1. Читайте парами. Read in pairs.

1. – Кумаре, **де** ти зараз живеш?



– Я живу **в Україні**, у Харкові.

– А **де розташована Україна?**



– Україна розташована в Європі.

– Я знаю, що раніше ти жив **в Індії**. Це так?

– Так. Це правда.

1. – Kumar, where do you live?

– I live in Ukraine, in Kharkiv.

– Where is Ukraine?

– Ukraine is situated in Europe.

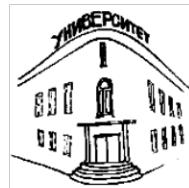
– I know, that you lived in India before. Is it true?

– Yes. It's really so.



2. – Скажіть, будь ласка, **де розташована станція метро «Університет»?**  
 – Метро «Університет»? Вибачте, я не знаю. Я іноzemець.  
 – Я знаю. Я навчаюся **на медичному факультеті в університеті**, а метро «Університет» поряд.

3. – Tell me, please, where is the metro station "Universitet"?  
 – "Universitet"? Sorry. But I do not know. I'm a foreigner.  
 – I know, because I'm studying there on the medical faculty, and metro is not far from there.



**ському національному університеті на медичному факультеті.**

– А про що вони говорять?  
 – Вони говорять **про новий фільм**.

3. – Де навчаються ці гарні дівчата?

– Вони навчаються **в Харків-**

Where are these nice girls studying?  
 They are studying in the Kharkiv National University on the medical faculty.  
 What are they speaking about?  
 They are speaking about a new movie.

### §3. Місцевий відмінок іменників. The Prepositional Case of the Nouns

Рід Gender	Відмінок Case			<b>Закінчення</b> Endings
	<b>Називний відмінок №1</b> Nominative Case <b>Xто? Що?</b>	<b>Місцевий відмінок №6</b> Prepositional Case <b>Де?</b> <b>На(y) кому? На(y) чому?</b>		
<b>Чоловічий рід</b> <b>(він)</b> Male gender (he)	брат <u>о</u>	на брат <u>ові</u>	Ø <sup>у</sup> - <b>ові</b>	<b>-ові</b>
	батько	на батько <u>ві</u>	Ø <sup>а</sup> - <b>ові</b>	
	товариш <u>о</u> , герой,	на товариш <u>еві</u> , на герое <u>ві</u>	Ø <sup>у</sup> - <b>еві</b>	<b>-е(€)ві</b>
	текст <u>о</u>	у текст <u>і</u>	Ø <sup>у</sup> - <b>і</b>	<b>-і</b>
	стілец <u>ь</u>	на стільц <u>і</u>	Ø <sup>а</sup> - <b>і</b>	
	музей	у музеї	Ø <sup>у</sup> - <b>ї</b>	<b>-ї</b>
<b>Середній рід</b> <b>(воно)</b> Neutral gender (it)	вікно	у вікні	Ø <sup>у</sup>	
	море	на морі	e <sup>→</sup> - <b>і</b>	<b>-і</b>
	заняття	на занятті	я <sup>→</sup> <b>і</b>	
<b>Жіночий рід</b> <b>(вона)</b> Female gender (she)	мама	на мамі	a <sup>→</sup> <b>і</b>	
	сім'я	у сім'ї	я <sup>→</sup> <b>ї</b>	<b>-ї</b>
	аудиторія	в аудиторії	i <sup>→</sup> <b>її</b>	
	річ	в речі	Ø <sup>у</sup> - <b>і</b>	
	сіль	у солі	Ø <sup>а</sup> - <b>і</b>	<b>-(і)ї</b>

#### §4. Запам'ятайте Memorize!



Називний відмінок №1 Nominative Case	Місцевий відмінок №6 Prepositional Case
1. <b>мати</b>	<b>на матері</b>
2. <b>Г→З</b> <b>К→Ц</b> <b>X→С</b>	
книГа, уроК, поверХ...	у книЗі, на уроЦі, на поверСі...

**-У**

3. парк, будинок, ліжко, літак, льод, сніг, гуртожиток...	у пárкУ, у будýнку, у лíжку, у літакУ, на льодУ, на снігУ, у гуртожитку...
---	--

**2. Напишіть слова з §4 у потрібній формі.** Write the words from §4 in appropriate form.

1. Пілоти працюють у \_\_\_\_\_. 2. Хворий лежить у \_\_\_\_\_. 3. Гарна сукня була на \_\_\_\_\_. 4. Студенти читали текст на \_\_\_\_\_. 5. Які гарні малюнки у \_\_\_\_\_.! 6. Ми добре гуляємо у \_\_\_\_\_. 7. Дуже холодно було на \_\_\_\_\_ і на \_\_\_\_\_. 8. Друзі зібралися у \_\_\_\_\_. 9. Лід і вино смакують у \_\_\_\_\_. 10. Ліфт зупинився на десятому \_\_\_\_\_. 11. Анас живе у \_\_\_\_\_ на площі.

**§5. Запам'ятайте! Зверніть увагу на прийменники!** Memorize! Notice the prepositions



в, у	на
у/в гуртожитку	на факультеті
у/в кімнаті	на поверхні
у квартирі	на лекції
в університеті	на занятті
в аудиторії	на іспиті
у/в деканаті	на практиці
у/в бібліотеці	на роботі
у/в кав'янрі	
у/в кафе	
у/в їdalyni	
у/в селі	на площі
у/в місті	на вулиці
у/в музеї	на ринку
у/в парку	на заводі
у/в кіно	на вокзалі
у/в театрі	на стадіоні
у/в клубі	на концерті
у/в крамниці	на морі
в аптекі	на батьківщині
у/в лікарні	
у/в міліції	

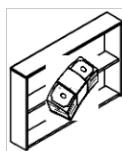
**3. Читаймо діалоги парами.** Read the dialogues in pairs.

1. – Ти не знаєш, де мій мобільний телефон?  
– Він у сумці!



\*\*\*

2. – Ти не знаєш, де мої гроші?  
– Вони на поліці!



#### 4. Складіть діалоги. Make the similar dialogues.



поліція (police)

Англійсько-український




---



---



---




---



---



---




---



---



---



ВОКЗАЛ




---



---



---

Мохаммад




---

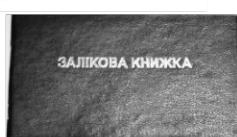


---



---

Залікова книжка



Деканат




---



---



---

#### §6. Запам'ятайте! Memorize!



**Жити (to live) + де?**

Я живу

Ми живемо

Ти живеш

Ви живете

Він, вона живе

Вони живуть

жив, жила, жили

Живи! Живіть!



## 5. Читайте парами. Read in pairs.

1. – Де Ви живете? – Я живу в Харкові. А Ви? – Я живу у Києві.	1. – Алі, де ти живеш? – У гуртожитку. А ти? – На квартирі.
2. – Де ви жили раніше? – У Нігерії. А ви? – В Іраку.	4. – Адаме, де живуть твої батьки? – В Америці у Нью-Йорку.  Вони люблять Нью-Йорк.

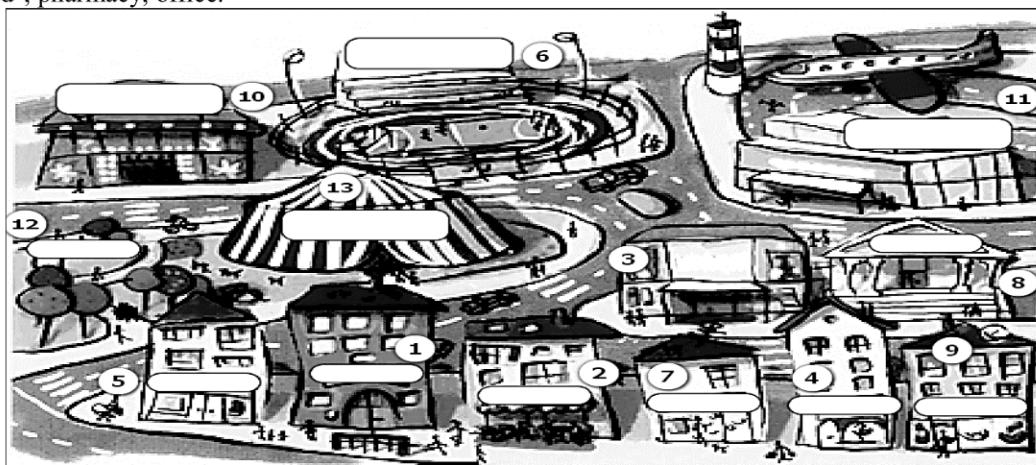
**6. Говоріть, хто де живе і раніше жив.** Tell us, please, where your friends live now and lived before.

Раніше		Тепер
Адам	Нігерія, Абуджа	Україна, Полтава, вулиця Миру, гуртожиток
Максим	Україна, Київ	Львів, квартира, вулиця Незалежності
Аня і Саша	Україна, Харків, вдома, вулиця Пушкінська	Харків, проспект Перемоги
Маріам	Туніс	Одеса, гуртожиток, вулиця Морська
Ахмед	Ірак, Мосул	Київ, гуртожиток
Раджив	Індія, Орісса,	Америка, Нью-Йорк, готель «Хілтон»
Я		

**7. Працюйте парами. Складіть аналогічні діалоги.** Work in pairs. Make the similar dialogues.

1. – Вибачте, де готель «Космос»?  
– Недалеко, на площі Свободи. Ідіть прямо (go straight), потім направо.
2. – Вибачте, де **розташована** станція метро «Університет»?  
– Поруч (next to). Йдіть ліворуч, потім прямо.
3. – Вибачте, де зараз ваші друзі?  
– Вони на батьківщині.

**8. Знайдіть ці місця на мапі міста та підпишіть їх:** парк, кіно, аеропорт, банк, цирк, клуб, стадіон, музей, школа, кав'ярня, крамниця «Хліб», аптека, офіс.  
Find these places on the city map and sign them: park, cinema, airport, bank, circus, club, stadium, museum, school, cafe, shop "Bread", pharmacy, office.



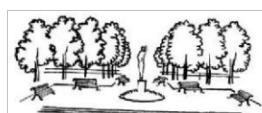
A.

**Б. Відповідайте на питання.** Answer the questions.

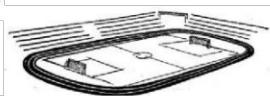
1. Мій друг навчається у \_\_\_\_\_.
2. Ми їмо піцу в \_\_\_\_\_.
3. Новий фільм іде у \_\_\_\_\_.
4. Менеджер працює в \_\_\_\_\_.
5. Я беру гроші у \_\_\_\_\_.
6. Команда грала на \_\_\_\_\_.
7. Аспірин є в \_\_\_\_\_.
8. Діти вивчають історію у \_\_\_\_\_.
9. Завжди свіжі тістечка у \_\_\_\_\_.
10. Молоді люди люблять танцювати в \_\_\_\_\_.
11. «До побачення, друзі!» – кажу я в \_\_\_\_\_.
12. Мами та малі діти гуляють у \_\_\_\_\_.
13. Ми бачили клоуна в \_\_\_\_\_.

**9. Пишіть, де перебувають ваші друзі.** Write, where your friends are now.

1. Ахмед гуляє. Він \_\_\_\_\_.



2. Мохаммед грає у футбол. Він \_\_\_\_\_.



3. Марина читає книгу. Вона \_\_\_\_\_.



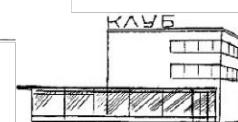
4. Аня дивиться балет. Вона \_\_\_\_\_.



5. Алі вивчає хімію. Він \_\_\_\_\_.



6. Саша відпочиває. Він \_\_\_\_\_.



## §7. Запам'ятайте! Memorize!

Я, він, ти був

**was**

Ми, ви, вони були

**were**

**Бути (to be) + **де?****



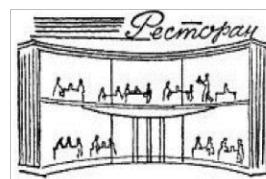
– Де ваша група **була** вчора?  
– Ми **були** у клубі.

## 10. Розкажіть один одному, де ви були вчора. Працюйте ланцюжком.

Tell each other where you were yesterday. Ask each after another.

– Вчора я був у дома, а ти? – А я в кіно.

– Вчора я був на стадіоні, а ти? ....



## 11. Складіть діалоги за зразком. Доповніть інформацією.

Make the dialogues as in the model. Add the necessary information.

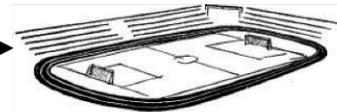
*Зразок (model):*

- Привіт! Де ти був учора?
- Учора я був в університеті.
- Де-де?
- В університеті. Я писав тест.

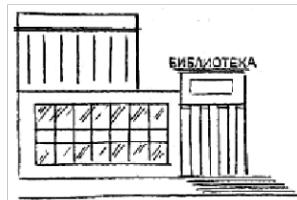
Маріям →



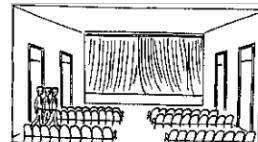
Сашко →



Аня →



Мохаммед →



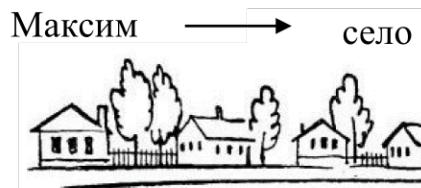
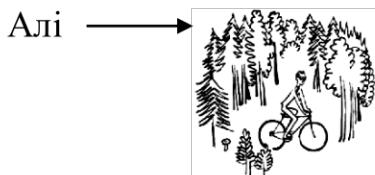
**12. Читайте парами. Складіть діалоги. Використовуйте назви країн.** Read in pairs. Make the similar dialogues. Use the names of the countries.

- Ти знаєш, Адам любить відпочивати в Іспанії, а де ти любиш відпочивати?
- А я люблю відпочивати в Єгипті.

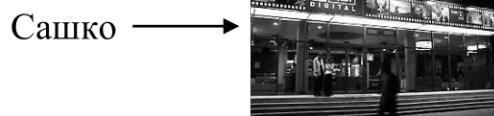
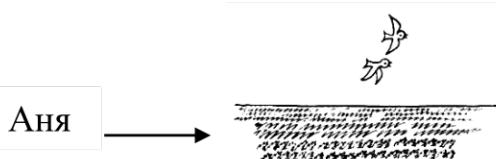
(Франція, Туреччина, Італія, Йорданія, Німеччина, Америка, Ізраїль, Україна, Туніс, Іран)



**13. Скажіть, де люблять відпочивати ваші друзі.** Tell us, please, where your friends like to rest.



Адам



**14. Доповніть діалоги.** Complete the dialogues.

1. – Привіт! Твій брат – дитячий лікар? (pediatrician). Де він працює?

– Так. Він дитячий лікар. Він працює \_\_\_\_\_.

– Правда?



\*\*\*

2. – Привіт! Самір в університеті?

– Ні. В нього болить голова.

– Де він?

– Він \_\_\_\_\_.



\*\*\*

3. – Алло? Сашко вдома?

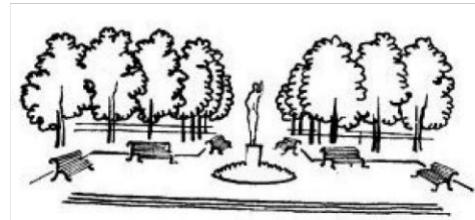
– Ні. Він вчить анатомію. Завтра тест.

– Де він?

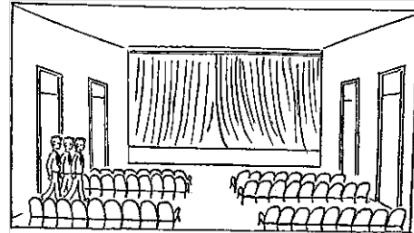
– Він \_\_\_\_\_.



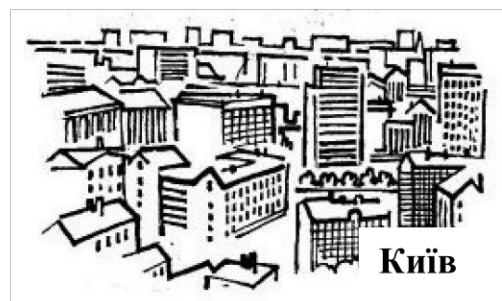
4. – Алло! Марина вдома?
- Ні. Вона гуляє.
- Де вона гуляє?
- Вона гуляє \_\_\_\_\_.



5. – Добрий вечір! Аня вдома?
- Ні. Її немає.
- Вибачте, а де вона?
- Вона \_\_\_\_\_.



6. – Привіт! Сашко буде в університеті?
- Ні.
- Скажіть, будь ласка, де він?
- Він \_\_\_\_\_.



### 15. Читаймо мікротекст. Read the microtext.

Ахмед – лікар. Він живе в Йорданії. Він працює в лікарні. Він любить відпочивати на морі. Вчора він був у театрі.

### 16. Складіть тексти, використовуючи інформацію з таблиці. Make microtexts using the information from the table.

Ім’я	Професія	Де живе	Робота	Відпочинок	Де був (була) вчора
Марина	викладач	Україна	університет	село	концерт
Сана	продавець (seller)	Фінляндія	крамниця	клуб	театр
Ахмед	водій (driver)	Йорданія	ринок	кіно	стадіон
Сергій	інженер	Харків	завод	парк	музей
Ганна	балерина (ballet-dancer)	Одеса	театр	море	вокзал
Віктор Миколайович	декан	Київ, вулиця Миру	університет, медичний факультет	вдома	робота
Іван	будівельник (builder)	Росія, Москва	фірма	інтернет-кав’ярня	супермаркет

## 17. Грайте. Act out a role play.

- У групі новий студент. Дізнайтесь в нього: де він живе, де навчається, де раніше жив, де живе його сім'я, де працюють батьки, навчаються брати, сестри, де він любить відпочивати. There is a new student in the group. Ask him, where he lives, studies, lived before, where his family lives, his parents work, his brothers and sisters work or study, where he likes to have a rest.
- Викладач сховав ключі. Знайдіть ключі. Назвіть якомога більше місць у класі. Запитуйте: «Ключі на столі?», «Ні» і т. д. Потім викладач показує ключі і каже: «Ось ключі». The teacher has hidden his keys. Name as many places in the classroom as. Ask: - Are the keys on the table? - No, they are not. - Are the keys? ... At last the teacher shows the keys and: - Here they are.

## §12. Місцевий відмінок особових займенників. The Prepositional of Personal Pronouns

Н. в. (Nom). № 1	Хто? Who?	я	ти	він воно	вона	ми	ви	вони
Місц. в. (Prep). № 6	На (у) кому? On (in) whom?	на мені	на тобі	на ньому	на ній	на нас	на вас	на них

## §13. Прикметники, присвійні і вказівні займенники у місцевому відмінку. The Adjectives, Possessive and Demonstrative pronouns in the Prepositional



– В якому будинку живе твоя сім'я?  
– Моя сім'я живе у великому новому будинку.

– На якій дівчині була вишиванка?  
– Вишиванка була на гарній українській дівчині.

– На якому морі відпочивала Аліна?  
– Аліна відпочивала на Червоному морі.

Рід	№1 Називний в. (Nom.) <b>Який?</b> (хто? що?)	№6 Місцевий в. (Prep). <b>В, на якому?</b>			Закінченння
<b>Чоловічий</b> (він)	новий студент цей професор той лікар коричневий стілець синій будинок		на новому студентові на цьому професорові на тому лікареві на коричневому стільці у синьому будинку		<b>-(ъ)ому</b> <b>-ему</b>
	мій, твій, наш, ваш, їхній	брат стіл	на моєму, на твоєму, на нашому, на вашому, на їхньому	брата стола	

	Яке? (що?)		В, на якому?		
	це вікно		на цьому вікні,		
Середній (воно)	те нове вікно		на тому новому вікні,		
	синє море		(на) синьому морі		
	моє, твоє,		на моєму, твоєму, на-		
	наше, ваше, фото		шому, вашому, їхньому	фото	
	їхнє				

	Яка? (хто? що?)		В, на якій?		i(i)й
	гарна подруга, синя ваза, ця книга, та дівчина		на гарній подрузі, у синій вазі, на цій книзі, на тій дівчині		
Жіночий (вона)	моя, твоя, наша, ваша	кім-ната	у моїй, твоїй у нашій, вашій	кімнаті	

### 18. Складіть діалоги за зразком. Make up the dialogues according to the model.

1. – На якому заводі працює твій брат?  
– На хімічному. Він інженер.
- Ахмед – американська компанія – менеджер; Антон – велика фабрика – інженер; Марія – Київський університет – викладач; Джон – старий англійський банк – економіст.
- \*\*\*
2. – В якому гуртожитку ти живеш?  
– У старому.  
– У старому?! А я думав, у новому ...
- кімната – велика – маленька; будинок – сучасний – старий; вчитися – біологічний факультет – медичний; вчитися – другий курс – перший; вчитися – Київський університет – Львівський університет.

### 19. А. Читайте текст. Запитуйте один в одного. Read the text and ask each other questions.

Текст

#### Де ви будете відпочивати?

Викладач:	– Скоро літні канікули (summer vacation). Студенти, де ви будете відпочивати?
Адам:	– Я люблю відпочивати в Іспанії. Там тепло, море, пляж (beach). В Іспанії живуть мої дідусь і бабуся. Я давно не бачив їх.
Викладач:	– А ти, Алі, де будеш відпочивати? На морі в Єгипті?
Алі:	– На морі, але не в Єгипті, а в Йорданії. В Йорданії 2 (два) моря – Червоне і Мертвое. Я буду відпочивати в Акабі. Акаба розташована на Червоному морі. Це дуже гарне і сучасне місто.

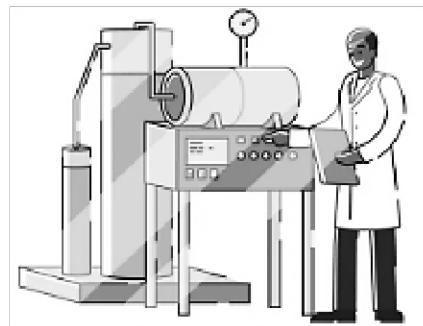


Викладач: – А ти, Маріам, де будеш відпочивати?

Маріам: – Я думаю, що буду відпочивати у Франції або в Італії.

Викладач: – Чому не в Тунісі?

Маріам: – Мій старший брат Махмуд живе у Франції в маленькому селі (village). Він працює у фармацевтичній (pharmaceutical) фірмі. Він одружений. Його дружина – фармацевт (pharmacist). Вони разом навчалися в університеті в Парижі. Я думаю, вони будуть відпочивати в Тунісі.



А моя сестра Нура живе в Італії в Мілані. Вона працює в крамниці, продає (sells) одяг. Нура одружена. Її чоловік – Антоніо. Він італієць. Він працював у Тунісі, писав статті про культуру Тунісу. Одного разу (one day) в крамниці Антоніо побачив Нуру і закохався. Пізніше вони одружилися (got married).



Викладач:

Маріам: – Де вони будуть відпочивати?

Викладач: – Я думаю, що в Італії. Нура дуже любить Італію.

– Дякую! Ви цікаво розповіли про відпочинок (rest).

**Б. Заповніть таблицю, використовуючи інформацію з тексту.** Fill in the table using the information from.

Ім'я	Де відпочиватиме?	Чому?	Де живе?	Де працює?
Адам				
Алі				
Маріам				

**В. Розкажіть текст, використовуючи таблицю.** Retell the text using the table.

**20. Запитайте друзів.** Ask your friends.

1. Де вони зазвичай відпочивають узимку? Чому?
2. Де вони зазвичай відпочивають улітку? Чому?
3. Де вони будуть відпочивати цього року?
4. Де будуть відпочивати їхні батьки?
5. Де відпочивають ваші українські друзі?

## 21. А. Прочитайте допис із соцмережі. Read the post.

Привіт, друзі! Я в Україні!

Моя рідна країна – Індія. Але зараз я навчаюсь у місті Харків. Живу в гуртожитку. Моя кімната на п'ятому поверсі. У цій кімнаті я та мої друзі Раджап і Рахул. Наша кімната світла й дуже зручна. Удень ми повертаємося з університету додому. Спочатку ми готуємо їжу, обідаємо.

Потім навчаємося. І так щодня. Тільки у вихідні ми довго гуляємо в місті.

Харків – це велике місто. Перша столиця України. Цей факт знає кожен харківець! А тепер знаємо і ми – іноземні студенти. Нас тут дуже багато. Харків – це також і студентське місто.

Я і мої друзі навчаємося в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна на медичному факультеті. Ми дуже багато працюємо! Ми майбутні лікарі. Це дуже серйозно! Але в суботу та неділю відпочиваємо. У Харкові є цікаві місця. Я і мої друзі гуляємо в Центральному парку Горького. Там красиві алеї, свіже повітря і веселі концерти та перформанси. У суботу або неділю ми їдемо в кінотеатри, торгівельні центри. Я бачив, що українці люблять ходити до театру, особливо на балет. Це мій план. Я теж хочу побачити український театр. А ви?

Пишіть у коментарях.

Де можна відпочивати в Харкові?



**Sam Ebe** оновлює обкладинку.

18 серп. 2020 •

## Б. Відповідайте на запитання, обираючи лише один правильний варіант відповіді.

Answer the questions by choosing only one correct answer.

1) Хто пише на сторінці «Фейсбука»?

- A. Раджап
- B. Сем
- C. Рахул

3) Де навчаються іноземні студенти?

- A. у Харківському університеті імені Горького
- B. у Харківському університеті імені Каразіна
- C. у Харківському медичному університеті

- 2) Де живе цей іноземний студент зараз?
- A. в Україні  
B. в Індії  
C. в США

- 4) Що хоче знати автор допису?
- A. які місця відпочинку є в Харкові  
B. чи є в Харкові театри  
C. хто любить гуляти в парку

### **В. Доповніть речення, використовуючи інформацію допису.**

Complete the sentences using the post information.

1. У харківському гуртожитку на п'ятому поверсі живуть \_\_\_\_\_
2. Кожен харківець знає : \_\_\_\_\_
3. Іноземні студенти навчаються на \_\_\_\_\_
4. У вихідні вони відпочивають у \_\_\_\_\_
5. Автор допису хоче йти в \_\_\_\_\_ на \_\_\_\_\_

### **Г. Напишіть коментар-відповідь на запитання іноземного студента з Індії.**

Write a comment-answer to the questions of a foreign student from India.

---



---



---



---



---



---



---



---



---



---

### **22. Говоріть! Say!**

1. Розкажіть про себе: де ви живете зараз, де ви навчаєтесь, де ви відпочиваєте. Розкажіть про ваших батьків.
2. Розпитайте своїх одногрупників про їхні місця: де вони живуть, де навчаються, де відпочивають. Розпитайте про їхніх батьків.

## УРОК 4

Вид та час українського дієслова. The Aspects and Tenses of Ukrainian Verb.

Недоконаний вид (НДВ). Запитання: *Що робити?* Позначення:

- а) процесу дії;
- б) повторюваної дії.

Imperfective Aspect. The Question *Що робити?* Expression of the process of an action and repeated action.

Доконаний вид (ДВ). Запитання: *Що зробити?* Позначення:

- а) результату дії;
- б) однократної дії.

Perfective Aspect. The Question *Що зробити?* Expression of the result of an action and single action.

Комунікативна тема «Шукати і знайти». The topic «Search and Find».

### §1. Недоконаний (НДВ) та доконаний вид (ДВ) українського дієслова.

Imperfective and Perfective Aspects of the Ukrainian Verb

Українське дієслово має три часові форми і два види: **недоконаний (НДВ)** та **доконаний (ДВ)**. Види дієслова вживаються для позначення стану дії у формі дієслова.

The Ukrainian verb has three tenses and two aspects: Imperfective (Imperf.) And Perfective (Perf). The aspects are used to define the mode of the action expressed by the verb.

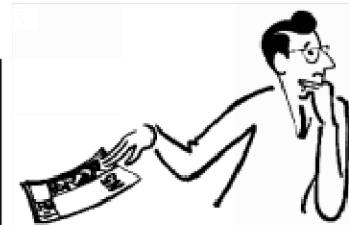
1)

**Недоконаний вид (НДВ)** дієслова вживається для позначення **процесу дії**, а **доконаний (ДВ)** – для позначення **результату цієї дії**.

We use the Imperfective Aspect to express the process of an action and Perfective to express its result.



– Антон читає журнал?  
– Is Anton reading the magazine?  
– Ні, він уже прочитав його.  
– No, he has read it.



2)

Також види дієслова вживаються для позначення **повторюваної дії (НДВ)** і **однократної дії (ДВ)**.

The aspects of the verb are also used to express the repeated (Imperfective) or single (Perfective) actions.

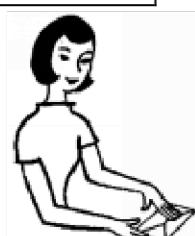


Ганна щодня пише листи.

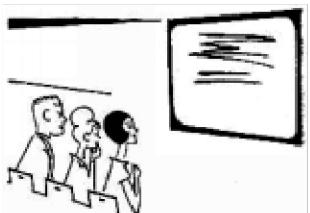
Ann writes the letters every day.

Учора Марія теж написала один лист.

Yesterday Maria has written one letter too.



## 1. Читайте діалоги парами. Read the dialogues in pairs.

1. – Що ти робиш? – <b>Готую обід.</b> А ти? – А я вже <b>приготувала.</b>	1. – What are you doing? – I'm cooking lunch. And what about you? – I've already cooked.
 2. – Алі, куди ти йдеш? – У кав'янню. – А ти вже <b>виконав</b> домашнє завдання – Звичайно, <b>виконав.</b>	2. – Ali, where are you going? – To the café – Have you done the homework yet? – I've done it, of course.
 3. – Джоне, завдання № 3 важке чи легке? – Не знаю, я ще не <b>виконував</b> його. Я <b>виконав</b> вправу № 2.	3. – John, is the sum №3 difficult or simple? – I do not know. I did not solve it. I've solved the sum №2.
 4. – Сано, ти <b>вже написала</b> лист? – Так, <b>написала.</b> – Підемо у кіно? – Із задоволенням.	4. – Sana, have you written the letter yet? – Yes, I have. – Let's go to the cinema. – With pleasure.
 5. – Вікторе, чому ти не <b>читаєш</b> текст? – Я вже <b>прочитав</b> його. – Цікавий текст? – Не дуже.	5. – Victor, why are not you reading the text? – I've already read it. – Is it interesting? – Not very.
 6. – Дивись, Ахмед ще <b>перекладає</b> текст. – Напевно, його текст важкий ... – Так, а наш текст був легкий, ми швидко <b>переклали</b> його.	6. – Look, Ahmed is still translating the text. – Probably, his text is difficult ... – Yes, our text was simple, and we translated it quickly.

## §2. Перекладіть і запам'ятайте видові пари дієслів. Translate and memorize the perfect and imperfect verb pairs.

НДВ (Imperf.)	ДВ (Perf.).	Переклад Translation
Що робити?	Що зробити?	
думати	подумати	
повторювати	повторити	
дивитися	подивитися	
телефонувати	зателефонувати	
розуміти	зрозуміти	
питати	запитати	

губити	<b>загубити</b>	
снідати	<b>поснідати</b>	
обідати	<b>пообідати</b>	
вечеряти	<b>повечеряти</b>	
робити	<b>зробити</b>	
писати	<b>написати</b>	
вчити	<b>вивчити</b>	
готувати	<b>приготувати</b>	
читати	<b>прочитати</b>	

вивчати	<b>вивчити</b>	
пояснювати	<b>пояснити</b>	
забувати	<b>забути</b>	
відповідати	<b>відповісти</b>	
перекладати	<b>перекласти</b>	
купувати	<b>купити</b>	
вирішувати	<b>вирішити</b>	
відпочивати	<b>відпочити</b>	
виконувати	<b>виконати</b>	

давати	<b>дати</b>	
вставати	<b>встати</b>	
починати (ся)	<b>почати (ся)</b>	
прокидатися	<b>прокинутися</b>	

брати	<b>взяти</b>	
говорити	<b>сказати</b>	
шукати	<b>знайти</b>	

## 2. Читайте. Read.

**Віц** читав – прочитав, писав – написав, пив – випив, снідав – поснідав, обідав – пообідав, вечеряв – повечеряв, готував – приготував, губив – загубив, вчив – вивчив, забував – забув, вставав – встав, давав – дав, купував – купив, брав – узяв, говорив – сказав, шукав – знайшов, перекладав – переклав.

**Вона** читала – прочитала, писала – написала, пила – випила, снідала – поснідала, обідала – пообідала, вечеряла – повечеряла, готувала – приготувала, губила – загубила, забувала – забула, вставала – встало, давала – дала, купувала – купила, брала – взяла, говорила – сказала, шукала – знайшла.

**§3. Зверніть увагу, що дієслова ДВ не мають теперішнього часу.** Notice the following! The perfect verbs do not have the Present Tense.

Час Tense	Недоконаний вид (НДВ) Imperfective aspect (Imperf.)	Доконаний вид (ДВ) Perfective aspect (Perf.)
<b>Минулий (Past)</b>	Я читав текст.	Я прочитав текст.
<b>Теперішній (Present)</b>	Я читаю текст.	—
<b>Майбутній (Future)</b>	Я буду читати текст.	Я прочитаю текст.

**3. Визначте, який час використовується в реченні.** Mark, which tense is used (past, present or future) in the sentence.

- |   | Ми-<br>нулий<br>час<br>Past | Тепе-<br>рішній<br>час<br>Present | Май-<br>бут-<br>ній<br>час<br>Future |
|---|-----------------------------|-----------------------------------|--------------------------------------|
| 1. – Зачекай, я подумаю і відповім.                     | <input type="checkbox"/>    | <input type="checkbox"/>          | <input type="checkbox"/>             |
| 2. Самір знайшов у журналі статтю про вірус NhK23S.     | <input type="checkbox"/>    | <input type="checkbox"/>          | <input type="checkbox"/>             |
| 3. Ми будемо дивитися фільм про Київ – столицю України. | <input type="checkbox"/>    | <input type="checkbox"/>          | <input type="checkbox"/>             |
| 4. Звичайно, знайду статтю про грип у журналі.          | <input type="checkbox"/>    | <input type="checkbox"/>          | <input type="checkbox"/>             |
| 5. Алі не знає, де Джон живе.                           | <input type="checkbox"/>    | <input type="checkbox"/>          | <input type="checkbox"/>             |
| 6. Що ти замовляєш у кав'янрі?                          | <input type="checkbox"/>    | <input type="checkbox"/>          | <input type="checkbox"/>             |
| 7. Так, я куплю новий CD.                               | <input type="checkbox"/>    | <input type="checkbox"/>          | <input type="checkbox"/>             |
| 8. Як ти відпочив?                                      | <input type="checkbox"/>    | <input type="checkbox"/>          | <input type="checkbox"/>             |

#### 4. Текст. Text.

##### У бібліотеці / At the Library

**Ахмед:** – Зіяде, і ти тут?

**Зіяд:** – Так, я часто працюю у цьому читальному залі.

**Ахмед:** – Що ти зазвичай читаєш?

**Зіяд:** – Книги та журнали з медицини. Сьогодні я вже прочитав цікаву статтю про вірус пташиного грипу.

**Ахмед:** – А я прочитав статтю про нові ліки. Вони лікують (treat) грип і вже врятували (save) багато людей у всьому світі. Завтра на уроці фармакології (pharmacology) я розповім (I'll tell) про ці ліки.

**Зіяд:** – Як цікаво! Дай мені цей журнал. Я теж хочу прочитати цю статтю.



**5. Дайте відповіді на запитання.** Answer the questions.

1. Хто размовляє?	
2. Де вони размовляють?	
3. Що Зіяг зауважив чимає у бібліотеці?	
4. Що працювали друзі у бібліотеці?	
5. Про що працював Зіяг?	
6. Про що працював Ахмед?	
7. Що Ахмед зробить завтра на уроці фармацевтії?	

**6. Працюйте парами за зразком.** Work in pairs according to the model.

**Зразок (model):**

- Сьогодні я писав лист.
- А я написав учора.

1. Вчора я вчив слова.
2. У неділю я перекладав текст.
3. Сьогодні я читав книгу про Україну.
4. У суботу я повторював слова.
5. У четвер я писав твір.
6. Увечері я дивився фільм.
7. Удень я вчив нові слова та нову граматику.
8. Учора я телефонував додому.

**7. Доповніть висловлювання, використовуючи дієслова ДВ.** Complete the sentences using perfect verbs.

**Зразок (model):**

Оля читає газету, а Марія вже прочитала.

1. Джон читає книгу, а Сашко вже ...
2. Денис виконує домашнє завдання, а Борис уже ...
3. Алекс вчить нові слова, а Ганна вже ...
4. Вони пишуть твір, а я вже ...
5. Валід повторює граматику, а Тамер уже ...
6. Я телефоную батькам, а він уже ...
7. Айша дивиться новини, а Маріям уже ...

## 8. Відповідайте на питання за зразком. Answer the questions according to the model.

**Зразок (model):**

- Що ви робили вчора? (писати)
- Писав лист.
- Що ви зробили вчора?
- Написав лист.

1. Що Ви робили вчора ввечері? (дивитися – подивитися)
2. Що Ви робили у вихідні? (читати – прочитати)
3. Що Ви робили у вівторок? (вчити – вивчити)
4. Що Ви робили вдень? (готувати – приготувати)
5. Що Ви робите зараз? (телефонувати – зателефонувати)
6. Що Ви робили в суботу? (перекладати – перекласти)

## §4. Запам'ятайте! Memorize!

Як часто..? How often ..?

часто (often)

Як довго..? How long ..?

довго (long; (for) a long time)

завжди (always)

іноді (sometimes)

зазвичай (usually)

рідко (seldom, rarely)

щодня (every day)

щомісяця (every month)

щороку (every year)

цілий рік (whole year)

цілий місяць (whole month)

цілий день (whole day)

+дієслово НДВ

дієслово ДВ +

вже

(already)

одного разу

(once, one day)

обов'язково

(without fail)

нарешті

(at last)

## 9. Читайте і говоріть. Read and speak.

1. – Ти читаєш цю книгу?

2. – Ой, вибач, ти обідаєш?

– Я вже \_\_\_\_\_. Вона нецікава.

Нічого... нічого... Я вже \_\_\_\_\_.

3. – Що ти говориш?

4. – Що ти готуєш?

– Нічого. Я вже все \_\_\_\_\_.

– Нічого, я вже все \_\_\_\_\_.

## 10. Складіть аналогічні діалоги. Make up similar dialogues.

робити

зробити

снідати

поснідати

обідати

пообідати

купувати  
готувати  
дивитися  
відпочивати

купити  
приготувати  
подивитися  
відпочити

**11. Відповідайте на запитання за зразком.** Answer the questions according to the model.

*Зразок (model):*

- Маріам, чому ти не п'єш каву?
- Я вже випила.

1. Алі, чому ти не пишеш вправу?
2. Чому Максим не виконує домашнє завдання?
3. Чому Самір не шукає квартиру?
4. Чому Хусейн не купує газети?
5. Чому Аня не готує обід?
6. Чому Адам не читає текст?
7. Чому студенти не дивляться футбол?
8. Чому викладач не обідає?

**12. Слухайте і читайте.** Listen and read.

- |                             |                        |
|-----------------------------|------------------------|
| 1. — Ти вже прочитав книгу? | 2. — Ти вже випив чай? |
| — Ні, я ще читаю.           | — Ні, я ще п'ю.        |
| 3. — Аня вже поснідала?     | 4. — Алі вже пообідав? |
| — Ні, вона ще снідає.       | — Ні, він ще обідає.   |

**13. Складіть аналогічні діалоги.** Make up similar dialogues.

Маріам	вечеряти – повечеряти
Аня	готувати – приготувати обід
Хусейн	купувати – купити продукти
Адам	писати – написати вправу
Самір	виконувати – виконати домашнє завдання
Алі	читати – прочитати статтю

**14. Працюйте парами. Доповніть таблицю.** Work in pairs. Complete a table.

**процес**

**результат**

- |                                 |                   |
|---------------------------------|-------------------|
| 1. Я виконую вправу.            | А я вже виконав.  |
| 2. Я виконую домашнє завдання.  |                   |
| 3.                              | А я вже прочитав. |
| 4. Я шукаю це слово в словнику. |                   |
| 5.                              | А я вже купив.    |
| 6. Я готую суп.                 |                   |
| 7.                              | А я вже випив.    |

8. Я відпочиваю.

9.

А я вже подивився.

**Один раз**

1. Я сьогодні виконав домашнє за- Ну то й що? Я виконую домашнє за-  
вдання. вдання щодня.

2. А я сьогодні приготувала сніданок.

Ну то й що? Я готую вечерю щодня.

3.

4. А я сьогодні купила продукти.

5. А я сьогодні подивився футбольний  
матч.

6. Ну то й що? Я завжди прокидаюсь о  
7 годині.

7. А я сьогодні добре відпочила у па-

рку.

Ну то й що? Я часто обідаю у

8. кав'яrnі.

**5. Запам'ятайте!** Memorize!

**Шукати + Кого? Що? Де?**

look (for); search (after, for)

Я шукаю

Ми шукаємо

Ти шукаєш

Ви шукаєте

Він, вона шукає

Вони шукають

шукав, шукала, шукали

Шукай! Шукайте

**15. Читайте парами.** Read in pairs.

1. – Ти вже знайшов паспорт?

– Ні, ще шукаю.

2. – Вона знайшла ключі?

– Ні, ще шукає.

3. – Максим уже знайшов довідку?

– Ні, ще шукає.

4. – Ви вже знайшли квартиру?

– Ні, ще шукаємо.

**16. Складіть діалоги за малюнками.** Make up the dialogues using the pictures.



**17. Грайте за ролями.** Act out role play.

**Адам:** – Ахмеде, де ти? Зараз лекція.

**Ахмед:** – Адаме, ти не бачив мій паспорт? Я шукав його у кімнаті, на столі, на комп’ютері, на телевізорі. Я втомився. Я не знаю, де він. Що робити?

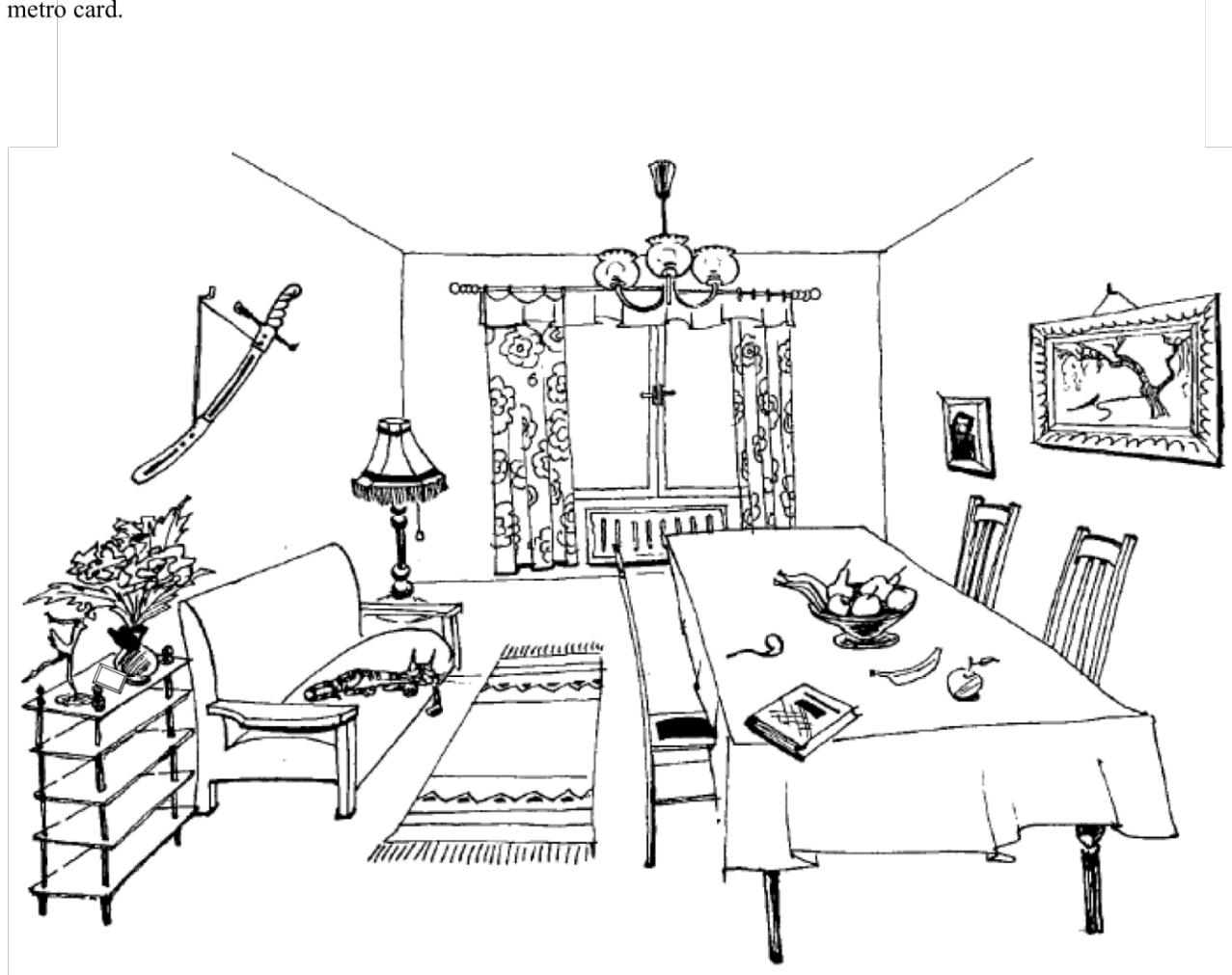
**Адам:** – Можливо, ти забув його у банку або загубив в університеті чи на вулиці?

**Ахмед:** – Ні, ввечері паспорт був у дома. Я бачив його.

**Адам:** – Можливо, він у підручнику? Ти вчора читав анатомію. Або він у кишені куртки?

**Ахмед:** – Ура! Знайшов! Він у сумці. Адаме, а ти не бачив мою картку на метро?

**18. Подивіться на малюнок і знайдіть картку Ахмеда.** Look at the picture and find Ahmed's metro card.



## 19. Читайте і відповідайте на запитання. Read and answer the questions.



### Вранці

Адам усе робить швидко. Він прокинувся о 6 годині, вже приготував сніданок, зробив каву і випив її, прочитав анатомію. Він не спізнився на лекцію, тому що він ніколи не запізнюються. Як Ви думаєте, який Адам? Він серйозний?

Ахмед устав пізно. Зараз він ще читає анатомію, тому що не прочитав урок учора. Він не зробив і не випив кави. Вчора він був у кав'янрі, гуляв у парку, ходив у гості. Він дуже втомився. Ахмед забув, що сьогодні – понеділок, і запізнився на першу пару. Як Ви думаєте, який Ахмед: серйозний чи несерйозний?



Маріам повторює анатомію. Вона вже прочитала урок і випила каву. Вона ніколи не запізнюються, але сьогодні запізнилася. Чому? Її подруга Аня не п'є кави. Вона любить зелений чай. Аня повільно випила чай і каже:

– Маріам, ти не бачила мою шапку? Я шукаю її.

- Вибач, Аню, що ти сказала?
- Я шукаю шапку.
- Ти дивилася у шафі, у сумці, на вікні?
- Там немає.
- А в куртці?
- Так! Знайшла. Вона у куртці.
- Молодець! Але на пару ми вже спізнилися.

Як ви думаєте, яка Аня? Неуважна?



1. Як Адам усе робить?	
2. Що він зробив уранці?	
3. Що Ахмед не зробив уранці?	
4. Що він забув?	
5. Що Маріам повторює?	
6. Що вона проглатала?	
7. Що любить Аня?	
8. Що дівчата шукали і знайшли?	

**20. Розкажіть, що ви зазвичай робите вранці і що ви зробили сьогодні.** Tell, what you usually do in the morning and what you have done today.

**21. Поставте запитання та дайте на них відповіді.** Ask and answer the questions.

1. Коли ви прокидаєтесь?

2. Ви любите прокидатися рано (early)?

3. Що ви робите вранці?

4. Де Ви снідаєте?

5. Що Ви їсте на сніданок?

6. Що ви п'єте вранці?

7. Куди ви йдете, коли поснідаєте?

8. Ви працюєте чи навчаєтесь? Де? (В якому університеті? На якому факультеті?)

9. Скільки часу ви йдете або їдете до університету?

10. Ви працюєте вдома чи в університеті?

11. Що ви їсте на обід?

12. Що ви п'єте в обід?

13. Ви любите готувати? Що ви любите готувати?

14. Ви спізнюютесь на урок? Чому?

15. Що ви робите на уроці?

16. Що роблять ваші викладачі?

17. Що ви робите, коли ваш викладач пояснює урок?

18. Куди ви йдете після (after) уроку?

19. Що ви робите вдома ввечері, коли відпочиваєте?

20. Ви любите гуляти?

21. Ви гуляєте ввечері? Де Ви завжди гуляєте?

22. Скільки часу Ви спите?

## УРОК 5

- Родовий відмінок іменників. The Genitive of Nouns:
- Значення належності. Питання: **Чий?** **Чия?** **Чие?** **Чиї?** У **кого?** The Genitive of Possession. The Questions: *Whose? Who has...?*
- Значення означальних відношень. Питання: **Який?** **Яка?** **Яке?** **Які?** The Genitive of Relation / Description. The Questions: *What? Which?*
- Значення відсутності. Питання: **Кого немає?** **Чого немає?** The Genitive of Negation / Absense.
- Особові займенники в родовому відмінку. Personal Pronouns in the Genitive.
- Прикметники, присвійні та вказівні займенники в родовому відмінку. The Adjectives, Possessive and Demonstrative pronouns in the Genitive.
- Комунікативна тема «Сім'я». The topic “Family”.

### §1

**Родовий відмінок (Р.в.)** – це другий відмінок (№2) в українській мові. Цей відмінок є найбільш уживаним і складає близько 70% усіх відмінкових форм.

Родовий відмінок означає:

**The Genitive (Gen.)** is the second (№2) case in Ukrainian. The Genitive is the most frequently used Ukrainian case. It comprises about 70 % of all the case forms.

The Genitive is used:

1	належність	to denote an owner or a possession
---	------------	------------------------------------



- **Чия** це книга?  
Whose is this book?
- Це книга **брата**.  
It's the brother's book.
- **У кого** є собака?  
Who has a dog?
- **У Наталки** є собака.  
Natalka has a dog.



2	визначення об'єкта чи особи стосовно іншого об'єкта чи іншої особи	to denote an object or a person described in relation to another object/person.
---	--	---

2 визначення об'єкта чи особи стосовно іншого об'єкта чи іншої особи to denote an object or a person described in relation to another object/person.

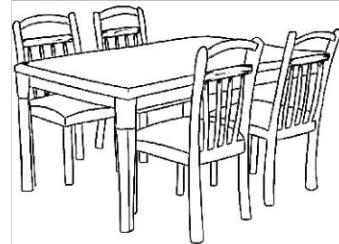
- **Яка** це мапа?  
What map is it?
- Це **мапа України**.  
It is a map of Ukraine



3	відсутність	to express an absence or non-availability of a person, object or quality.
---	-------------	---



- **Кого сьогодні немає?**  
Who is absent today?  
– **Сьогодні немає Галини.**  
Galyna is absent today.  
– **Чого немає на столі?**  
What is absent on the table?  
– **На столі немає ручки.**  
There is no pen on the table.



### 1. Читайте парами. Read in pairs.

<p>1. – Маріам, у тебе є ручка? – Ні, у мене немає ручки. </p> <p>– А олівець? – У мене немає олівця. – А в Мухаммеда є ручка? – Не знаю, спитай у нього. </p>	<p>1. Mariam, have you got a pen? – No, I don't have a pen. – And a pencil? – I have no pencil. – And Mohammed? Does he have a pen? – I don't know, ask him.</p>
<p>2. – Чия це книга? – Це книга Мухаммеда. </p> <p>– А словник також його? – Я не знаю, чий це словник. Я хотів запитати тебе. </p>	<p>2. – Whose book is this? – This is Mohammed's book. – And is it his dictionary, too? – I don't know whose dictionary it is. I wanted to ask you.</p>
<p>3. – Вибачте, це кабінет фізики? – Ні, це кабінет хімії. </p> <p>– А де кабінет фізики? – Я не знаю, я новий студент. Запитайте в секретаря деканату.</p>	<p>3. – Sorry, is this the physics room? – No, this is the chemistry room. – And where is the physics room? – I don't know, I'm a new student. Ask the secretary at the Dean's office.</p>
<p>4. – Привіт, Ахмеде! Ходімо завтра на футбол. Грають Англія та Україна. – Я залюбки, але у мене немає квитка. – Не хвилюйся, у мене є два квитки. – Чудово!</p>	<p>4. – Hi, Ahmed! Let's go to the football tomorrow. England and Ukraine are playing. – With pleasure, but I don't have a ticket. – Don't worry, I have two tickets. – Great!</p>
<p>5. – Дивись, яка гарна будівля! – Так, це будівля нового театру. А поряд будівля історичного музею. </p>	<p>5. – Look! What a beautiful building! – Yes, this is the building of the new theatre. And the building of the historical museum is next to it.</p>

## § 2. Родовий відмінок іменників

The Genitive of Nouns.

Рід (Gender)	Відмінок(Case)			
	Називний відмінок №1 Nominative case <b>Xто? Що?</b>	Родовий відмінок №2Genitive case <b>Кого? Чого?</b>	Закінчення Endings	
<b>Чоловічий</b> (він) Male gender (he)	студент <u>о</u> батько <u>о</u>	студента <u>а</u> батька <u>а</u>	Ø <u>→</u> a	<b>-а(y)</b>
	університет <u>о</u> музей <u>й</u> олівець <u>ь</u>	університету <u>у</u> музею <u>ю</u> олівця <u>я</u>	Ø <u>→</u> y й <u>→</u> ю ь <u>→</u> я	<b>-Ю</b> <b>-Я</b>
<b>Середній</b> (воно) Neutral gender (it)	вікно море питання	вікна моря питання		<b>- а</b> <b>- я</b>
<b>Жіночий</b> (вона) Female gender (she)	сестра пісня аудиторія	сестри пісні аудиторії		<b>- и</b> <b>- і</b> <b>- ії</b>

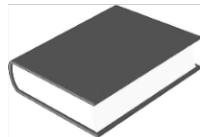
## §3. Особові займенники в родовому відмінку

Personal Pronouns in the Genitive.

<b>И. п. (Nom.)</b>	я	ти	він	вона	воно	ми	ви	вони
<b>P. п. (Gen.)</b>	мене у мене	тебе у тебе	його у нього	її у неї	його у нього	нас у нас	vas у вас	їх у них

## § 4. Як сказати про наявність або відсутність предмета

How to indicate presence or absence of anything.



**– У тебе є телефон?**

Have you got a telephone?

**– У кімнаті немає телефона, але у мене є мобільний.**

There is no telephone in my room, but I've got a mobile phone.

**– У тебе є книга?**

Have you got a book?

**– У мене немає книги, але у брата вона є.**

Він нещодавно її купив.

– I have no book, but my brother has it. Recently he has bought it.





## §5. Зверніть увагу! Notice the following!

У кого?

У мене  
У тебе  
У нього  
У неї  
У нас  
У вас  
У них

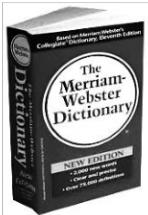
є телефон, книга (Н. в. (Nom.) №1)

немає телефона, книги (Р. в. (Gen.) №2)

### 2. Дайте відповідь на питання, використовуючи малюнки і слова в дужках.

Answer the questions using the pictures and the words in brackets.

Зразок: - У кого є ...?



(Джон)

Словник є у Джона.

1. У кого є ..?



(Антон) \_\_\_\_\_

2. У кого є ..?



(Віра) \_\_\_\_\_

3. У кого є ..?



(Катерина) \_\_\_\_\_

4. У кого є ..?



(Самір) \_\_\_\_\_

5. У кого вдома є ..?



(Олександр) \_\_\_\_\_

6. У кого є ..?



(Ігор) \_\_\_\_\_

7. У кого є ..?



(Ліна) \_\_\_\_\_

**3. Запитайте у своїх товаришів, чи є в них потрібні вам речі.** Ask your classmates whether they have a thing that you need.

*Зразок:* – У кого є українсько-арабський словник?  
– У мене.  
– Дай, будь ласка.

**4. Дайте відповідь на запитання за зразком, використовуючи малюнки.** Answer the questions according to the model using the pictures.

*Зразок:* – У тебе є..?  
– Так, у мене є парасолька.  
– Ні, в мене немає парасольки.

1. У тебе є ..?



2. У нього є ..?



3. У неї є ..?



4. У вас є ..?

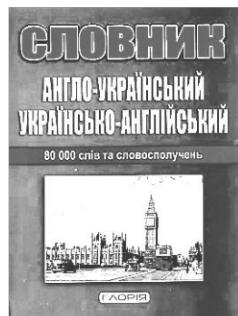


**5. Дайте негативні відповіді на запитання.** Answer the questions in the negative.

1. У Вашому місті є театр?
2. У Вашому гуртожитку є ліфт?
3. У Вашій кімнаті є телефон?
4. У Вашому університеті є банк?
5. У Вашому районі є супермаркет?
6. В університеті є спортивний зал?
7. У Вашій країні є море або річка?
8. На Вашій вулиці є крамниця?

**6. Читаймо парами.** Read in pairs.

1. - Привіт, Алі.
- Привіт, Анно.
- У тебе є українсько-англійський словник?
- У мене зараз немає словника. Мої словники вдома. Словник є в Мохаммеда.
- У кого?
- У Мохаммеда.

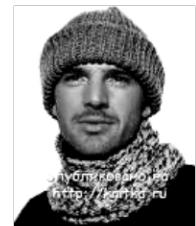




2. - Маріам, у тебе немає олівця?
- На жаль, немає. У мене є ручка.
- Ручка в мене теж є, у мене немає олівця. Ти не знаєш, у кого є олівець?
- У Анни завжди є дві ручки й два олівці.
- Дякую, запитаю в неї.

\*\*\*

3. - Викладачу, де я можу купити шапку та шарф?



- Адаме, Ви хочете купити теплі шапку й шарф?



- Так, у мене немає шапки й шарфа.

- А куртка у Вас є?

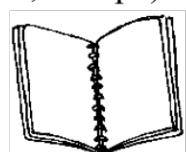
- Ні, куртки в мене теж немає.

- Ви можете купити їх у торговельному центрі.

**7. Працюйте парами. Складіть діалоги.** Work in pairs. Make up dialogues.



1. У вашого друга немає шапки (шарфа, куртки, светра). Скажіть, що у вас теж ії (його) немає.



2. У вас немає зошита. Запитайте студентів, у кого є зошит.

3. Запитайте, що хоче купити ваш друг. Чому він хоче це купити?

**8. Відповідайте на запитання заперечно, використовуючи малюнки.** Answer the questions in negative using the pictures.

1. У вас є ..?



\_\_\_\_\_

2. У неї є сестра?



\_\_\_\_\_

3. У них є син?



\_\_\_\_\_

4. У нього є ..?



\_\_\_\_\_

5. У тебе є ..?



6. У вас є ..?



7. У нього є ..?



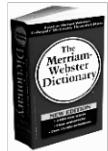
8. У неї є ..?



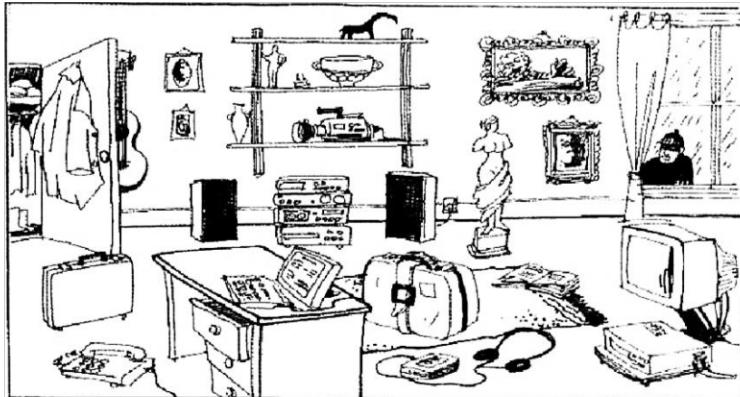
9. У них є ..?



10. У вас є ..?



**9. Уночі в кімнаті були злодії ... Чого вранці тут немає?** The thieves were in this room at night. What is absent here in the morning?

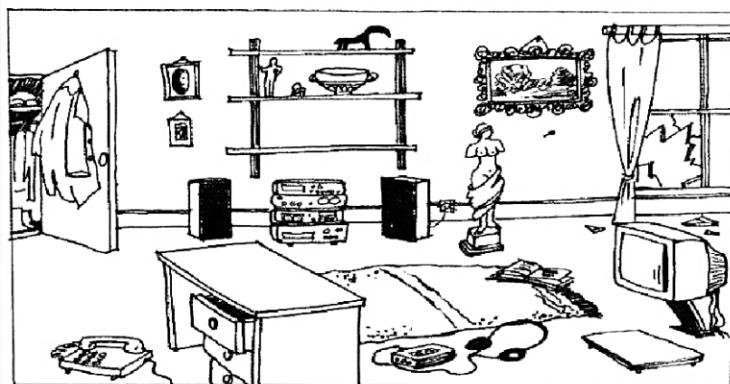


Уранці в кімнаті немає ...

---

---

---



## §5. Значення належності. Питання: Чий? Чия? Чис? Чиї?

The Genitive of Possession. The Question *Whose?*



Це Антон, а це велосипед.  
**Чий** це велосипед?  
Це велосипед **Антона**.

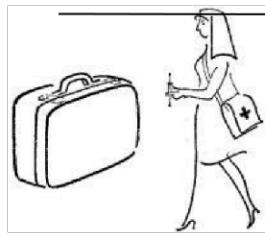
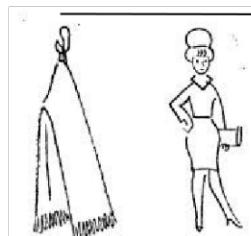
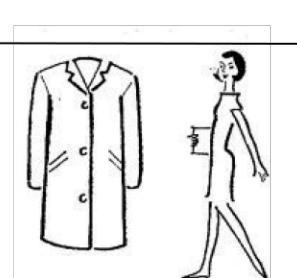
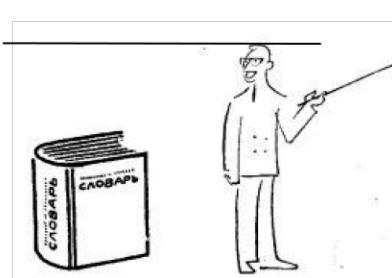
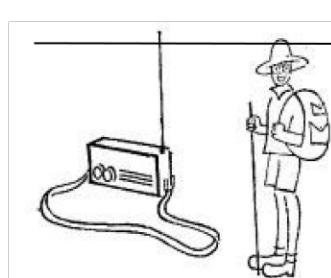
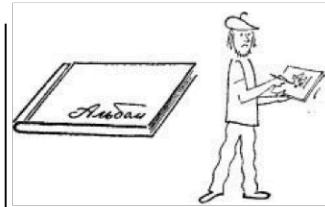
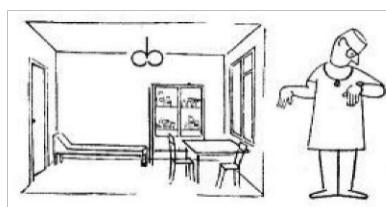
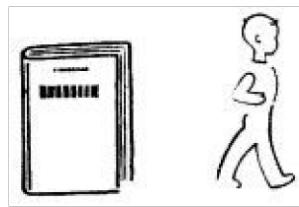
Це Ганна, а це книга.  
**Чия** це книга?  
Це книга **Ганни**.

Це Катруся, а це пальто.  
**Чис** це пальто?  
Це пальто **Катруси**.

Це студентка, а це підручники.  
**Чиї** це підручники?  
Це підручники **студентки**.

**10. Запишіть запитання і відповіді за зразком.** Write the questions and answers according to the model.

— Чий це костюм?  
— Це костюм Сергія.



## 11. Читайте парами. Read in pairs.

1. - Миколо, це твій словник?
- Ні, не мій.
- А ти не знаєш, чий він?
- Це англо-український словник?
- Ні, українсько-арабський.
- Гадаю, це словник Ахмеда.



\*\*\*

2. - Адаме, чия це ручка?
- Чия ручка? Не знаю. Запитай у Ганни.
- Її зараз немає в аудиторії. А де вона?
- У кав'янрі?
- Мабуть, у кав'янрі. Зараз перерва.



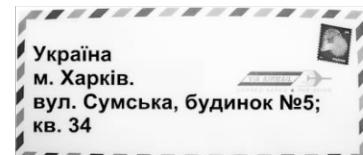
\*\*\*

3. - Це кімната сестри?
- Ні, це кімната брата. Кімната сестри поряд. Ось її кімната.
- Чи є це книги? Сестри?
- Так, це її книги.
- А як звати твою сестру?
- Її звати Таня.
- А це її телефон?
- Ні, це не її телефон. Це телефон Олі. Вона була тут уранці.
- Оля подруга Тані?
- Так, Оля її подруга. Вона теж студентка.
- А де зараз Оля й Таня?
- Їх немає вдома. Вони в університеті. У них консультація.



## 12. Працюйте парами. Складіть діалоги. Work in pairs. Make up dialogues.

Запитайте, чи є речі на столі ... Ask, whose are these things.



## §6. Зверніть увагу! Notice the following!

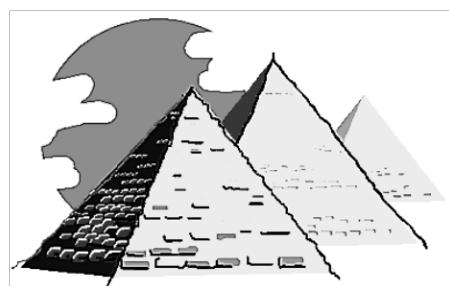
1. - Звідки приїхав Джон?  
- Він приїхав із Нігерії.
2. - Звідки приїхала Саня?  
- Вона приїхала з Іраку.
3. - Звідки приїхали нові студенти?  
- Вони приїхали з Непалу.
4. Звідки ви приїхали?  
- Я приїхав із Йорданії.

**З + Р. в. (Gen.)**

**Звідки?**

Where from?

### 13. Скажіть, звідки приїхали студенти. Say, where are the students from.



Ганна...

Джон...

Самір...

### 14. Прочитайте діалог. Складіть аналогічний. Read the dialogue. Make up the similar one.

- Ахмеде, дивись, які гарні дівчата!
- Так, дуже гарні!
- Познайомимося з ними?
- Спробуймо!
- Вітаю!
- Добриден!
- Перепрошую, можна познайомитися з вами?
- Будь ласка.
- Мене звати Ахмед. Я приїхав з Йорданії, з Аммана.
- А я Самір з Іраку, з Багдада. А вас як звати?
- Я Олена і приїхала вчитися до Харкова з Полтави. Знаєте таке місто? Воно недалеко від Харкова.
- А я Світлана, приїхала з Одеси. Це велике місто України. Ми з Оленою навчаємося на першому курсі юридичного факультету.
- А ми студенти медичного факультету, теж першокурсники.
- Олена, уже починається пара, треба йти!
- Так, до побачення!
- Дівчата, зустрінемося після лекцій тут, у кав'янні о 3 (третій) годині?
- Добре! Домовилися. Побачимося!



**15. Дайте відповіді на запитання.** Answer the questions.

1. Кого іноземні студенти побачили в кав'ярні?	
2. Звідки приїхав Ахмед?	
3. Звідки приїхав Самір?	
4. Звідки приїхала Олена?	
5. Звідки приїхала Світлана?	
6. На якому факультеті навчаються дівчата?	
7. На якому факультеті навчаються арабські студенти?	
8. Чому дівчата хотіли піти?	
9. Що запропонували Ахмед і Самір?	



**§7. Зверніть увагу!** Notice the following!

Який це музей?



Це музей історії та культури.

Яка це карта?



Це карта України.

Яке це фото?



Це фото університету.

P. v.  
(Gen.)

**16. Напишіть правильну форму слова в дужках.** Put the words given in brackets in the proper form.

- Площа розташована в центрі (місто). \_\_\_\_\_
- Влітку ми відпочивали на березі (море). \_\_\_\_\_
- Гості оглянули лабораторії (університет). \_\_\_\_\_
- Операцію проводив головний лікар (лікарня). \_\_\_\_\_
- У нашому місті виступали артисти (цирк). \_\_\_\_\_
- Космонавтів зустрів президент (країна). \_\_\_\_\_
- Ахмед показав нам фотографії (Йорданія). \_\_\_\_\_
- Багдад – це столиця (Ірак). \_\_\_\_\_



## §8. Прикметники, присвійні та вказівні займенники в родовому відмінку

The Adjectives, Possessive and Demonstrative pronouns in Genitive.

Рід (Gender)	Відмінок (Case)			Закінчення (Endings)
	Н. в. (Nom.) №1 Який?	Р. в. (Gen). №2 Якого?		
Чоловічий (m.)	новий студент кращий друг цей доктор той кабінет	нового студента кращого друга цього доктора того кабінету		-ОГО
	мій, твій, наш, ваш	будинок	мого, твого, нашого, вашого	
Середній (n.)	Яке?		Якого?	-ОЇ / ЕЇ
	нове вікно синє море це вікно те речення	нового вікна синього моря цього вікна того речення	як чол. р.	
	моє, твоє, наше, ваше	фото	як чол. р.	
Жіночий (f.)	Яка?		Якої?	-ОЇ / ЕЇ
	нова студентка краща подруга синя ручка нова книга та дівчина	нової студентки кращої подруги синьої ручки нової книги тієї дівчини		
	моя, твоя, наша, ваша	кімната	моєї, твоєї нашої, вашої	
			кімнати	

**17. Відповідайте на запитання заперечно, використовуючи малюнки.** Answer the questions in negative using the pictures.

1. У вас є українсько-англійський ..? \_\_\_\_\_



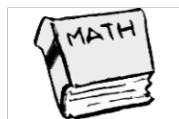
2. У нього є тепла ..? \_\_\_\_\_



3. У викладача є синя ..? \_\_\_\_\_



4. У студента є новий ..? \_\_\_\_\_



5. У Анни є сучасний ..? \_\_\_\_\_



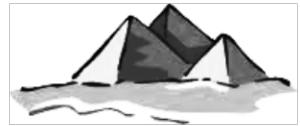
6. У Максима є чорний ..? \_\_\_\_\_



7. У вас є мобільний ..? \_\_\_\_\_



8. Ця студентка приїхала з Йорданії? \_\_\_\_\_



9. Сашко приїхав із маленького міста? \_\_\_\_\_

### 18. Читаймо парами. Read in pairs.



1. - Ахмеде, у тебе є новий підручник?  
- Ні, у мене немає нового підручника.  
- Що ж робити? У мене теж немає нового підручника. У кого є новий підручник?
  
- У Алі є новий підручник.
- Алі, дай нам, будь ласка, новий підручник.
- Зараз у мене його немає, мій підручник у дома. Запитай в Адама, у нього був підручник.
- Адаме, у тебе є новий підручник?
- Ні, у мене немає нового підручника, я дав його Маріам.

\*\*\*

2. - Це зошит нової студентки?



- Ні, це не її зошит. Це зошит Адама.

- А це чий зошит?
- Це зошит нового студента. А це його українсько-арабський словник.
- Цей новий студент з Іраку?
- Ні, він із Тунісу.
- А нова студентка теж із Тунісу?
- Ні, вона приїхала з Індії.
- Ти не знаєш, у неї є словник?
- Так, у нової студентки є українсько-англійський словник, у неї немає нового підручника.



\*\*\*

### 3. - Звідки приїхали ваші друзі?

- Вони приїхали з Іраку, Індії, Нігерії, Тунісу.
- Маріам з Іраку?
- Ні, вона приїхала з Тунісу.
- А звідки приїхав Адам?
- Він із Нігерії.
- Сашко – іноземний студент?



- Звісно, ні. Він український студент. Він приїхав із Луганська. Ганна – з Полтави, а Максим – із Харкова.

### 19. Читаймо, відповідаємо на запитання. Read, answer the questions.



Ганна та Маріам у крамниці. Маріам хоче купити нову теплу куртку.

**Ганна:** Маріам, у тебе що, немає теплої куртки?

**Маріам:** На жаль, немає. Ще я хочу купити шапку й шарф.

**Ганна:** У тебе немає теплої шапки й шарфа?

**Маріам:** У мене є шапка й шарф. Я хочу купити теплу шапку й теплий шарф Адаму.

**Ганна:** Добре. Дивись, гарна синя шапка та синій шарф.



**Маріам:** Так, гарні. А ось червона шапка й червоний шарф, вони мені подобаються. Я куплю йому синій шарф і синю шапку, а собі червоні шарф і шапку. А де куртки?



**Ганна:** Там. Дивись, Маріам, гарна червона куртка.

**Маріам:** Ні, не хочу, дякую. У мене буде червона шапка і червоний шарф. Мені не подобається червона куртка. Мені подобається чорна.

**Ганна:** А я хочу купити нове пальто. Мені подобається це блакитне.



**Маріам:** Красиве. Але в тебе є блакитне пальто.

**Ганна:** Ні, у мене є зелене, блакитного пальта в мене немає.

## **20. Напишіть відповіді.** Write the answers.

1. Ганна і Маріам у бібліотеці? \_\_\_\_\_

2. Що хоче купити Маріам? \_\_\_\_\_

3. У Маріам є тепла куртка? \_\_\_\_\_

4. Що ще хоче купити Маріам? \_\_\_\_\_

5. Кому Маріам хоче купити шапку й шарф? \_\_\_\_\_

6. Які шапку й шарф Маріам хоче купити Адаму?

7. Які шапка й шарф подобаються Маріам? \_\_\_\_\_

8. Яку куртку хоче купити Маріам? \_\_\_\_\_

9. Що хоче купити Ганна? \_\_\_\_\_

10. У Ганни є блакитне пальто? \_\_\_\_\_

## 21. Текст

### Адам і його сім'я

Адам – студент медичного факультету. Тепер він живе і навчається в Україні.

У Адама дуже цікава родина. У нього є дві бабусі, два дідуся, мама, тато, сестра Вікторія і брат Майкл.

Дідусь і бабуся Адама живуть у Нігерії. Вони не працюють, вони пенсіонери.



Мати й батько Адама живуть в Америці. Тато Лайнус – відомий лікар і працює хіургом-кардіологом у лікарні в Нью-Йорку.



Мама Адама Летісія раніше в Нігерії працювала вчителем англійської мови в школі, а тут, в Америці вона домогосподарка. Летісія добре говорить іспанською. Чому? Тому що її тато – нігерієць, а мама – з Іспанії.

Батьки Летісії теж живуть в Америці, у Чикаго, а відпочивати люблять в Іспанії, на батьківщині мами Летісії.



Сестра Адама Вікторія – журналістка ВВС. Вона дуже розумна й серйозна дівчина. Нещодавно вона приїхала з України. Вікторія також працювала в Лондоні, Парижі та Мадриді. Вона гарно говорить російською, іспанською і французькою. Чому? У неї є друг Мішель із Франції. Він художник. Його картини купують туристи як сувенір із Парижа.



Брат Адама Майкл – бізнесмен. Він молода, але дуже серйозна людина. У нього велика комп’ютерна фірма. Майкл говорить англійською та японською. Чому? Він живе в Японії і, безумовно, у нього багато японських друзів.

Зараз Адам далеко, в Україні, але він часто бачить брата, сестру, маму й тата і розмовляє з ними в інтернеті.

**21. Дайте відповіді на запитання.** Answer the questions.

1. На якому факультеті навчається Адам?	
2. Хто є в Адама?	
3. Що роблять бабуся й дідусь Адама?	
4. Де живуть батьки Адама?	
5. Хто батько Адама?	
6. Хто така Летісія?	
7. Чому Летісія добре говорить іспанською?	
8. Хто живе в Чикаго?	
9. Хто така Вікторія?	
10. Де вона працює?	
11. Де працювала Вікторія?	
12. Чому Вікторія добре говорить французькою?	
13. Що ви дізналися про Майкла?	
14. Чому Майкл добре говорить японською?	
15. Як Адам розмовляє з родиною?	

**22. Доповніть діалог про Адама.** Complete the dialogue.

1. – \_\_\_\_\_ ?  
– Він живе і навчається в Україні.
2. – Де живуть бабуся та дідусь Адама?  
– \_\_\_\_\_ .
3. – \_\_\_\_\_ ?  
– Мати й батько Адама живуть в Америці.
4. – \_\_\_\_\_ ?  
– Летісія добре говорить іспанською.
5. – \_\_\_\_\_ ?  
– Вікторія працювала в Україні, Парижі, Мадриді.
6. – Хто брат Адама?  
– \_\_\_\_\_ .
7. – Чому Майкл добре говорить японською?  
– \_\_\_\_\_ .

## УРОК 6

- Давальний відмінок іменників. Питання: *Кому? Чому?* Questions: *to whom?, to what?*
- Давальний відмінок особових займенників. Personal Pronouns in the Dative.
- Давальний відмінок для позначення віку. The Dative Used to Indicate Age.
- Прикметники, присвійні і вказівні займенники в давальному відмінку. The Adjectives, Possessive and Demonstrative pronouns in the Dative.
- Конструкція з дієсловом **подобатися**. The Construction with the verb *подобатися* (*to like*).
- Комунікативна тема: «День народження. Подарунки». The topic: "Birthday. Gifts".

### §1. Давальний відмінок. The Dative case

Давальний відмінок (№3) уживається для вказівки на адресат дії. Питання: **Кому? Чому?**

The Dative is used to refer to the recipient. Questions: **To whom? To what?**

- **Кому** ти подарував книгу?  
Whom did you give the book as a present?  
– Я подарував книгу **братові**(у).  
I gave the book to my brother.



#### 1. Читайте парами. Read in pairs

<p>1. – Алі, як ти думаєш, що подарувати <b>Мохаммеду</b>? Завтра у нього день народження. – Я знаю, він любить слухати музику. – Добре. Купімо <b>йому</b> CD.</p>		<p>1. – Ali, how do you think: what give to <b>Mohammed</b> (as a present)? He has his birthday tomorrow. – I know, he likes listening to the music. – Well. Let's buy <b>him</b> a CD.</p>
<p>2. – Алло! Азіза? – <b>Кому</b> Ви телефонуєте? – Я телефоную <b>сестрі</b> Азізі. – Ні, це не ваша сестра Азіза. – Вибачте.</p>		<p>2. – Hallo! Aziza? – <b>Whom</b> are you calling? – I'm calling (my) <b>sister</b> Aziza. – No, this is not your sister Aziza. – I'm sorry.</p>
<p>– Саміре, ти скоро додому? – Так, через тиждень. – А ти купив подарунки? – Так, звичайно. <b>Мамі</b> і <b>батькові</b> я купив картину. Вона буде висіти у їхній кімнаті. <b>Братові</b> Омару я купив MP3 плеєр. В Україні він коштує недорого. А <b>сестрі</b> Сані я купив книгу про Україну.</p>		<p>3. – Samir, are you going home soon? – Yes, in a week. – Have you bought the presents? – Yes, of course. I've bought a picture for my mom. It will hang in their room. I've bought a MP3 player for my: it costs cheap in Ukraine. And I've bought a book about Ukraine.</p>

4. – Привіт, Ахмеде! Що ти робиш?  
 – Привіт, Алі. Я пишу e-mail.  
 – Вчора ти теж писав...  
**Кому** ти пишеш e-mail сьогодні?  
 – Вчора я писав лист **батькові і матері**, а сьогодні я пишу **другові Самиру і подрузі Ліні**.



4. – Hi, Ahmed! What are you doing?  
 – Hi, Ali. I'm writing an e-mail message.  
 – Yesterday you wrote too. Who (m) are you writing to today?  
 – Yesterday I wrote to my father and mother, and today I'm writing to my friends Samir and Lina.

## §2. Давальний відмінок іменників. The Dative Case of Nouns



Рід Gender	Відмінок Case		<b>Закінчення</b> Endings
	<b>Називний відмінок №1</b> Nominative Case <i>Xто? Що?</i>	<b>Давальний відмінок №3</b> Dative Case <i>Кому? Чому?</i>	
<b>Чоловічий рід (він)</b> Male gender (he)	брат <u>о</u> батьк <u>о</u> товариши <u>о</u> герої <u>й</u>	брата <u>ові</u> / брату батько <u>ві</u> / батькү товариша <u>єві</u> / ў героє <u>сві</u> / герою	<u>о</u> → <b>ові</b> /у <b>о</b> → <b>к</b> у
	текст <u>о</u> музей <u>й</u> олівець <u>ъ</u>	тексту музею олівцю	<u>о</u> → <b>у</b> <b>и</b> → <b>ю</b> <b>ь</b> → <b>ю</b>
<b>Середній рід (воно)</b> Neutral gender (it)	вікно <u>о</u> море <u>е</u> заняття <u>я</u>	вікну морю заняттю	<b>о</b> → <b>у</b> <b>е</b> → <b>ю</b> <b>я</b> → <b>ю</b>
<b>Жіночий рід (вона)</b> Female gender (she)	мама <u>а</u> ніч <u>о</u> сіль <u>ь</u> сім'я <u>я</u> аудиторія <u>я</u> мати	мамі ночі солі сім'ї аудиторії матері	<b>а</b> → <b>о</b> → <b>i</b> <b>ь</b> → <b>я</b> → <b>i</b> <b>я</b> → <b>ii</b>
			<b>-у</b> <b>-ю</b> <b>-і</b> <b>-ії</b>

## §3. Зверніть увагу! Notice the following!

Іменники чоловічого роду мають паралельні форми закінчень:



другу – другові  
 брату – братові  
 лікарю – лікареві

Якщо поряд є 2 подібні іменники, їхні закінчення чергуються. Male nouns have parallel forms of endings: другу – другові. If we've 2 similar nouns together, the endings are alternate.

Я телефоную другові Івану.

Студент дав книгу викладачу Василеві Петровичу.

**2. Напишіть, кому ви подаруєте ці предмети.** Write whom you will give each of these.

1. Я подарую книгу... *мамі*
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.



**3. Дайте відповідь на запитання за зразком.** Answer the questions according to the model.

– Кому ти купив подарунок? (*брат*)  
– Я купив подарунок брату/**ові**.

1. Кому Іван купив подарунок? (дружина)



2. Кому Ніна купила олівці? (брат)



3. Кому Сергій Петрович купив велосипед? (син)



4. Кому Ахмед подарував квіти? (дівчина)



5. Кому Марія подарувала сорочку? (батько)



6. Кому Олег і Мишко подарували торт на день народження? (бабуся)



7. Кому Самір написав лист? (сестра)



8. Кому Ви любите писати листи? (подруга)



**4. Скажіть, кому і хто написав ці листи.** Tell, who has written these letters and whom to.

1. Любий друже!	2. Люба мамо!	3. Любий Вікторе!
.....	.....	.....
Твій друг Самір.	Марта.	Твій тато.
4. Люба Марино!	5. Вітаю, Анваре!	6. Вітання, Саїде!
.....	.....	.....
Твоя мама.	Твій брат Хасан.	Твоя сестра Мітра.

#### §4. Перекладіть і запам'ятайте ці дієслова! Translate and memorize these verbs!



Дієслова Verbs	Відмінок, питання Case, question	Переклад Translation	Приклади Examples
дарувати НДВ подарувати ДВ	що? №4 кому? №3		Діти дарують квіти мамі.
купувати НДВ купити ДВ	що? №4 кому? №3		Батько купує комп'ютер синові.
говорити НДВ сказати ДВ	що? №4 кому? №3		Ми говоримо викладачеві: «Доброго ранку!»
писати НДВ написати ДВ	що? №4 кому? №3		Самір пише e-mail брату і сестрі.
давати НДВ дати ДВ	що? №4 кому? №3		Я даю підручник другові.
допомагати НДВ допомогти ДВ	кому? №3		Друг допоміг Саміру вирішити проблему.
телефонувати НДВ зателефонувати ДВ	кому? №3		Вчора я телефонував другу і подрузі / подружці.

#### давати НДВ

Я даю                    Ми даємо  
 Ти даєш                Ви даєте  
 Він, вона дає      Вони дають  
                           давав, давала, давали  
                           Давай! Давайте!

#### дати ДВ

Я дам                    Ми дамо  
 Ти даси                Ви дасте  
 Він, вона дасть     Вони дадуть  
                           дав, дала, дали  
                           Дай! Дайте!

#### 5. Поставте запитання до прикладів з §4. Make questions for the examples in §4.

**Читайте парами. Складіть діалоги.** Read in pairs. Make up dialogues.

1. - Ви часто даєте другові книги?

- Ні, я рідко даю їй книги.



2. - Ви часто даєте гроші сестрі?

- Ні, я рідко даю їй гроші.



3. - Ви часто даєте друзям диски?

- Ні, я рідко даю їм диски.



**7. Складіть діалоги за зразком вправи 6.** Make up the dialogues according the patterns in ex. 6.

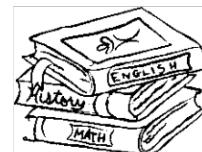
1. Сестра – машина
2. Брат – гроші
3. Друг – підручники
4. Подруга – англо-російський словник
5. Бабуся – журнали

**8. Читайте парами.** Read in pairs.

1. - Я купив зошит подрузі.  
- Кому-кому?  
- Подрузі.



2. - Викладач дав новий підручник студенту.  
- Кому-кому?  
- Студентові.



3. - Мама подарувала сорочку синові.  
- Кому-кому?  
- Синові.



4. - Батьки часто телефонують дочці.  
- Кому-кому? Синові?  
- Ні, дочці.



5. - Алі допомагає робити домашнє завдання другові.  
- Кому-кому?  
- Другові.



6. - Я сказав водієві, куди їхати.  
- Кому-кому?  
- Водію.



**9. Працюйте парами. Складіть діалоги.** Work in pairs. Make up dialogues.

1. Я дав англо-російський словник другові.
2. Ми купили торт Анні.
3. Ахмед зателефонував батькам.
4. Студенти подарували подарунки Олегові.
5. Алі написав листа сестрі.
6. Ахмед сказав другові, куди їхати.
7. Саша допомагає вчити нові слова подрузі.

**10. Читайте, відповідайте на питання.** Read, answer the questions.

- Адаме, ти вже купив подарунки?
- Так, звичайно. Я купив сукню, сорочку, календар і цукерки.
- А кому ти купив сукню?
- Сукню я купив мамі, сорочку – батькові, календар – братові, а цукерки –
- А бабусі та дідусеві?
- Я ще не купив подарунки. Не знаю, що подарувати.
- Подаруй теплий шарф дідусеві і хустку бабусі.
- Я так і зроблю. Я хочу подарувати теплий шарф дідусеві, а хустку – бабусі.



## 11. Питання. Questions

- Кому Адам купив сукню? \_\_\_\_\_
- Кому він купив сорочку? \_\_\_\_\_
- Кому він купив календар? \_\_\_\_\_
- Кому він купив цукерки? \_\_\_\_\_
- Кому він хоче подарувати теплий шарф? \_\_\_\_\_
- Кому він хоче подарувати хустку? \_\_\_\_\_

## § 5. Особові займенники у давальному відмінку. Запам'ятайте! Personal Pronouns in the Dative. Memorize!



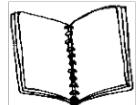
H. в. (Nom., № 1) Who?	Xто?	я	ти	він, воно	вона	ми	ви	вони
Д. в. (Dat., № 3) To whom?	Кому?	мені	тобі	йому	їй	нам	вам	їм

**Читайте парами.** Складіть діалоги. Read in pairs. Make up dialogues.

1. - Ви дасте *мені* фото?  
- Звичайно, дам.



2. - Ви дасте *їй* зошит?  
- Звичайно, дам.



3. - Ви дасте *йому* диски?  
- Звичайно, дам.



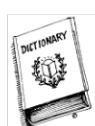
4. - Ви дасте *нам* комп'ютер?  
- Звичайно, дам.



5. - Друзі дадуть *вам* телевізор?  
- Звичайно, дадуть.



6. - Викладач дасть *їй* словник?  
- Звичайно, даста.



## 13. Складіть діалоги. Make up dialogues.

Зразок:

- Самір →вона→ книга.  
– Самір дасть *їй* книгу?  
– Так, дасть.

- |                               |   |
|-------------------------------|---|
| 1. Ахмад → я → комп'ютер.     | 5. Викладач → ми → журнал.              |
| 2. Батько → ти → гроші.       | 6. Секретар → ви → студентський квиток. |
| 3. Брат → він → машина.       | 7. Дівчата → вони → номер телефону.     |
| 4. Друзі → вона → фотоапарат. | 8. Друг → він → зошит з анатомії.       |

**Прикметники, присвійні і вказівні займенники у давальному відмінку.** The Adjectives, Possessive and Demonstrative pronouns in the Dative.



- **Якому** студенту ви купили квиток у театр?
- Я купив квиток у театр **знайомому** студенту.
- **Якій** студентці ви купили квиток у театр?
- Я купив квиток у театр **знайомій** студентці.

Рід (Gender)	№1 Який?	№3 Якому?	Закінчення (Endings)
Чолов. (m.)	новий студент хороший друг цей лікар той клас	новому студенту / студентові хорошому другу/другові цьому лікарю/лікареві тому класу	-(ъ)ому -ему
	мій, твій, наш, ваш, їхній	моєму, твоєму, нашому, вашому, будинку їхньому	
Серед. (n.)	Яке?	Якому?	-ий / -їй
	нове вікно це синє море те заняття	новому вікну цьому синьому морю тому заняттю	
Жін. (f.)	моє, твоє, наше, ваше, їхнє	моєму, твоєму, нашому, вашому, фото їхньому	
	Яка?	Якій?	
	нова студентка хороша подруга синя ручка ця книга та дівчина	новій студентці хорошій подрузі синій ручці цій книзі тій дівчині	
	моя, твоя, наша, ваша, їхня	моїй, твоїй нашій, вашій, їхній	
	кімната	кімнаті	

**14. Відповідайте на питання, використовуючи слова у дужках.** Answer the questions using the words given in.

1. Кому мати купила ручку? (її молодша дочка)
2. Кому ви подарували сумку? (моя старша сестра)
3. Кому ви допомагаєте вчити російську мову? (новий студент)
4. Кому ви подарували цікаву книгу? (мій друг Джон)
5. Кому лікар дав ліки (medicine)? (цей хворий студент)

## §7. Конструкція з дієсловом *подобатися*

The Construction with the Verb *подобатися* (to like)

Давальний відмінок (№3) з дієсловом уживається для позначення ставлення до кого- або чого-небудь.

The Dative with verb *подобатися* (to like) is used to express your attitude to somebody or something

- Тобі **подобається** твоя кімната?  
Do you like your room?  
– Так. Вона нова, чиста і зручна.  
Yes. I do. It's new, clean and comfortable.



**Зверніть увагу!** Notice the following!



Мені  
Тобі  
Йому подобається книга  
Їй №1  
Нам подобаються книги  
Вам  
Їм

**15. Відповідайте на питання.** Answer the questions.

1. Вам подобається наш університет?

2. Їм подобається ваш гуртожиток?

3. Йому подобається новий парк?

4. Тобі подобається моя кімната?

5. Їй подобається цей фільм?

6. Вам подобаються нові студенти?

7. Їм подобаються аудиторії?

**16. Відповідайте на питання за зразком.** Answer the questions according to the model.

- Ви любите футбол?  
– Так, мені подобається футбол.  
(Ні, мені не подобається футбол).

- Вам подобається футбол?  
– Так, я люблю футбол.  
(Ні, я не люблю футбол).

. Ви любите американські фільми?



2. Вам подобається класична музика?



3. Ви любите літературу?



4. Вам подобається мистецтво (art)?



5. Ви любите театр?



6. Вам подобається морозиво?



8. Ви любите гуляти у парку?



9. Вам подобається відпочивати на морі?



**17. Читайте парами. Запитуйте один одного.** Read in pairs. Ask each other.

1. – Тобі подобається українська музика?

3. – Тобі подобається новий фільм?

– Так, подобається.



– Ні, не подобається.

2. – Вам подобаються нові підручники?

4. – Вам подобаються нові студенти?

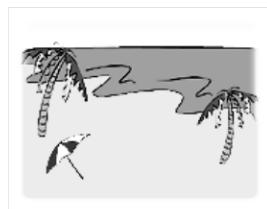
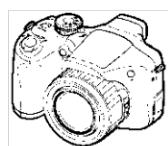
– Так, дуже.



– Не дуже.



**18. Складіть діалоги за картинками.** Make up dialogues using the pictures.



чеверики



**19. Читайте парами. Складіть діалоги.** Read in pairs. Make up dialogues.



– Чому ти не дивишся футбол? Тобі подобається?



Подобається, але не дуже. Я люблю теніс.

2. – Алі, тобі подобається мій

новий костюм?

– Так, дуже. Який гарний

костюм!

– Дякую за комплімент.



3. – Чому ти не їси салат? Тобі не подобається?

– Подобається, але не дуже. Я не люблю помідори.



4. – Махмуде, тобі подобається наш новий викладач?

– Так, подобається. Він дуже хороший.



## 20. Скажіть, що кому подобається. Speak, what they like.

1. Адам → театр	5. Оксана → нові студенти
2. Ахмед → футбол	4. Маріам → квіти (троянди)
3. Ганна → нова сукня	6. Саша → новий викладач

## 21. Складіть діалоги. Make up dialogues.

**Зразок (model): У вашої сестри новий телефон. Спітайте її, подобається їй цей телефон чи ні.**

– Олю, тобі подобається новий телефон?

– Так, подобається. Дуже красивий та зручний.

1. Ваш друг читає новий журнал. Запитайте його, подобається йому цей журнал чи ні?

2. Ваша мама дивиться передачу по телевізору. Запитайте її, подобається їй ця передача чи ні?

3. Ваша подруга слухає українську музику. Запитайте, подобається їй музика чи ні?

4. Ваш друг хоче купити машину. Запитайте, подобається йому машина «Вольво» чи ні?

5. Студенти дивляться фільм. Запитайте, подобається їм він чи ні.

Давальний відмінок (№3) використовується, щоб дізнатися вік людини і сказати про свій вік.

The Dative (№3) is used to ask about a person's age.



**Мишку, скільки тобі років?**

Mike, how old are you?

– **Мені** двадцять один рік.

I'm twenty-one years old.

– **А тобі**, Катерино?

– And what about you, Katherine?

– **Мені** 18.

I'm 18.

Це Мишко. **Йому 21 рік.**

Це Катерина. **Їй 18 років.**



**Зверніть увагу!**

Notice the following!

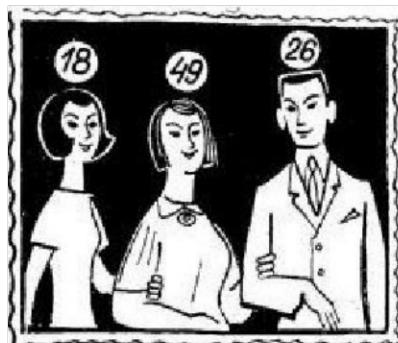


Скільки

мені	
тобі	
йому	
їй	років?
нам	
вам	
їм	

Мені	21 рік.	I am 21.
Тобі	22 ... 24 роки.	You are 22 ... 24.
Йому	25 ... 30 років.	He is 25 ... 30.
Їй	30 років.	She is 30.
Нам	31 рік.	We are 31.
Вам	32 ... 34 роки.	You are 32 ... 34.
Їм	35 ... 40 років.	They are 35 ... 40.

**22. Дайте відповідь на запитання: «Скільки їм років?»** Answer the question: "How old are they?"



**23. Запитайте і відповідайте.** Ask and answer.

Скажіть, будь ласка, скільки років (ви, мама, тато, брат, сестра, бабуся, дідусь).  
Я - 18, мама - 42, тато - 44, сестра - 19, брат 21, бабуся - 69, дідусь - 70.

**24. Читайте парами. Складіть аналогічні діалоги.** Read in pairs. Make up the similar dialogues.

1. - Скільки тобі років?  
 - Кому? Мені? Двадцять два роки.  
 . - Скільки років твоєму батькові?  
 - Кому? Моєму батькові? Сорок п'ять.

- . - Скільки років твоїй мамі?  
 - Кому? Моїй мамі? Їй 41 рік.

- . - Скільки років вашому дідусеві? 5. - Скільки років вашій сестрі?  
 - Кому? Моєму дідусеві? Йому 74 роки. - Кому? Моїй сестрі? Їй 12 років.

**25. Розповідайте і пишіть про себе.** Tell and write about yourself.

1. Скільки тобі років? 2. Де ти живеш? 3. Де ти навчаєшся? 4. Що тобі подобається? 5. Скільки років твоїй мамі? 6. Як її звати? 7. Де вона живе? 8. Скільки років твоєму батькові? 9. Як його звати? 10. Де він живе? 11. Де він працює?

**§10.**  
**Зверніть увагу!** Notice the following!

<b>Який місяць?</b>	<b>Коли?</b>
січень	у січні
лютий	у лютому
березень	у березні
квітень	у квітні
травень	у травні
червень	у червні
липень	у липні
серпень	у серпні
вересень	у вересні
жовтень	у жовтні
листопад	у листопаді
грудень	у грудні

**26. Працюйте парами. Розпитайте один в одного.** Let's work in pairs. Ask each other.

- 1) Коли ваш День народження?  
 2) Коли День народження у членів вашої родини?

**27. Працюйте парами. Розіграйте діалоги за ролями.** Work in pairs. Play role-playing dialogues.

– Пане Вікторе, не знаю, що робити.  
 У Ігоря День народження. Я не знаю,  
 що йому купити.  
 – Так, його День народження у січні.  
 А скільки йому років?  
 – Тридцять.  
 – Тридцять років, а вже дуже  
 хороший лікар. А що йому  
 подобається?

– Viktor, I do not know what to do. Igor has a birthday. I do not know what to buy for.  
 – Yes, his birthday in January. And how old is he?  
 – Thirty.  
 – Thirty, and he's already a very good doctor. And what does he like?



- Ну, йому подобаються комп’ютери, мобільники, камери.
- Купи йому новий сенсорний мобільник.
- Гарна ідея. Його старий погано працює.
- Добре. Мобільник – це дуже хороший подарунок.
- Але це дорого!
- Так, дорого! Купимо його разом?
- Добре.

- Well, he likes computers, mobiles, cameras.
- Buy him a new touch-screen mobile.
- A good idea. His old one works badly.
- Good. A mobile is a very good gift.
- But this is so expensive!
- Yes, it's expensive. So, let's buy it together.
- Ok.



## 28. Відповідайте на питання. Answer the questions.

1. У кого день народження?
2. Хто він? Який він фахівець?
3. Що йому подобається?
4. Що хоче купити йому друг і чому?

## 29. Складіть схожі до ситуацій діалоги. Make up the similar dialogues for the following.

1. Олександр – лютий; 27 років; журналіст; любить сучасну музику, книги про спорт.
2. Ірина – квітень; 31 рік; економіст; любить комп’ютери, старий годинник (clocks), мобільні телефони.
3. Олег – жовтень; 29 років; інженер; любить подорожувати (travel), книги про різні (different) країни, колекціонує (to collect) марки.

## 30. Читайте текст. Відповідайте на питання. Read the text. Answer the questions.

### ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ ДЯДЬКА

Сьогодні субота. Алі, Адам, Ахмед, Ганна, Сашко, Максим і Маріам завжди відпочивають разом (together). Зазвичай вони гуляють у парку, обідають у кав’яні або ресторані, а ввечері п’ють чай у гуртожитку і слухають музику. Їм дуже подобається українська та англійська музика.

Сьогодні вони хочуть піти у кав’яню в саду Шевченка. Але Маріам не може піти, тому що у її дядька Мохаммеда сьогодні день народження.

*Ахмед:* – А ти купила подарунок дядькові?

*Maríam:* – Звичайно. Я купила йому сучасний мобільний телефон. Він буде радий.

*Adam:* – Де живе твій дядько?

*Maríam:* – У Харкові.

*Alí:* – Як цікаво! Я не знат, що у тебе є родичі (relatives) тут, в Україні. Твій дядько одружений (married)?

*Maríam:* – Так, одружений.

*Adam:* – Розкажи нам про дядька.

*Maríam:* – Його звати Мохаммед. Сьогодні йому 30 років. Він навчався в Харкові в медичному університеті. Зараз він зубний лікар (a dentist) і працює у поліклініці. Мохаммед одружений. Його дружину звати Оксана. Вона українка і теж лікар, але терапевт (a physician). Оксана працює у лікарні. Удома вони розмовляють російською та українською. Зараз Оксана вивчає арабську мову. Вона дуже хоче вільно (fluently) говорити арабською. У них є син і дочка. Їхній син навчається у школі. Його звати Самір. Йому 7 років. Саміру подобається футбол і теніс. У неділю Самір грає у футбол на стадіоні. Їхня дочка не навчається. Вона ще маленька. Їй 5 років. Її звати Лейла. Їй подобається грати на комп'ютері. Вона дуже добре говорить російською та арабською. Лейла дуже красива і розумна дівчинка.

*Adam:* – А ти купила подарунки Саміру і Лейлі?

*Maríam:* – Звичайно. Вони люблять подарунки. Я купила Саміру тенісну ракетку, а Лейлі ляльку.



### **31. Дайте відповіді на запитання.** Answer the questions.

1. Який сьогодні день? \_\_\_\_\_.
2. Хто відпочиває разом? \_\_\_\_\_.
3. Що вони зазвичай роблять у суботу? \_\_\_\_\_.
4. Що їм подобається? \_\_\_\_\_.
5. Куди вони хочуть піти сьогодні? \_\_\_\_\_.
6. Чому Маріам не може піти? \_\_\_\_\_.
7. Що Маріам купила Мохаммеду? \_\_\_\_\_.
8. Скільки років Мохаммеду? \_\_\_\_\_.
9. Де він навчався? \_\_\_\_\_.

10. Хто він? \_\_\_\_\_.
11. Де він працює? \_\_\_\_\_.
12. Яка у нього дружина? \_\_\_\_\_.
13. Як її звати? \_\_\_\_\_.
14. Вона українка? \_\_\_\_\_.
15. Хто вона і де працює? \_\_\_\_\_.
16. Якою мовою вони розмовляють? \_\_\_\_\_.
17. Яку мову вивчає Оксана? \_\_\_\_\_.
18. Як вона хоче говорити арабською? \_\_\_\_\_.
19. Де навчається їхній син? \_\_\_\_\_.
20. Як його звати? \_\_\_\_\_.
21. Скільки йому років? \_\_\_\_\_.
22. Що йому подобається? \_\_\_\_\_.
23. Де він грає у футбол у неділю? \_\_\_\_\_.
24. Їхня дочка навчається у школі? \_\_\_\_\_.
25. Як її звати? \_\_\_\_\_.
26. Якою мовою вона говорить? \_\_\_\_\_.
27. Яка Лейла? \_\_\_\_\_.
28. Що Маріам купила Лейлі і Саміру? \_\_\_\_\_.

**32. Доповніть діалог про Мохаммеда.** Complete the dialogue about Mohammed.

- |  |   |
|--|---|
| <ol style="list-style-type: none"> <li>1. – Хто такий Мохаммед?<br/>– _____</li> <li>2. – Він одружений?<br/>– _____</li> <li>3. – Йому тридцять років?<br/>– _____</li> <li>4. – _____?<br/>– Він зубний лікар.</li> <li>5. – Де він працює?<br/>– _____</li> <li>6. – Де він навчався?<br/>– _____</li> <li>7. – _____?<br/>– Його дружину звати Оксана.</li> <li>8. – _____?<br/>– Вона теж лікар.</li> </ol> | <ol style="list-style-type: none"> <li>9. – Вони працюють разом?<br/>– _____</li> <li>10. – Вони живуть у Тунісі?<br/>– _____</li> <li>11. – У них є діти?<br/>– _____</li> <li>12. – _____?<br/>– Їх звати Лейла і Самір.</li> <li>13. – Скільки років Лейлі?<br/>– _____</li> <li>14. – Скільки років Саміру?<br/>– _____</li> <li>15. – _____?<br/>– Саміру подобається футбол і теніс.</li> <li>16. – Якою мовою говорять Лейла і Самір?<br/>– _____</li> </ol> |
|--|---|

**33. Розкажіть про Мохаммеда, Оксану, Саміра, Лейлу.** Tell us about Mohammed, Oksana, Samir, Leila.

### 34. Запитайте і відповідайте. Ask and answer.

1. Які подарунки вам зазвичай дарують на день народження?
2. Які подарунки вам подобаються?
3. Що ви хочете купити в Україні?
4. Що ви хочете подарувати мамі, татові, дідусям, бабусі, брату, сестрі, другові?
5. Що вам більше (more) подобається: дарувати чи отримувати (receive) подарунки? Чому?
6. Які подарунки люблять отримувати жінки у вашій країні?
7. Які подарунки люблять отримувати чоловіки (men) у вашій країні?
8. У вашій країні люди часто дарують подарунки один одному (each other)?
9. Які квіти люблять дівчата у вашій країні?
10. Які подарунки люблять отримувати діти?
11. Який найкращий (the best) подарунок ви отримали в дитинстві (childhood)?  
Хто вам його подарував?

### 35. Посміхніться! Smile!

Чоловік запитує жінку:



- У Вас є діти?
- Так, є. Син.
- Він курить (smoke)?
- Ні, він не курить.
- Це добре! Він пізно повертається додому?
- Ні.
- О, Ваш син – чудовий молодий чоловік! Скільки йому років?
- Йому рік.



## УРОК 7



Орудний відмінок іменників і його значення. The Instrumental of Nouns and its meaning:

а) сумісність. Запитання: **З ким? З чим?** Association or joint action – in the sense of *together with, along with, accompanied by*. Questions: *Who (with)? What (with)?*

б) інструмент дії. Запитання: **Чим?** An Instrument of the action. Question *What (by, with).*

в) професія (заняття). Profession (occupation).



Особові займенники в орудному відмінку. Personal Pronouns in the Instrumental.



Прикметники, присвійні та вказівні займенники в орудному відмінку. The Adjectives, Possessive and Demonstrative pronouns in the Instrumental.



Комуникативна тема: «Захоплення». The topic: "Hobbies".

### §1

**Орудний відмінок** (Ор. в.) – це п'ятий (№5) відмінок в українській мові. Його головні значення такі:

The **Instrumental** is the fifth (№5) case in Ukrainian. Its main meanings are following:

1

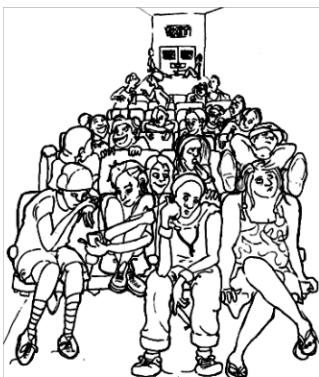
**сумісність** («разом»)  
(з прийменником «з»)

**a) Accompaniment**

We use the Instrumental case with the preposition "з" to speak about people who perform an action **together**.

**b) Definition**

We often use the Instrumental case with the preposition «з» when we want to describe an object **accurately**.



**а) – З ким ти був у кіно?**

Who were you with at the cinema?

**– Із сестрою і братом.**

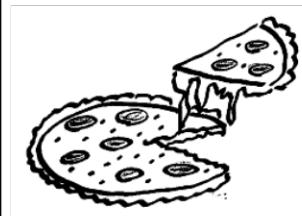
With the sister and brother.

**б) – Яка (з чим) піца тобі подобається?**

Which pizza do you like?

**– Я люблю піцу з куркою та сиром.**

I like pizza with chicken and cheese.



2

інструмент

instrument, tool



- **Чим** пише викладач?  
What does the teacher write with?
- Він пише **крейдою**.  
He writes with a chalk.
- А ти?  
And you?
- А я пишу **ручкою**.  
I write with a pen.



3

професія (заняття) з  
дієсловами *бути, стати,*  
*працювати*profession (occupation)  
after the verbs *to be, to  
become, to work*

- **Ким** працює твій старший брат?  
What kind of work does your elder brother do?
- Раніше він був **студентом**, а зараз працює **інженером**.  
Before he was a student, and he works as an engineer now.

### 1. Читайте парами.

Read in pairs.

1. – Привіт, Алі! З ким ти вчора був у театрі?  
– З Наталкою. Я познайомився з нею на концерті.  
– Яка гарна дівчина!



- Hello, Ali! Who were you with at the theatre yesterday?  
– This is Natalka. I met her in the concert.  
– What a beautiful girl!



НОМ.



2. – Вітаю! Що ви будете замовляти?  
– Ми хочемо піцу з куркою і чай з лимоном.

- Hello! What will you order?  
– We want to order pizza with chicken and tea with lemon.

- Щось іще?  
– Дякуємо. Ні.

- Anything else?  
– No. Thanks.

- Адаме, ким ти хочеш стати?  
– Ким? Певна річ, лікарем, як мій батько. А ти, Джоне?  
– А я буду пілотом. Хочу літати і побачити весь світ!



## §2. Орудний відмінок іменників. Запитання: (З) ким? (З) чим?

The Instrumental of Nouns. Questions: Who... with? What... with/by?

Рід (Gender)	Відмінок (Case)		Закінчення (Endings)
	Називний в. (Nom.) <i>Xто? Що?</i>	Орудний в. (Ins.) (З) ким? (З) чим?	
<b>Чоловічий</b> (masculine)	друг <sup>Ø</sup> викладач <sup>Ø</sup> музей	з другом з викладачем з музеєм	- <b>ОМ/</b> - <b>ЕМ /</b> - <b>ЄМ</b>
<b>Середній</b> (neuter)	молоко море завдання	з молоком з морем із завданням	
<b>Жіночий</b> (feminine)	група стеля аудиторія	з групою зі стелею з аудиторією	<b>- ОЮ/ - ЕЮ/</b> <b>- ЄЮ</b>

### §3. Перекладіть і запам'ятайте дієслова, після яких уживається орудний відмінок!

Translate and memorize! These verbs require the Instrumental case.

Дієслова (verbs)	Переклад (translation)	Приклади (examples)
стати (ДВ) ким?		Після школи я <b>став</b> студентом університету.
займатися (НДВ) чим?		Щовечора я <b>займаюся</b> музикою.
цікавитися (НДВ) ким? чим?		Джон <b>цікавиться</b> анатомією.
захоплюватися (НСВ) ким? чим?		Ми з другом <b>захоплюємося</b> футболом.
пишатися (НДВ) ким? чим?		Студенти <b>пишаються</b> батьківщиною.
зустрічатися (НДВ) – зустрітися (ДВ) з ким? з чим?		Друзі <b>зустрілися</b> у кав'янрі з викладачем.
знайомитися (НДВ) – ознайомитися (ДВ) з чим?		1 вересня студенти <b>ознайомилися</b> з факультетом.

## §4. Запам'ятайте! Memorize!

to meet, to get  
acquainted

<b>знайомитися – познайомитися</b>
<i>з ким?</i>
<b>Я (по)знайомлюся</b>
<b>Ти (по)знайомишся</b>
<b>Вони (по)знайомляться</b>
(по)знайомився, (по)знайомилася, (по)знайомилися
<b>(По)знайомся! (По)знайомтесь! Позна- йомимося!</b>

### 2. Читайте парами. Read in pairs.



1. – З ким ти познайомився  
– Я познайомився з  
Томом.

\*\*\*

(got married)?

- На п'ятому курсі.



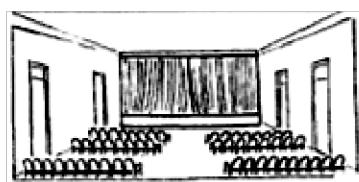
у клубі?  
Наталкою і

з мамою, коли  
університеті.  
вони одружилися

### 3. Працюйте парами. Використовуючи малюнки, запитайте, де і з ким поз- найомився ваш друг. Work in pairs. Using the pictures, ask where and with whom your friend get acquainted.

Приклад (model): *крамниця – дівчина*

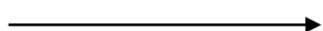
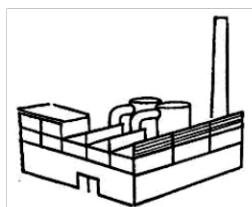
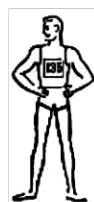
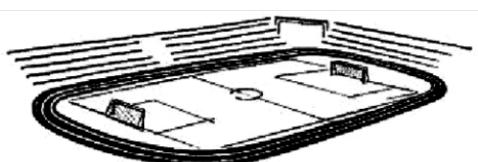
- З ким ти познайомився у крамниці?  
– Там я познайомився з дівчиною.



деканат



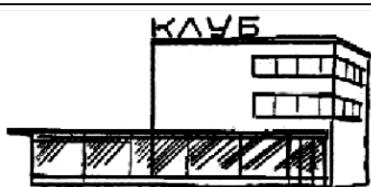
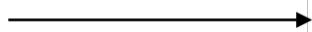
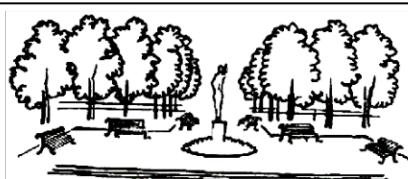
декан



друг із Нігерії



актор



**4. Скажіть, з ким хочуть познайомитися ваші друзі.** Tell with whom your friends want to get acquainted.

1. Адам – президент



5. Сашко – ректор



2. Алі – дівчина



6. Мохаммед – декан



3. Маріам – артист



7. Самір – викладач



4. Том – балерина



8. Анна – журналістка



## §5. Запам'ятайте! Memorize!

<b>вітати – привітати кого? (Acc.) з чим? (Ins.) (to congratulate)</b>	
Я вітаю	Я привітаю
Ти вітаєш	Ти привітаєш
Вони вітають	Вони привітають
вітав (-ла, -ли)	привітав (-ла, -ли)
Вітай(те)! Вітаймо!	Привітай(те)! Привітаймо!

## 5. Читайте парами. Read in pairs.

1. – Саміре! Вітаю з днем народження!

– Дякую! Приходь увечері в гості.

\*\*\*



2.– Шановний Ігоре Петровичу! (Dear Igor Petrovich!)  
Вітаємо Вас із Новим роком!

– Дуже дякую! Я теж вітаю Вас із Новим роком!

\*\*\*

3.– Наталко! А де наша група?  
– Вони в деканаті вітають декана з Новим роком!  
(Happy New Year!)



4. – Саміре! Я хочу привітати Наталку з 8 (восьмим) Березня! Що їй подарувати?  
 – Я думаю, квіти і цукерки.



**6. Працюйте парами. Утворюйте діалоги, використовуючи слова в дужках.** Work in pairs, using the words in brackets.

(Свято, день народження, Новий рік (New Year holiday), захист диплома, 8 Березня (Women's day, March 8), Різдво (Christmas).

**7. З'єднайте А і В.** Match line A with line B.

A	B
Вітаю з Новим роком!	Скільки тобі сьогодні років?
Вітаю з 8 Березня!	Де ти будеш працювати?
Вітаю з днем народження!	Приходь у гості! Буде гуска з яблуками.
Вітаю з Різдвом!	Це весняне (spring) свято.
Вітаю з отриманням (getting) диплома!	Де ти будеш зустрічати (to meet) Новий рік?

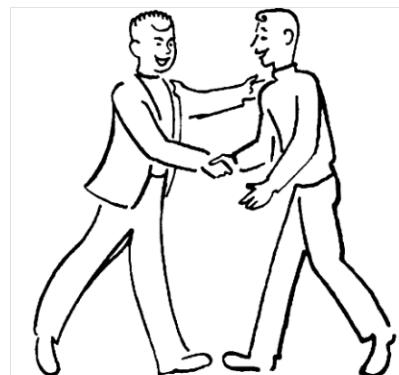
**§6. Запам'ятайте!** Memorize!

Зустрічатися – зустрітися (to meet) з ким? з чим?			
Я зустрічаюся	Ми зустрічаємося	Я зустрінуся	Ми зустрінемося
Ти зустрічаєшся	Ви зустрічаєтесь	Ти зустрінешся	Ви зустрінетесь
Він, вона зустрічається	Вони зустрічуються	Він, вона зустрінеться	Вони зустрінуться
зустрічався, зустрічалася, зустрічалися		зустрівся, зустрілася, зустрілися	
Зустрічайся! Зустрічайтесь! Зустрічаймося!		Зустрінься! Зустріньтесь! Зустріньмося!	

**8. Читайте парами. Read in pairs.**

1. – З ким ти зустрічався вчора?  
 – З Ніною.  
 – З ким? Її немає в місті.  
 – Вона вже приїхала.
2. – Учора я зустрічався з деканом.  
 – З ким?  
 – З деканом. Я хотів привітати його з Новим роком.

**зустрічатися**



**9. Утворіть аналогічні діалоги. Працюйте парами.** Make the similar dialogues. Work in pairs.

**10. Напишіть, де, коли й з ким ви хочете зустрітися.** Write where, when and with whom you want to meet.

1. Сьогодні

університет



викладач



2. У неділю

стадіон

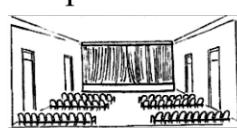
друг



3. Увечері

театр

подруга



4. У вівторок

офіс

секретар



5. Завтра

банк

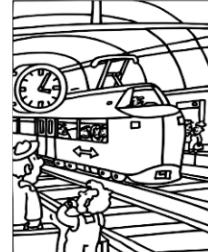
директор



6. У суботу

вокзал

перекладач



**11. Відповідайте на питання, використовуючи слова в дужках.** Answer the questions, using the words in brackets.

1. З ким ти був учора в кіно? (подруга)
2. З ким ти познайомився на вечірці? (Ніна)
3. З ким Адам розмовляє телефоном? (викладач)
4. З ким Том гуляв у парку? (Ганна, Марина)
5. З чим ти привітав викладача? (8 березня)
6. З чим твої друзі вітають тебе? (день народження)
7. З ким ти будеш складати іспит? (група)
8. З ким ти зазвичай обідаєш у кав'янрі? (Самір та Ганна)

**12. Дивіться на малюнки і пишіть, хто що робить.** Look at the pictures and tell what they are doing or has already done.

Розмовляти



Антон \_\_\_\_\_ з \_\_\_\_\_ телефоном.

Гуляти



Дідусь \_\_\_\_\_ з \_\_\_\_\_ у парку.

Зустрічатися



Джон \_\_\_\_\_ з \_\_\_\_\_ на факультеті.

Привітати



Дочка \_\_\_\_\_ мамусю з \_\_\_\_\_ народження.

Познайомитися



На екскурсії ми \_\_\_\_\_ з \_\_\_\_\_.

**13. Доповніть речення, запитуючи недостатню інформацію. Використовуйте малюнки. Працюйте парами.** Complete the sentences, asking about the missing information. Use the pictures. Work in pairs.

1. Учора я познайомився \_\_\_\_\_



З ким ти познайомився вчора?

2. Ахмед учора в деканаті розмовляв \_\_\_\_\_



З ким розмовляв Ахмед учора в деканаті?

3. У клубі Алі зустрівся \_\_\_\_\_.



С ким Алі зустрівся в клубі?  
(Нatalка та Сергій)

4. Сьогодні вранці я була на ринку \_\_\_\_\_.

(мама)



З ким ти була на ринку?



5. Увечері я гуляла \_\_\_\_\_



З ким ти гуляла ввечері?

6. Ахмед розмовляв телефоном \_\_\_\_\_.

(друг)



З ким Ахмед розмовляв телефоном?

7. Мохаммед пив каву у кав'янрі \_\_\_\_\_

(Аня і Марина)

З ким Мохаммед пив каву у кав'янрі?

Я купував цей костюм у крамниці \_\_\_\_\_.  
(брат)

З ким ти купував цей костюм?

**14. Читайте парами.** Read in pairs.



– Я люблю пиріжки з м'ясом і капустою і чай з лимоном. А ти?  
– А я люблю пиріжки з капустою і варенням (jam) та чай з молоком.

**15. Напишіть, з чим ви любите їсти або пити.** Write with what you like to eat or drink it.

Чай і мед (honey) —————→	чай із медом
Чай і лимон	
Кава і молоко	
Кава і цукор	
Салат і сметана	
Салат і масло	
Ковбаса та хліб	
Ковбаса та кетчуп	
Сир і хліб	

**16. Скажіть, що і з чим ви любите їсти або пити.** Tell each other what and with what you like to eat or drink something.

Я люблю чай із цукром, а я ...

**§7. Зверніть увагу!** Notice the following!

вода з газом ←————→ вода без газу  
кава із цукром ←————→ кава без цукру  
рис із рибою ←————→ рис без риби

З(із, зі) +...Ins (№5) ←————→ БЕЗ +...Gen (№2)

**17. Доповніть діалоги.** Complete the dialogues.

**Приклад:** – Я п'ю каву з молоком.  
– А я без молока.

1. – Я люблю піцу з куркою.  
– А я \_\_\_\_\_. | 2. – Я їм рис із маслом.  
– А я \_\_\_\_\_. | 3. – Я п'ю сік зі льодом (ice).  
– А я \_\_\_\_\_.

- |  |                                  |   |
|--|----------------------------------|---|
| 4. – Я беру салат із ци-<br>булею (onion). | 5. – Я люблю сир із хлі-<br>бом. | 6. Я купую горіхи (nuts)<br>з сіллю (salt). |
| – А я _____.                               | – А я _____.                     | – А я _____.                                |

**18. Читайте парами.** Read in pairs.

- Я хочу працювати лікарем, а ти?
- А я хочу працювати викладачем.

\*\*\*

- Ким працює твій брат?
- Мій брат працює будівельником (builder).
- А сестра?
- Вона навчається. Але потім вона буде працювати інженером (engineer).

**19. Напишіть, хто ким хоче стати.** Write whom they want to become.

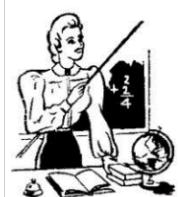
Марина



Сашко



Ганна



Ахмед



Наталка



Тетяна



Мишко



## §8. Орудний відмінок особових займенників.

The Instrumental of Personal Pronouns.

<b>Н. в.</b> (Nom.) №1	<b>Хто?</b> Who?	я	ти	він	вона	ми	ви	вони
<b>Op. в.</b> (Instr.) №5	<b>З ким?</b> Who with?	(зі) мною	(з) тобою	(з) ним	(з) нею	(з) нами	(з) вами	(з) ними

### 20. Читайте парами. Read in pairs.

1.– Привіт! Це моя нова подруга.

– Коли ти познайомився з нею?

– Учора в клубі.

\*\*\*

2.– Завтра іспит. Ти будеш складати його зі мною?

– Ні. Я ще не готовий.

\*\*\*

3.– Хто це?

– Це мої друзі. Я навчався з ними в університеті.

## 21. Пишіть за прикладом.

Write as in the model.

**Приклад:** Ви будете гуляти \_\_\_\_\_ (ми)?  
Ви будете гуляти з нами?

1. Ми зустрілися з \_\_\_\_\_ (вони) в Парижі.
2. Він обідав з \_\_\_\_\_ (я) у кав'янрі в університеті.
3. Він навчався з \_\_\_\_\_ (ти) в університеті?
4. Ми були з \_\_\_\_\_ (вона) в театрі в суботу.
5. Я познайомився з \_\_\_\_\_ (він) у Німеччині.
6. Ви хочете пообідати з \_\_\_\_\_ (ми)?

## 22. Складіть діалоги за прикладом.

Make up the dialogues according to the model.

**Приклад:** – *Ми* йдемо у кіно. Підеш із *нами*?  
– Із задоволенням.

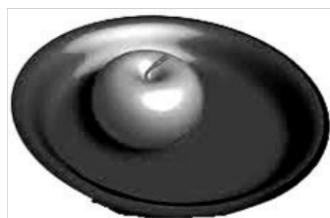
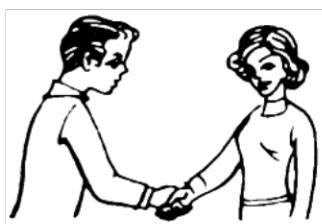


він – кав'янрня;  
вона – зоопарк;  
вони – екскурсія;  
ми – деканат;  
вони – стадіон;  
Катя і Петро – басейн  
я – крамниця



## §9. Прикметники, присвійні та вказівні займенники в орудному відмінку.

The Adjectives, Possessive and Demonstrative pronouns in the Instrumental.



Це мама і **молодший син**.

– З **яким сином** йде мама?  
– **Із молодшим.**

Це я та **нова студентка**.

– З **якою студенткою** ти познайомився?  
– **Із новою.**

Це тарілка з **червоним яблуком**.

– З **яким яблуком** тарілка?  
– **Із червоним.**

**§10. Розгляньте таблицю.** Read attentively the table.

Рід (Gender)	Н. в. (Nom.) №1 <b>Який?</b>		Ор. в. (Ins.) №5 <b>(Із / з) яким?</b>		Закінчення (Endings)	
<b>Чоловічий</b>	новий студент цей лікар той стіл		(3) новим студентом (3) цим лікарем (3) тим столом		<b>-ИМ/ -іМ / -їМ</b>	
	мій, твій, наш, ваш	брат	(3) моїм, твоїм, нашим, вашим	братом		
<b>Середній</b>	<b>Яке?</b>		<b>(Із) яким?</b>			
	це нове вікно те синє море		(3) цим новим вікном (3) тим синім морем			
	моє, твоє, наше, ваше	ім'я	(3) моїм, твоїм, нашим, вашим	ім'ям		
<b>Жіночий</b>	<b>Яка?</b>		<b>(3) якою?</b>		<b>-ОЮ/ -ЄЮ</b>	
	нова студентка синя ручка ця книга		(3) новою студенткою (3) синьою ручкою (3) цією книгою			
	та дівчина		(3) тією дівчиною			
	моя, твоя, наша, ваша	кімната	(3) моєю, твоєю нашою, вашою	кімнатою		

**23. Відповідайте на запитання, використовуючи слова праворуч.** Answer the questions, using the words from the right.

- 3 яким письменником була зустріч в університеті? молодий
- 3 якою дівчиною зустрічається Алі? красива
- 3 яким студентом ви познайомилися? новий
- 3 яким собакою гуляє твоя сестра? великий
- 3 якою дівчинкою розмовляє лікар? хвора
- 3 яким актором познайомилися студенти? відомий

**24. Доповніть речення, використовуючи слова в дужках.** Complete the sentences, using the words from the brackets.

1. Ми познайомилися \_\_\_\_\_ (наш новий викладач).
2. Я зустрічався \_\_\_\_\_ (мій старий друг).
- Сьогодні я спілкувався телефоном \_\_\_\_\_ (його старша сестра).
4. Алі розмовляє зараз \_\_\_\_\_ (ця молода людина).
5. Ахмед любить гуляти \_\_\_\_\_ (ци дівчина).
6. Зазвичай я готову домашнє завдання \_\_\_\_\_ (мій друг).
7. Я хочу познайомитися \_\_\_\_\_ (цей відомий письменник).
8. Я люблю їсти печиво (biscuits) \_\_\_\_\_ (гаряче молоко).
9. Йому подобається чай \_\_\_\_\_ (цей смачний джем)

1. Ви запросили друзів у гості на день народження. Дізнайтеся, що вони люблять їсти і пити, щоб приготувати вечерю. Працюємо групами. You invited the friends to come to your. Ask them what they like to eat and. Work in groups.

2. Ви соціолог, заповнюєте анкету. Запитайте друзів, з ким і чому вони люблять: відпочивати, гуляти, ходити до театру), грати у футбол, волейбол, знайомитися, зустрічатися тощо. You are a sociologist, you should fill in a questionnaire. Ask your friends with whom they like to, to walk, to go to the theatre, to play football or volleyball, to meet, to get acquainted and so on.

## 26. Читайте діалог. Read the dialogue.

– Вітаю, Алі! Чому ти сумний?

– Я не знаю, де моя сумка. Я думаю, що я загубив десь сумку з паспортом, телефоном і грошима.

– Не може бути! Де ти був сьогодні?

– Вранці я був у банку з Адамом. Я отримував гроші. Потім ми з ним були у кав'янрі. Ми пили чай із лимоном і печивом. Сумка точно була зі мною.

– Ти був сьогодні в деканаті?

– Ой! Я забув. Я був у деканаті, хотів отримати довідку та робив копію паспорта. Я думаю, що забув сумку в деканаті. Зараз я зателефоную туди.

– Алі! Про що ти думаєш? Ти втратив голову, а не сумку. Ти закохався?



– Hello, Ali! Why are you so sad?

– I do not know where my bag is. I think, that I've lost somewhere my bag with, telephone and money.

– It can not be a truth! Where have you been today?

– In the morning I was in the bank. I got money. Then I was in the café with him. We drank tea with a lemon and biscuits. I know that I had my bag with.

– Have you been to the dean's office?

– Oh! I forgot. I was in the dean's office, I wanted to get a certificate and I. Now I'm calling to the dean's.

– Ali! What are you thinking about? You've lost your head, buy not a bag. Have you fallen in love?

## 27. Відповідайте на питання. Answer the questions.

Чому Алі сумний?

Де і з ким він був уранці?

Що друзі робили у кав'янрі?

Що Алі робив у деканаті?

Що сталося з Алі?

**28. Розповідайте, що трапилося з Алі.** Tell your friends what's happened with Ali.

**29. Читайте текст. Перевірте нові слова за словником.** Read the text. Find new words in the dictionary.

### НАШІ ЗАХОПЛЕННЯ Our hobbies

Вітаю! Ви вже знаєте, що мене звуть Адам і що я навчаюся на першому курсі медичного факультету. Сьогодні я хочу розповісти, хто чим захоплюється в нашій родині.

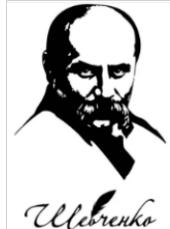
Мій батько Лайнус захоплюється фотографією. Його фотоапарат завжди з ним: у машині, на роботі, у парку ...

Він фотографує все і всіх: колег, дітей, тварин, природу. Нещодавно він був в Африці і зробив там прекрасні фото гори Кіліманджаро.



Моя мама Летісія дуже любить гори і захоплюється альпінізмом (rockclimbing). Вона з батьком піднялася (climb; ascend) на гору Кіліманджаро, де він зробив прекрасні світлини. Наступного року мама з командою хоче піднятися на Еверест. Звісно, ми всі будемо дуже хвилюватися.

Сестра Вікторія захоплюється класичною музигою. У неї вдома велика колекція CD: Моцарт, Бах, Бетховен ... Щочора вона з другом-художником слухає музику абоходить на концерти.



Андрій  
Кличко  
—



Брат Майкл захоплюється читанням. У його будинку завжди можна знайти останні книжкові новинки. Особливо Майкл любить українську літературу: Шевченка і Франка.



Моцарт



А я дуже люблю спорт, особливо бокс. Я захоплююся ним з боксу. Мій брат Віктор —

дитинства. Вдома я був чемпіоном школи улюбленій боксер — українець Віталій провів 47 боїв і здобув 45 перемог. Зараз відомий український політик.

*B. Klichko (праворуч) разом зі своїм братом Віктором, теж боксером.*

**30. Дайте відповіді на питання.** Answer the questions.

1. Хто чим захоплюється?

Лайнус	альпінізмом
Летісія	читанням
Вікторія	боксом
Майкл	класичною музикою
Адам	фотографією

2. Нещодавно Лайнус фотографував...	3. Куди наступного року поїде Летісія?
a) <input type="checkbox"/> гору Кіліманджаро б) <input type="checkbox"/> гору Еверест в) <input type="checkbox"/> боксера В. Кличка	a) <input type="checkbox"/> до Африки б) <input type="checkbox"/> до Азії в) <input type="checkbox"/> до Європи
4. Вдома у Вікторії велика колекція...	5. Друг Вікторії...
a) <input type="checkbox"/> книжок б) <input type="checkbox"/> фотографій в) <input type="checkbox"/> CD	a) <input type="checkbox"/> малює б) <input type="checkbox"/> захоплюється фотографією в) <input type="checkbox"/> альпініст г) <input type="checkbox"/> любить читати д) <input type="checkbox"/> боксер
6. Нові книжки завжди можна знайти ...	7. Яким спортом захоплюється Адам?
a) <input type="checkbox"/> у Вікторії      в) <input type="checkbox"/> у Летісії б) <input type="checkbox"/> у Лайнуса    г) <input type="checkbox"/> у Майкла	a) <input type="checkbox"/> боксом      в) <input type="checkbox"/> тенісом б) <input type="checkbox"/> футболом    г) <input type="checkbox"/> плаванням
8. Батьківщина В. Кличка –...	
a) <input type="checkbox"/> Англія    б) <input type="checkbox"/> США    в) <input type="checkbox"/> Ірак    г) <input type="checkbox"/> Україна	

## УРОК 8

- Множина іменників, займенників, прикметників. The Plural of Nouns, Pronouns and Adjectives.
- Відмінювання іменників у множині. Declension of Nouns in the Plural.
- Лексика: Частини тіла. Органи людини.
- Комунікативна тема: «Як я хворів». The topic: "How I was sick".

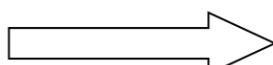
### §1. Пригадайте утворення множини іменників

Remember formation of the Nouns in the Plural

#### ЧОЛОВІЧИЙ РІД (він)

Male Gender (He)

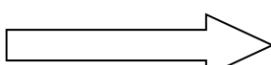
a)



стілØ

столи

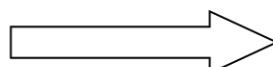
b)



олівецьØ

олівці

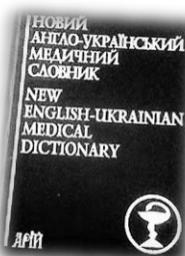
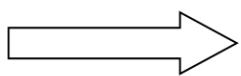
г)



музей

музеї

б)



словникØ



словники

1. Заповніть таблицю. Fill in the table.

Чоловічий рід (Male Gender)		-и -і -ї
Одніна (Singular)	Множина (Plural)	
студентØ, університетØ		
лікар		
приятель, стілець		
викладач ( ж, ч, ш, ї + i )		
герой		

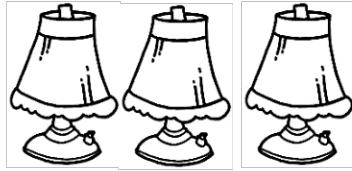
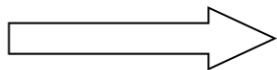
## ЖІНОЧИЙ РІД (вона)

Female Gender (She)

a)



лампа

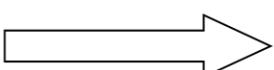


лампи

б)



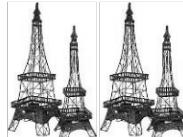
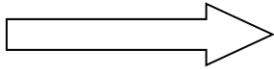
пісня



піснi

в)

вежа

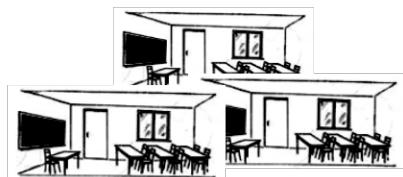
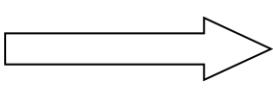


вежi

г)

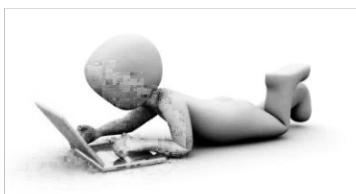


ауди-

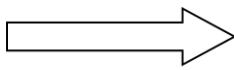


ауди-

д)



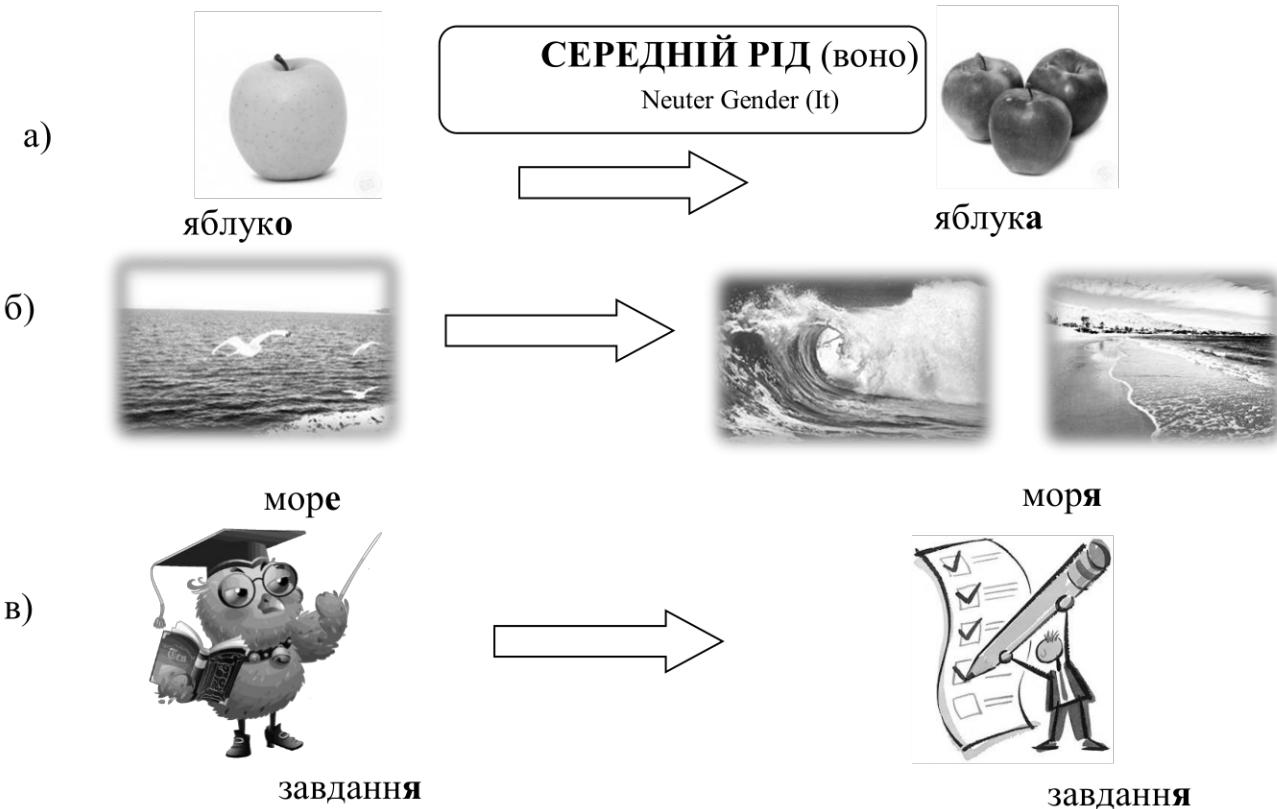
відповiдь



відповiдi

**2. Заповніть таблицю.** Fill in the table.

Жіночий рiд (Female Gender)		- и - i - ī
Однина (Singular)	Множина (Plural)	
сестра, родина, країна		
вежа, задача, душа, площа (ж, ч, ш, ю + i)		
вулиця, пісня		
аудиторiя, станцiя		
вiдповiдь		



### 3. Заповніть таблицю. Fill in the table.

Середній рід (Neuter)		
Однина (Singular)	Множина (Plural)	
вікно, слово, ліжко		-а
море, поле		-я
волосся, завдання		

### §2. Зверніть увагу на винятки та запам'ятайте їх.

Notice the following exceptions and memorize them.

Чоловічий рід (він)	Жіночий рід (вона)	Середній рід (воно)
Male	Female	Neuter
будинок – будинки	дитина – діти	ім’я – імена
друг – друзі	дівчина – дівчата	око – очі
олівець – олівці	квітка – квіти лю- дина – люди	плече – плечі
стіл – столи		фото = фото
стілець – стільці	мати – матері	
хлопець – хлопці		

Лишє множина (only plural): батьки (parents), гроші, двері, ліки, меблі, сходи.



**4. Відповідайте заперечно, використовуючи форму множини.** Answer in negative, using the plural.

- Це журнал?  
– Ні, це не журнал. Це журнали.

Студент, університет, лікар, викладач, герой, приятель, стілець; сестра, родина, країна, ружа, душа, площа, вулиця, пісня, аудиторія, станція, відповідь; вікно, слово, ліжко, море, поле, волосся, завдання.

**5. Запитуйте та відповідайте.** Ask and answer.

- Де вікна?  
– Ось вікно.

Де будинки? Де діти? Де імена? Де метро? Де стільці? Де двері? Де дівчата? Де очі? Де таксі? Де олівці? Де сходи? Де комп'ютери? Де квіти? Де столи? Де люди? Де журналісти? Де хлопці? Де матері? Де плечі? Де туристи? Де батьки? Де гроші? Де друзі? Де столи? Де ліки? Де фото? Де меблі?

**6. Побудуйте речення за зразком.** Build the sentences according to the model.

Ось мапи. Тут країни, міста, ...

**1) Мапа:** країна, місто, столиця, село, ріка, океан, озеро, море.

**2) Місто:** дорога, проспект, вулиця, майдан, будинок, будівля, гуртожиток, крамниця, аптека, кіоск, пошта, фітнес-зал, стадіон, банк, школа, університет, завод, фабрика, фірма, водограй, парк, цирк, автобус, музей, тролейбус, машина, зупинка, станція метро.

**3) Будинок:** поверх, квартира, кухня, кімната, вікно, двері, шафа, стіл, стілець, ліжко, телефон, телевізор, річ.

**4) Заняття:** студент, студентка, зошит, книга, підручник, ручка, олівець, словник, карта, газета, журнал, таблиця, вправа.

**5) Кіоск:** газета, журнал, листівка, марка, олівець, ручка, мапа.

**6) Родина:** батько, мати, син, дочка, дитина, брат, сестра, дядько, тітка, дідусь, бабуся.

**7) Знайомі:** друг, подруга, знайомий, знайома.

**8) Спеціалісти:** викладач, лікар, хімік, фізик, математик, юрист, біолог, інженер, бізнесмен, менеджер.

**7. З'єднайте частини А і Б. Використайте форму множини цих слів у реченнях.** Match the parts A and B. Use these words in sentences.

Я знаю, що це бібліотека. Там книги.

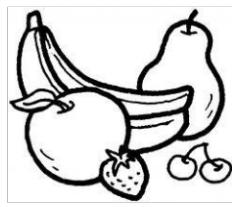
A	Б
бібліотека	університети
театр	лікарі
друг	лікарні
поліклініка	театри
зошит	дівчата
лікарня	зошити
лікар	слова
університет	бібліотеки
дівчина	друзі
слово	поліклініки

### 8. Читайте парами. Read in pairs.

1. – Дивися, тут можна купити гарні фрукти: банани, апельсини, яблука...

– Так, я бачу.

– Давай купимо п'ять бананів, кілограм апельсинів і декілька яблук.



– А лимони?

– І декілька лимонів також.

– Добре.

\*\*\*

2. – Мохаммеде, тобі подобається Харків?

– Так, дуже. Тут багато красивих вулиць, парків і музеїв.

– А тобі подобається?

– Мені також подобається, тому що тут багато гарних дівчат.

\*\*\*

3. – Шановні студенти, чи маєте питання?

– Ні, не маємо питань. Усе зрозуміло.

1. – Look, we can buy good fruits here: bananas, oranges, apples...

– Yes, I see.

– Let's buy 5 bananas, kilo of oranges and some apples.

– Some lemons?

– Yes, a pair of lemons.

– Well.

\*\*\*

– Mohammed, do you like Kharkiv?

– Yes, very much. There are a lot of beautiful streets, parks and museums here.

– (And you?) Do you like it?

– I like it too, because there are a lot of beautiful girls here.

\*\*\*

3. – Students, any questions?

– No more questions, teacher. Everything is clear.



## §7. Відмінювання іменників у множині.

Declension of Nouns in the Plural

Відмінок (Case)	Nouns with hard not seamless stem	Nouns with hard seamless and -P stem	Nouns with soft and -P stem	Nouns with -Й stem
<u>Називний</u> в. (Nom.) хто? що?	студентИ студентКИ слова	борщI лікарI площI плечI	приятелI будівлI моря завдання	музей аудиторіЇ
			-i,-и,-ї; -a,-я	
<u>Родовий</u> в. (Gen.) кого? чого?	студентІВ студенток□ слів□	борщІВ лікарІВ площ□ плечЕЙ	приятелІВ будівель□ морІВ завдань□	музейІВ аудиторІЙ
			-iV,-їV;-eЙ, -iЙ; -(ъ)□	
<u>Давальний</u> в. (Dat.) кому? чому?	студентАМ студенткАМ словАМ	борщАМ лікарЯМ площАМ плечАМ	приятеляМ будівляМ моряМ завданняМ	музеяМ аудиторіяМ
			-ам,-ям	
<u>Знахідний</u> в. (Acc.) кого? що?			<b>ХТО = Р. в. (Gen.) ЩО = Н. в. (Nom.)</b>	
<u>Орудний</u> в. (Instr.) ким? чим?	студентАМИ студенткАМИ словАМИ	борщАМИ лікарЯМИ площАМИ плечИМА	приятеляМИ будівляМИ моряМИ завданняМИ	музеяМИ аудиторіяМИ
			-ами,-ями, -има	
<u>Місцевий</u> в. (Prep.) на / в / у кому? на / в / у чому?	на студентАХ на студенткАХ у словАХ	у борщАХ на лікарЯХ на площаХ на плечаХ	на приятеляХ у будівляХ на моряХ у завданняХ	у музеяХ в аудиторіяХ
			-ах,-яХ	
<u>Кличний</u> в. (Vocative)			<b>= Н. в. (Nom.)</b>	

**9. Відповідайте заперечно.** Answer negative.

- Чи ти маєш зошити?
- Ні, я не маю зошитів.

1. Чи маєте ви словники? 2. Чи ти маєш олівці? 3. Чи ви маєте ручки? 4. Чи ти маєш листівки? 5. Чи є в аудиторії стільці? 6. Чи є в кімнаті стільці? 7. Чи є на столі листи?

**§8. Запам'ятайте!** Memorize!

Після слів *мало*, *багато*, *скільки*, *декілька*, після числівників *5-20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100* вживаємо іменники в родовому відмінку множини: *багато студентів*, *мало книг*, *5 груп 15 копійок*, *50 гривень*.

**10. Запитайте один одного.** Ask one another.

У місті багато театрів.  
Скільки театрів у місті?

1. У Харкові *багато* заводів. 2. У нашій групі *8 студентів*. 3. На столі *декілька* словників. 4. Завтра маємо *шість пар*. 5. Щодня я навчаюся протягом *восьми годин*. 6. У місті *багато вулиць та майданчиків*. 7. На практичному занятті ми виконуємо *багато вправ*. 8. Я знаю *небагато українських слів*. 9. На екскурсії було *декілька осіб*.

**11. Відповідайте на запитання за зразком вправи № 9.** Answer the questions according to the ex. № 9.

1. Скільки годин ви навчаєтесь щодня? (6) 2. Скільки студентів є у вашій групі? (9) 3. Скільки книжок є в бібліотеці? (багато) 4. Скільки зошитів є на столі? (декілька). 5. Скільки годин ви готовуєте домашнє завдання? (5) 6. Скільки конвертів ви купуєте на пошті? (декілька) 7. Скільки слів ви знаєте? (мало) 8. Скільки осіб у цьому автобусі? (30)

**12. Відповідайте на запитання.** Answer the questions.

1. Скільки днів ви живете в Харкові? 2. Скільки місяців ви вивчаєте українську мову? 3. Скільки годин ви навчаєтесь щодня? 4. Скільки разів ви вже були в Києві?

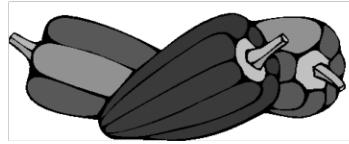
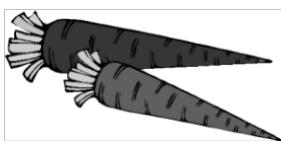
**§9. Зверніть увагу!** Notice the following!

- Скільки столів є в цій аудиторії?
- Тут є 9 столів.
- Скільки слів *було* в тексті?
- У тексті *було багато слів*.

### 3. Читайте парами. Read in pairs.

- |   |   |
|---|---|
| – Куди ти прямуєш?<br>– В супермаркет.<br>– Купи, будь ласка, декілька бананів. | – Ти йдеш у магазин?<br>– Так.<br>– Я хочу приготувати салат. Купи мені кілограм (кіло) огірків. Ось гроші.<br>– Із задоволенням. |
|---|---|

### 14. Складаймо аналогічні діалоги, використовуючи малюнки. Make up similar dialogues using pictures.



### 15. Читаємо парами. Складаємо діалоги. Read in pairs. Make up dialogues.

– На кого ви чекаєте? – На студентів.	– Кому ти телефонуєш? – Батькам.
– Кого ти бачив у бібліотеці? – Студентів і викладачів.	– З ким ви розмовляєте? – Із сестрами.
– Про кого ви думаєте? – Про батьків.	– Чи маєте ви журнали? – Ні, я не маю журналів.

### 16. Відповідаємо на питання, використовуючи слова в дужках. Answer the questions using the words in brackets.

1. На кого ви чекаєте (викладачі, студенти, діти, друзі).

2. Кому ви даруєте подарунки? (батьки, брати й сестри).

3. Про кого ви думаєте? (друзі, батьки, брати, сестри).

4. Про кого ви говорили? (лікарі, журналісти, спортсмени).

### 17. Скільки їм років? Складіть діалоги за зразком. How old are they? Make the dialogues as a model.



– Хто це?

– Це викладачі.

Скільки їм років?

Цим викладачам, мабуть, років 40.

– Хто це?

– Це \_\_\_\_\_.

Скільки їм років?

\_\_\_\_\_ – \_\_\_\_\_, мабуть, \_\_\_\_\_



– Хто це?

– Це \_\_\_\_\_.

Скільки їм років?

\_\_\_\_\_ – \_\_\_\_\_, мабуть, \_\_\_\_\_



– Хто це?

– Це \_\_\_\_\_.

Скільки їм років?

\_\_\_\_\_ – \_\_\_\_\_, мабуть, \_\_\_\_\_



– Хто це?

– Це \_\_\_\_\_.

Скільки їм років?

\_\_\_\_\_ – \_\_\_\_\_, мабуть, \_\_\_\_\_



– Хто це?

– Це \_\_\_\_\_.

Скільки їм років?

\_\_\_\_\_ – \_\_\_\_\_, мабуть, \_\_\_\_\_



– Хто це?

– Це \_\_\_\_\_.

Скільки їм років?

\_\_\_\_\_ – \_\_\_\_\_, мабуть, \_\_\_\_\_



## 18. Читайте парами.

a) – Що у вас болить? What's your trouble? What do you hurt?

– У мене болить голова. I have a headache.



b) – Як ви почуваєтесь? How do you feel?

– Мені погано (добре, краще, гірше). I feel ill (well, better, worse).



v) – Що трапилося? What's happened?

– Я застудився. I have a cold.



## §10. ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ! MEMORIZE!

### Частини тіла

Голова	Head	Очі : ліве око / праве око	Eyes: left eye / right eye	Серце	Heart
Шия	Neck			Шлунок	Stomach
Тулуб	Body			Стравохід	Esophagus
Ліва рука / нога	Left arm / leg	Вуха: ліве вухо / праве вухо	Ears: left ear / right ear	Печінка	Liver
Права рука / нога	Right arm / leg			Нирки	Kidneys
				Легені: права легеня / ліва легеня	Lungs: right lung / left lung

### Запам'ятайте! MEMORIZE!

Око – очі

Ніс – носи

Шлунок – шлунки

## 19. Доповніть подані нижче речення.

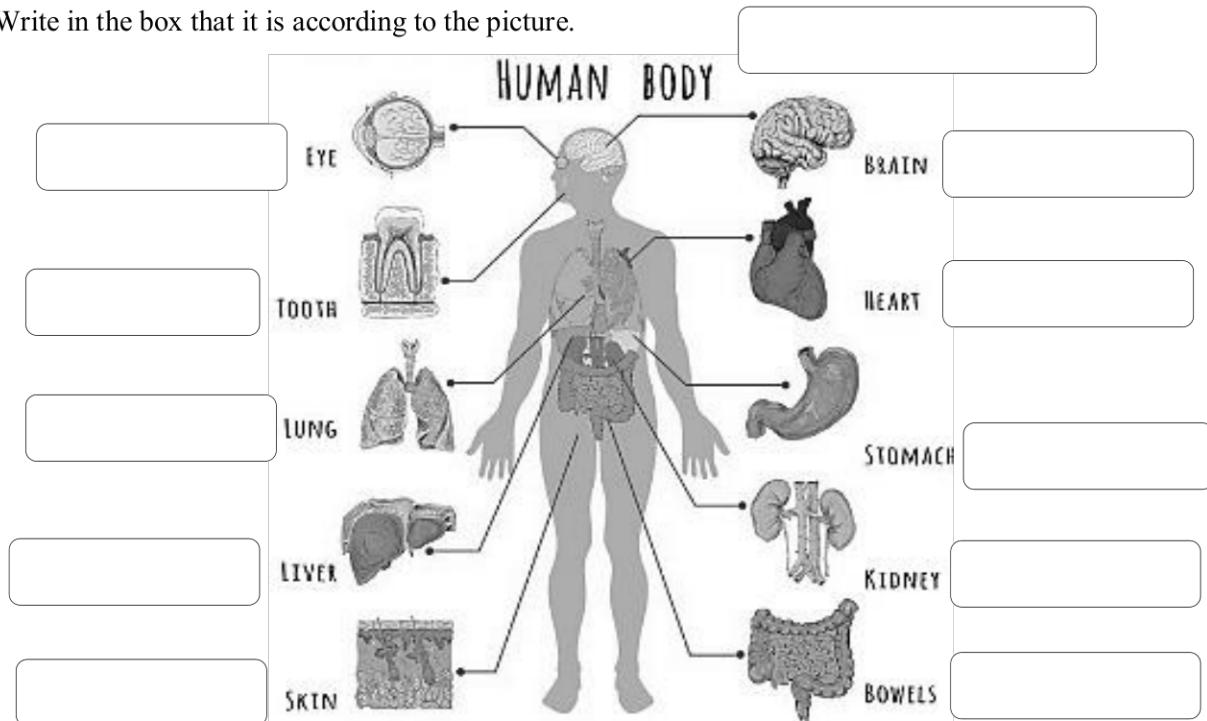
Complete the sentences below.

Модель: Це рука, а це .... → руки.

Це нога, а це ....	Це серце, а це ....
Це вухо, а це ....	Це шлунок, а це ....
Це голова, а це ....	Це стравохід, а це ....
Це око, а це ....	Це печінка, а це ....
Це шия, а це ....	Це нирка, а це ....
Це ніс, а це ....	Це легеня, а це ....
Це губа, а це ....	
Це рот, а це ....	
Це лікар, а це ....	Це санітарка, а це ....
Це медсестра, а це ....	Це практикант, а це ....
Це санітар, а це ....	Це практикантка, а це ....

## 21. Напишіть у рамках, що це, відповідно до малюнка.

Write in the box that it is according to the picture.



**Запам'ятайте! MEMORIZE!**

У мене болить...

голова. head

горло throat

шия neck

рука hand

серце heart

печінка liver

нога leg

У мене болять...

зуби. teeth

очі eyes

вуха ears

ноги legs

руки hands

У мене...

ГОЛОВНИЙ БІЛЬ. headache

нежить cold (in the head)

кашель cough

застуда cold, chill

грип flu

висока температура high temperature

## 22. Доповніть речення. Complete the sentences.

**ЩО БОЛИТЬ?**



У мене \_\_\_\_\_ болить.



У Ані болить \_\_\_\_\_. .



У Дмитра болить \_\_\_\_\_. .



**23. Напишіть, які існують захворювання.** Write what diseases exist.

COLD    A SORE THROAT    STOMACHACHE    DIARRHEA    NAUSEA



--	--	--	--	--

HEADACHE    CHILLS    HEAT    WEAKNESS    COUGH



--	--	--	--	--

## 23. Читайте текст. Let's read the text.

### Український лікар

#### Нові слова

робити ( <i>що?</i> )... аналізи	виписувати / виписати ( <i>що?</i> )... рецепт
дихати	одужувати / одужати
узяти ( <i>що?</i> )... кров ( <i>звідки?</i> )... із па- льця	болить ( <i>що?</i> )... живіт
дивитися ( <i>що?</i> )... легені ( <i>як?</i> )... на УЗД	стати ( <i>ким?</i> )... лікарем
брудний ≠ чистий ... стіл	лікувати \ вилікувати ( <i>кого?</i> )... ди- тину ( <i>від чого?</i> )... від скарлатини
мити ( <i>що?</i> )... руки ( <i>коли?</i> )... перед їжею	русява людина
малюк	схожий \ несхожий ( <i>на кого?</i> )... на араба
посмішка ( <i>де?</i> )... на обличчі	жартувати
сміятися	страшно / нестрашно ( <i>кому?</i> )... мені



Вітаю! Мене звуть Махмуд. Я приїхав із Йорданії, із міста Карак. Тепер я студент і навчаюся на другому курсі медичного факультету Харківського університету імені Каразіна. Чому я хочу стати лікарем? О, це дуже цікава історія! Зараз я розповім її вам.

Одного разу, коли мені було 7 років, я відчув сильний біль у животі. Живіт почав боліти увечері, болів усю ніч і вранці також болов. Що робити?

Мама сказала батькові: «Швидко телефонуй лікареві Равашдеху. Ось номер телефону. Всі мої подруги говорять, що він досвідчений педіатр. Це саме він вилікував від скарлатини Рамзію, дочку Аміни та Салеха. Пам'ятаєш, як важко вона хворіла».



Батько зателефонував, і за 10 хвилин лікар приїхав.

Це була молода русява людина з блакитними очима, не схожа на араба. На його обличчі була посмішка, він жартував і сміявся, так що мені зовсім не було страшно.



— Зараз я тебе послухаю... Так, добре, дихай, не дихай. Серце й легені в нормі.

І він іще щось сказав незрозумілою мені мовою.

– Зараз, Хаммуді, лягай. Я подивлюся твій животик. Тут болить? А тут? І тут?

У мене дуже боліло праворуч. Лікар Равашдех говорив арабською, але лунали слова якоюсь іншою мовою. Я зрозумів, що зараз ми поїдемо в клініку робити аналізи. У клініці в мене взяли кров із пальця і зробили УЗД. Потім лікар Равашдех щось говорив батькові, і знову були незрозумілі слова.

– Що, Хаммуді, коли снідав, твої руки були брудними? Треба завжди ретельно мити руки перед їжею! Так, малюк?

Він виписав рецепт, і ми з батьком поїхали додому. Коли через три дні одужав, я запитав батька: «Тату, якою ще мовою говорив доктор Равашдех?»

– Тобі сподобався лікар?

– Так, дуже.

– Мені та мамі також. Так, він хороший лікар і гарна людина. Він навчався в Україні, у місті Харкові, в університеті імені Каразіна, тому він добре розмовляє українською...



А лікар Равашдех став другом нашої родини, а потім ще лікував мене, моїх братів і мою сестру.

Тепер ви розумієте, чому я навчаюся в Харкові на медичному факультеті!?

## 24. Відповідайте на питання. Answer the questions.

1. Хто такий Махмуд?	
2. Яку проблему мав Махмуд у дитинстві?	
3. Що говорять подруги матусі про лікаря Равашдеха?	
4. Що робив лікар Равашдех у Махмуда вдома?	
5. Що робили у клініці?	
6. Лікар говорив лише арабською?	
7. Чому Махмуд захворів?	
8. Де лікар Равашдех навчався?	
9. Ким став лікар Равашдех для родини Махмуда?	

**25. А. Прочитайте допис із соцмережі.** Read the post from social networks.

Aхмад Асаль  
★ Вибране • 4 хв • ⚙

Привіт, друзі!

Мене звуть Ахмад. Моя країна – Ізраїль. Моє рідне місто – Хайфа. Раніше я навчався в Україні, в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна на медичному факультеті.

Тепер я лікар-хірург і працюю в лікарні в Хайфі. У понеділок і середу я роблю операції. Зазвичай операю шлунок і стравохід. У неділю, вівторок і четвер я не на операціях, але роблю лікарський обхід уранці. У палатах я запитую та слухаю хворих: їхні скарги. Також я пояснюю їм причини симптомів, діагностую захворювання, роблю призначення. А медсестри виконують мої призначення: роблять ін'єкції, ставлять крапельниці, дають таблетки і краплі. Удень я оглядаю післяопераційні рани та роблю перев'язки у маніпуляціоному кабінеті.

У п'ятницю та суботу я не їду до своєї лікарні. Я вдома. Відпочиваю, а також читаю книги й медичні журнали.

Цікаво, як проходять ваші студентські дні...  
Що ви робите в українських лікарнях на практиці?  
Як відпочиваєте на вихідних?

Пишіть у коментах 😊.

 Подобається  Коментувати

**Б.** Напишіть коментар-відповідь на запитання випускника медичного факультету.

---

---

---

---

---

---

---

## **26. Грайте.** Act out role play.

- 1) Ваш приятель захворів. Зателефонуйте лікарю. Поясніть, що трапилося з вашим приятелем. Your friend has fallen ill. Call a doctor. Explain the symptoms.
- 2) Ваш приятель виглядає дуже погано. Запитайте, як він почувається. Скажіть, що ви думаете про стан його здоров'я (утомився, захворів). Порадьте йому випити каву, чай, ліки, вийти на вулицю, піти до лікаря.
- 3) Ви погано почуваєтесь. Запитайте у друзів, що треба робити.
- 4) Ви здорові, але втомилися. Друзі думають, що ви захворіли. Подякуйте їм за поради.

## **27. Якщо ви втомилися. Читайте та говоріть. Посміхніться.** Read and speak. Smile.



Дзвінок. Стоматолог відчиняє двері та бачить десятьох хлопців.

- У мене болить зуб, – каже один.
- А твої друзі?
- Вони прийшли послухати, як я буду кричати (to cry).

